Cat. Inc. 57

2°

Solēnis ⁊ ellegans diſputatio
in materia legittimatio
num per famoſum.d.
Martinum carra
ctum lauden
ſem.

¶ Solēnis ⁊ ellegans diſputatio in materia legitimationum
per famoſum in vtraq; cenſura interpretem dominū Marti-
num caretum Laudenſem: iura ciuilia ordinarie legentē in Ti
cinenſi gymnaſio, Anno domini, Mccccxliii, die, xiii, Aprilis,

Ugerius Seio

eius patre feudatario eccleſie cō
ſentiēte: legitimatus extitit a co
mite ceſareo: in ciuitate ceſarea:
habente poteſtatem ēr legitiman
di ad feuda. Deceſſit dictus Se-
ius. Oritur controuerſia int̄ ec-
cleſiam ⁊ dictum Augerium le
gitimatum reſpectu feudi p̄ſni
Ex hoc themate elicitur dubiuʒ
Scilicet An legitimatus a comi
te Ceſareo in vrbe ceſarea ſucce
dat in feudo eccleſiaſtico: pro huius dubij clariori indagine ar
guam ad partes affirmatiuas ⁊ negatiuas: inſerendo ſolutio-
nes. Pro parte affirmatiua quod legitimatus vt. ſ. ſuccedat ī
tali feudo. adducitur primo tex. in. c. per venerabilem extra qui
filij ſint legiti. in prin. in ver. quod autem, vbi papa pōt in tem
poralibus legitimare. ergo ⁊ econtra: debʒ ⁊ imperator poſſe ī
eccleſiaſticis. Sol. non eſt arguendum a poteſtate ſummi ponti
ficis ad poteſtatem imperatoris affirmatiue. Maior eſt eīm po
teſtas pape q̄ Imperatoris: cum poteſtas vtriuſq; gladij ſit na
turaliter ⁊ habitu in ſummo pontifice: lʒ in temporalibus non
exerceat vt plene per Jo. an. in. d. c. per venerabilem. Secundo
adducitur. Nam factus epiſcopus liberatur a patria poteſtate.
aut. ſed dignitas epiſcopalis. C. de epi. ⁊ cle. ergo eodem modo
legitimatus dʒ liberari ab omni macula. Sol. id eſt receptū ob
excellentiam dignitatis epiſcopalis. ergo nō dʒ trahi ad conſe
quentiam. l. ius ſingulare. ⁊. l. quod vero. ff. de. ll. Tertio fac: naʒ
quippe mōſtruoſum foret: quod quis foret pro parte legitimus
⁊ pro parte non. nam pro bonis ſubiectis imperatori iudicare
tur legitimus, p bonis vero ſubiectis pape non, ita arguit̄ vſ
papa in. d. c. per venerabilem. Sol. monſtruoſum foret q̄d quis
eſſʒ legitimatus in maioribus: in minoribus vero nō, puta q̄d
eſſet legitimatus in ſpiritualibus: in tēporalibus vero nō: que
rō ceſſat in cāu. q. noſtre: cū volumus īferre de pari ad parem:
vel de minori ad maiorem: ſcilicet de re temporali ad rem ec-
cleſiaſticam. Quarto adducitur nam vna ⁊ eadem perſona nō
debet iure diuerſo cenſeri ideſt pro parte legitimatus ſcilicet
quo ad imperatorem ⁊ pro parte non: ſcilicet quo ad Papam
vulgata. l. eum qui edeſ. ff. de vſucap. Sol. poteſt vna ⁊ eadē reſ.
vel eadem perſona diuerſis reſpectibus iur̄ diuerſo cenſeri. l. ī
numerationibus. ff. de ſolutionibus no. in. d. l. eum qui edes. ⁊
in. l. petens. C. d̄ pac. ſed hic eſt diuerſa ratio: nā Imperator nō
hʒ iuriſdictionem in eccleſiaſticis ⁊ per conſequens nec comes
palatinus habens ab eo poteſtatem ergo eius legittimatio non
dʒ extendi ad eccleſiaſtica: limittata enim cauſa limittatū produ
cit effectū. l. ii. C. de trāſac. facit. l. fi. ff. de iuriſdi. omni. iudi. Quī
to adducitur nam quedam veniunt in conſequentiā que princi
paliter non. l. i. in prin. ff. de auc. tuto. ergo licet comes īperialis
non poſſit principaliter diſponere d̄ re eccleſiaſtica debet tamē
poſſe ī conſequētiam. l. ſi quis. ff. ſi cer. pe. attenditur enim q̄d fit
principaliter magis quā q̄d venit in conſequentiā. l. ſi quis nec
cauſam. ff. eo. Sol. argumentū procedit quādo conſequēs neceſ
ſario venit ī conſequētiaʒ: ita dy. ⁊ Cy. in. l. quotiens. C. d̄ iudi.
Bar. in. l. cūctos populos in. v. q. principali in verſi. prima aūt
ratio Guil. non placet in. viiij. col. C. de ſumma tri. ⁊ fi. cathol.
ſed in caſu noſtro cōſequens neceſſario non venit in conſequen
tiam igitur ⁊c. Sexto adducit̄: nā voluntaria iuriſdictio extēdi
tur extra territoriū. l. i. C. de emancipa. li. l. ii. ff. de offi. procōſul.
⁊ leg. Immo ⁊ fortius ⁊ ī contentioſa fit prorogatio de tēpore
ad tempus ⁊ d̄ re ad rem ⁊ de pſona ad perſonam. l. i. ⁊. ii. ⁊ ibi
no. ff. de iudi. ⁊ no. Cy. ⁊ Bal. in. l. ſi qui ex cōſenſu. C. d̄ epiſco
pali audien. ergo ⁊ multo magis hoc dʒ poſſe fieri in volūtaria
que fit in volente. illa vero in inuito. vt eſt glo. in. d. l. ii. ff. de of
fi. procon. ⁊ leg. Sol. in. d. l. i. C. de emanci. lib. non fit aliqua ex
tenſio cum eſſʒ generalis conſuetudo emācipandi filios alieni-
genas, vt dicit ibi glo. ad. l. ii. de offi. proconſul. reſpondetur q̄d
ibi exercuit iuriſdictōnem voluntariam ⁊ de materia ſubdita.
ſed in cāu noſtro non: nam res eccleſiaſtica non eſt ſubdita iuriſ
ditioni temporali, c. eccleſia ſancte marie. de conſti. vel aliter re
ſpondetur quod dicte. ll. loquuntur in iuriſdictione voluntaria
in cāu autem iſto iuriſdictio eſt contentioſa: quod oſtendit̄: nam
cum tractemus in eo de preiudicio agnatorum ſuccedentium ī
feudo vel ſaltim de preiudicio eccleſie que eſt domina directi. ⁊
per conſequens eorum citatio requiratur in legitimatione. l. nā
ita diuus. ff. de adop. vbi Albe. ⁊ Bal. ⁊ Bar. Bal. ⁊ Ange. ī
l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantum. ff. de lib. ⁊ poſthu. ergo eſt iuriſditō
contentioſa cum requiratur citatio agnatorū vel eccleſie: que fit
in inuitum. l. inter ſtipulantem. §. i. ff. de ver. obli. vel aliter r̄ſide
tur dictis. ll. quod eſt conſiderandum quod iuriſditio volūtaria
exercetur ⁊ extenditur in alio loco non ſue iuriſdictionis reſpe-
ctu eiuſdem fori Ceſaris. ⁊ reſpectu eiuſdem fori papalis. ⁊ lo-
quūtur dicte. ll. ſi autē loquamur reſpectu duplicis fori eque pri
cipalis: ſcilicet ſummi pontificis ⁊ Imperatoris: ⁊ tunc neq; iu
riſdictio voluntaria exercetur in alio foro eque principali. ſicut
in ſimili dicit Bal. in. d. l. quotiens. C. de iudi. Septimo addu-
citur: nam ius legitimandi nihil aliud eſt q̄ facere aliquem ha-
bilem ad honores ⁊ ad ſucceſſiones. ſuper qua quidē materia ⁊
iura poteſt imperator diſponere in aut̄. quibus mo. naturales
effici. legitimi. §. primo. colla. vi. ⁊ in aut̄. quibus mo. naturales
effi. ſui. colla. vii. Sol. poteſt diſponere ſuper tali materia diſpo
nendo reſpectu bonorum exiſtentium in ſua iuriſdictione. non
autem reſpectu bonorum non ſue iuriſdictionis vt ſunt bōa ec
cleſiaſtica. c. que in eccleſiarum. ⁊. c. eccleſia ſancte Marie. de con
ſti. Octauo adducitur. nam Imperator poteſt diſponere d̄ per-
ſona ⁊ etiam de re eccleſiaſtica. l. fi. C. de epi. ⁊ cle. ergo ⁊ eius le
gitimatio debet trahi ⁊ extendi ad rem eccleſiaſticam. Sol. illa
lex eſt approbata ab eccleſia ⁊ ei eſt fauorabilis. ſed in caſu no
ſtro legitimatio ei eſſet nociua. ¶ Nono facit. Nam legitima-
tio eſt in ſignum ſuppremi priuilegij. §. fina. in auten. quibus
mo. naturales effi. ſui colla. vii. ⁊ traditur per Bal. in. l. imperiū
ff. de iuriſdi. omni. iudi. ⁊ ibi ſcribentes ergo imperator ī dona
tione generali cōſtantini ī eccleſiā nō tranſtulit ius legittimādi
arg. in. c. ex l̄ris de pigno. Sol. imo naturaliter ⁊ habitu a prin
cipio ⁊ nūc omnis poteſtas oīſq; iuriſdictio ē in ſummo pōtifi
ce vt in. d. c. p venerabilem q filij ſint legitti. ergo faciliter exerci
tium tēporalis iuriſdictiōis reuertitur ad naturā ſuam ⁊ ſic ad
ſūmū pontificē. l. ſi vnus v̄ſi. q̄d ⁊ ī ſpecie. ff. d̄ pac. Decimo facit
nā imperator diſponit in pſona ſibi ſubdita ſiue ēt comes pala
tin⁹ ⁊ ī loco ſibi ſubdito ergo dʒ valere legittimatio: quo ad bo-
na ēt eccleſiaſtica cum pſona ſit nobilior q̄ reſ. l. ſancimus. C. d̄
ſacroſan. eccle. ergo ſi pſona dicitur legittimata dʒ ēt eſſe legitti
mata quo ad bona eccleſiaſtica. Sol. lʒ legittimata ſit pſona ſibi
ſubdita ⁊ ī loco ſibi ſubdito non dʒ tamen extendi legittimatio
ad bona eccleſiaſtica ⁊ ſic ad feuduʒ eccleſiaſticum cum ſup illis
laicalis diſpoſitio nō valeat cum nō ſint ſibi ſubiecta. d. c. eccl̄a
ſancte Marie. Undecio facit: nā cā materia ⁊ pſōa ſunt bn̄ diſ
poſite: ergo actus: ⁊ ſic l̄timatio valere dʒ. l. filio naturali. ff. de
confir. tuto. Sol. imo materia nō eſt bene diſpoſita: qa feudum
eſt eccleſiaſticum. Item qa fieret preiudicium eccleſie. vt dixi. ſ.
in alijs ſolu. Duodecimo facit: nam delegatio fit extra iuriſdi-
tionem. ⁊ etiam in non ſubditos. l. fi. ff. de offi. prefecti vrbis. l.
iij. ff. de offi. preſi. ergo eodem modo legitimatio debʒ extendi ex
tra territorium. Sol. delegatio fit ex iure proprio: quod pʒ quia
non requiritur citatio partium nec cauſe cognitio. vt eſt glo. ī. c.
nouit. de offi. legati. ſed in legitimatione requiritur citatio. l. nā
ita diuus. ff. de adop. ⁊ etiam cauſe cognitio. vt. ſ. dixi. in tātuʒ
vt a legitimatione minus legitime facta poſſit appellari ad pa-
pam ⁊ ad Imperatorem. ita Bal. in. l. eam quam. C. de fideicō.
in. viii. col. ⁊ dixi in tractatu meo de principibus. §. ccccxlviii. ī
cipi. vbi comes. Decimotertio facit. Nam delegatio pōt fieri in
non ſubditum volentem. l. i. ⁊ ibi glo. C. qui pro ſua iuriſdi. er-
go eodem modo in cāu noſtro debet valere legitimatio. Sol. nō
fit in volentem reſpectu agnatorum vel eccleſie: lʒ pater conſen
ſerit. Decimoquarto de hoc vr̄ cāus in dicto. c. per venerabileʒ
hoc modo inducendo. nam ibi queritur a ſūmo pontifice an poſ
ſit l̄timare ſibi nō ſubdituʒ: ⁊ dicit q̄ ſic. Sol. ſm ītellectū Ber
nar. Papa ibi determinat ꝯtrarium: vel aliter ⁊ ſecundo dico
quod ibi Papa legitimat quo ad natiuitatem ⁊ m̄rimonium:
non autem quo ad bona temporalia in quibus ipſe iuriſditōeʒ
non habʒ. vt ibi dr̄ in glo. i. Quintodecimo facit: nam teſtm̄ ex-
tenditur extra territorium ⁊ iuriſditōem: q: actus volūtarie iu
riſditōis extenditur extra territorium. l. i. C. de emanci. lib. Sol.

vt.ſ.dixi in ꝑrio.d.l.i.vel aliter reſpondeo faciendo differentiā
inter ſolēnitatem actus ⁊ ſolēnitatē perſone:nā ſolēnitas actus
ligat etiam forenſem ⁊ extenditur ex͠ territoriū.d.l.i.C.ð emā
cipa.li.Solēnitas autem perſone non ligat forenſes .l.i.⁊.l. pu
pillo.ff.de tu.⁊ cura.da.ab his.hanc doc.ponit Bar. in.l. cun
ctos populos in.vi.col.in v̄ſi.mihi āt vr̄ dicendum.de ſum.tri.
⁊ fide ca.⁊ in.viiij.col.in v̄ſi.interdum. Sextodecimo ſententia
extenditur vltra territorium.l.a diuo pio.ff.de re iudi .l. prope
randum.§.ſin autem.C.de iudi.ergo ⁊ legittimatio.Sol. ibi loq
tur de actu iam diſpoſito.hic de actu diſponendo: ita Bar.in
d.l.cunctos populos:vel aliter reſpondeo:ibi ideo extenditur ne
eluſoria ſit ſententia:parum enim ⁊c.l.ii.§.poſt originem.ff. de
origi.iur.l.nullus.C.de iudeis cum ſimilibus:vel aliter imo il
la iura loquuntur in iudice loci in cuius territorio ſunt bona.l.
cum vnus.§.is qui.ff.de bonis auc. iudi. poſ.

Pro parte negatiua. adduco tex.i.§.natu-
rales in ti.ſi de feu-
do cōtentio ſit inter dominū ⁊ agna.colla.x.Sol.ille tex.recipit
limitatiōem niſi princeps legittimauerit vel dederit poteſtatē
comiti legittimādi cum clauſula non obſtante.d.§.naturalis
ita gl.ibi ſiſe dic̄ gl.i.l.i.C.ð natu.li.in v̄bo reſcripti ⁊ Bal.i.l.
eā quā .C.ð fideicom.vbi princeps licet nō poſſit ſcōm euꝫ legit
timare ſpurios vel naturales futuros ne detur materia delīqn
di tamen pōt aliquo nō obſtante legittimare iaꝫ natos ⁊ pro di
cta ſol.facit qa eius eſt tollere cuius ⁊ condere.l.qð iuſſit.ff.ð re
iudi.no.in.l.digna vox.C.de.ll.ergo princeps poterit tollere.§.
naturales in cōtrarium tamen fac̄ quia imperator tenetur ſer-
uare conſuetudines feudoꝶ.c.i.de na.ſucceſ.feudi ſol.loquitur
ibi i pacto vt ibi ꝑ Bal.nos aūt loquimur an poſſit tollere legē
vel conſuetudinem quod pōt arg.in.l.ſi quis i prin.teſtamenti
ff.de teſta.Secūdo facit maius dignū etiā ſi veniat in conſequē
tiam trahit ad ſe minus dignum.c.tuam de ordi.cogni.c.lator
qui filij ſint legitti.ergo regula ꝓhibitiua rei eccleſiaſtice trahet
ad ſe regulam ꝑmiſſiuam rei ſecularis ⁊ ſic erit fortior ꝓhibitio
legittimandi i re eccleſiaſtica Sol.ꝓcedit arg.ſi principaliter ſe
cus ſi in conſequētiam hec ſol.videt̄ contra.d.c.tuaꝫ ideo ſoluo
aliter qð.c.tuam non hꝫ locum i voluntaria iuriſdictione ita el
leganter dic̄ Bal.in.l.quotiens.C.de iudi.allegat ſpec.in ti.de
reconuentiōe.§.nunc dicamus vel aliter quedam q̄ alias ſunt
ꝓhibitiua dicuntur permiſſiua ſi fiant cuꝫ vniuerſitate.l.i mo
dicis.ff.ð contrahen.emp.l.q̄dam.ff.de acqui.rerum do. cum ſi
milib⁹ ideo legittimatio tanq̄ vniuerſalis dꝫ trahi ad bona ec-
cleſiaſtica.Tertio fac̄ nulla diſpoſitio laicalis pōt diſpōere ſup
re eccleſiaſtica.c.eccleſia ſancte Marie ð conſti.Sol.d.c.non hꝫ
locum i Imperatore ita hoſti.in.c.nouit de iudi.vel aliter dico
qð ex generali approbatiōe facta ab eccleſia impator hoc poteſt
quia.ll.recipiunt̄ in re eccleſiaſtica ex approbatiōe generali.c.ſi
in adiutoriū.decima diſt.vel aliter dic vt.ſ.proximo fundamē
to vel aliter reſpondeo qð aliquādo diſpoſitio laicalis pōt trahi
ad pſonas ⁊ res eccleſiaſticas.c.cum veniſſent de eo q̄ mitti.in
poſ.dico ſi cōſuetudo diſponens ſit laudabilis vt inquit glo.in
c.cum cā de re iudi.⁊ Bar.in.d.l.cunctos populos.in.vii.col.i
verſi.v.quero.Quarto facit nam limittata cā ⁊c.l.ii.C.de tran
ſac.l.ſi.ff.de iuriſdi.omni.iudi.Sol.arg.ꝓcedit in iuriſdictione
cōtentioſa nō autem voluntaria ſꝫ hic eſt voluntaria qa poteſt
conſenſu patris fieri legittimatio nec obſtat ſi dicatur qð imo
etiam requirit̄ citatio ⁊ conſenſus agnatorū de quorum preiu
dicio agitur qa reſpondeo quod attendit̄ principale p̄iudicium
patris cum ius agnatorū nondum pfecte eſſet i eſſe deductum
arg.l.ſi quis.ff.ſi cer.pe.vel aliter reſpondeo qð cum tale feudꝫ
ſit impetrabile nō tractatur hic de magno p̄iudicio agnatorum
qa ⁊ ſi ille pater nō relinquet filios maſculos legittimos poterit
tn̄ relinquere alios heredes qui poterunt impetrare tale feudū
vt probat tex.in.l.i.§.ꝑmittitur de aqua quottidi.⁊ eſtiua imo
poterit appellari ſi nō concedat̄ vt ibi dicit Bar.Quinto facit
cle.paſtoralis de re iudi.Sol.ibi loquit̄ in cōtentioſa iuriſdictio
ne nos aūt in voluntaria vl̄ aliter reſpondeo qð ideo legittima
tio extendit̄ extra territorium ne ſequat̄ abſurduꝫ quod quis ſit
pro pte legittimus ⁊ pro pte non.d.c.per venerabilem qui filij
ſunt legitti.Sexto adducitur:naꝫ legittimatio nō extenditur vl
tra territorium.§.filium i auten.quibus mo.naturales effi.ſui
colla.vii.Sol.loquit̄ in legittimatiōe que fit ꝑ oblationem curie
que ē ſtricti iuris ⁊ nō plena legittimatio.nos vero loquimur i
legittimatiōe facta ꝑ reſcriptum vel alijs vt in.§.ſicut autem i

d.auten.qbus modis naturales effi.ſui:naꝫ legittimatus regu
lariter ſit legittim⁹ quo ad oīa iura perſone ⁊ reſtituit̄ prime na
ture.§.ſi qs igitur i.d.auten.qbus mo.naturales effi.ſui colla.
ſeptima:Septimo facit poteſtas ſummi pontificis eſt ita plena
vt laicalis iuriſdictio nullam in eaꝫ habeat poteſtatem dicto.c.
per venerabilem i verbo plenam ⁊ ideo in ſimili dicimus quod
non admittit̄ multiplicatio dominoꝝ in dominio alicuius rei
quia dominiū eſt plenum ius.l.iii.§.ex pluribus.ff.de acq.poſ.
no.i.l.traditiōibus.C.de pac.Sol.ideo dr̄ plena iuriſdictio qa
pōt plene ſummus pontifex exercere.nō tn̄ ꝓpter hoc ſeqtur qð
alius nō poſſit exercere ꝓbatur i.l.ſi in aliā.§.ſi.cū.l.ſe.ff.ð offi.
ꝓconſul ⁊ leg.i v̄bo pleniſſimā vel.ii.dico qð loquitur ille tex.
in legitimatione facta intra territorium ⁊ in ſubditum: que an
extendi debeat extra territorium eſt queſtio de qua in themate
noſtro queritur.Octauo facit: nam Papa habꝫ liberam iuriſ
ditionem.d.c.per venerabilem.ergo non Imperator.Sol.intel
ligo ibi verbum libere ideſt ſine alterius iniuria ⁊ leſione.⁊ ita i
telligit Ange.in conſilio ſuo.cxxxviiij.incipi.viſis omnibus ſta
tutis in.iii.col.Nono facit prorogatio iuriſdictionis in his que
ſunt in ſignum ſuppreme poteſtatis:vt eſt ius legitimandi non
habꝫ locum in eo qui recognoſcit ſuperiorem.d.c.per venerabi
lem in verſi.inſuper.ergo feudatarius qui recognoſcit.d. feudi
non poterit prorogare.Sol.ſubaudio ibi ad tex.in dicto verſi.i
ſuper dictionem max̄.⁊ hanc glo.ponit ipſe Papa in.d.c.ꝑ ve
nerabilem in verſi.ex quo veriſimilius in verbo preſertim . vel
ſecundo reſpondeo quod ibi papa loquitur argumentatiue non
diffinitiue:vel aliter ibi loquitur in legitimatione fienda in radi
cem mr̄imonij.nos āt in ea que fit ad iura legitimationis obti
nenda.non autem ad radicem matrimonij.Decimo caſualiter
papa exerceret iuriſditionem in aliena iuriſditione.c.lꝫ de foro
compe.⁊.d.c.per venerabilem in verbo caſualiter. ⁊ ſic eſt regu
la in contrarium.ergo idem in imperatore vel Comite. Sol.h
eſt vnus ex illis caſibus caſualibus vt valeat legitimatio de nō
ſubdito vel ſubdito ⁊ extendat̄ ex͠ territoriū quia ſit per viaꝫ vo
luntarie iuriſdictionis arg.in.l.ii.ff.de offi.ꝓcō.⁊ le.Vndecio
facit:nam cum hoc ſit magnum dubium ergo ꝑtinet ad iuriſdi
ctionem Pape.d.c.ꝑ venerabilem in verbo cum quid difficile
fuerit aut ambiguū.Sol.ille tex.dꝫ intelligi cuꝫ eſt dubium an
ꝑtineat ad Papam vel imperatorem: nam ⁊ Imperator ipſe
decidit dubia.l.cū ð nouo ⁊.l.ſi.C.ð.ll.Duodecimo:nemo infe
rior a ſummo principe pōt alij dare poteſtatem ita vt extendat̄
ex͠ territorium:quantumcūqꝫ eſſet iuriſdictio ⁊ poteſtas volūta
ria.l.ii.ff.de offi.ꝓconſul.⁊ leg.Sol.hic comes palatin⁹ habuit
poteſtatem a ſummo principe ⁊ ex hoc infert Ang.cōſilio ſuo
lxxxiii.incip.viſiſqꝫ ⁊ inſpectis omnibus in.ii.colū. quod ſi co
mes palatinus faciat locum tenentē vel delegatum nō poterit
eius iuriſdictio ꝓgari ⁊ ſic ſentit Ang. ibi.ſ.quod comes pa
latinus pōt delegare ſed dubito qa ea que ſunt meri vel mixti
imperii nō delegātur.l.iperium.ff.ð iuriſdi.omni.iudi.ideo co-
gita.¶Additio.dic tu in hoc quod poteſtas legittimandi aut
creandi tabelliones exp̄ſſe conceſſa ꝑ imperatorem comiti pa
latino non poteſt per euꝫ alij delegari ita dicit Bal.in regu.ex
de offi.deleg.in.v.col.ad ſi.in verſi.Item nota qð non poteſt ð
legari legitimatio ⁊ in.c.quoniaꝫ apoſtolica ad ſi.eo.ti.ſequitur
alex.in.l.imperiū col.v.in verſi.quot aūt.ff.de iur.omni.iudi.⁊
ibi Iaſ.in.xiiij.col.⁊ in.l.i.in.vii.col.in verſi.vii.iſta regula.ff.
de offi.eius cui man.eſt iuriſdi.⁊.d.prepo.in.d.c.ꝑ venerabilē
colū.xxxv.in.§.qð autem in verſi.concatenat̄ huic digna inda-
gatione.q.⁊.d.Feli.in.c.ii.in.ii.col.i prin.de offi.ordi.⁊ hoc in
dubitanter ꝓcederet ſi in priuilegio adeſſet clauſula ſuper quo
tuam ⁊ tuorum conſcientiaꝫ oneramus.vt per Iaſ.in.d.verſi.
ſeptimo iſta regula ⁊ natam i repe. cle.ſepe de verb.ſignifi.i.§.
non ſic tn̄ in.xiiij.col.ad ſi. de quo verbo ēt aliquid per Pheli.
in.c.canonum ſtatuta.col.antepe.ad ſi.de conſti.Decimotertio
facit.nam facere quem legitimum eſt difficile.§. quos autem. i
ſti.de bo.poſ.ergo non dꝫ extendi.l.apud iulianum.§.ſi.ff.ð le.
primo.Sol.non eſt difficile Imperatori vel habenti poteſtatē
ab eo.lꝫ ſit difficile pretori facere quem heredem vel non.Quar
todecimo vaſallus non pōt prorogare iuriſditionem in alium
iudicem.c.imperialem.§.i.de probibi.alie.feudi per Fede.c. cete
rum.de iudi.⁊ ponit rōnem Bar.in.l.i.§.⁊ poſt operis ad ſi.
ff.de oper.no.nun.Sol.arg.procedit in contentioſa iuriſdictio
ne:non autem in voluntaria. Quītodecimo cōmiſſio legitimā
di facta Comiti dꝫ intelligi ſine alterius preiudicio.l.ii.§. ſi qd
a principe.ff.ne quid in loco publico.Sol. in priuilegio fuit cla

cum poteſtate legitimandi etiam ad feuda vel aliter: hic nõ tra
ctatur de preiudicio alterius pricipaliter. Sextodecimo Impe
rator iurat ſe non intromittere in terris eccleſie.clemen.romãi
de iureiur.Sol.illam cle.intelligo in contentioſa iuriſdictione
vel dic q̄ lz Imperator male faciat valz tamen actus. vt ĩ ſimi
li dicit Bar.in teſtamento reuocato in quo aderat iuramẽtum
ne poſſz reuocari in.l.ſi quis in prin.teſtamẽti.ff.de leg.iii.De
cimoſeptimo diuiſum imperium a Ioue Ceſar hz ſm Bal. i
l.i.C.de iure ãnullorum aureorum.Sol.ergo procedit in contẽtio
ſa iuriſdictione non voluntaria:vel aliter arg. procedit pricipa
liter non in conſequentiam:vt dixi.s.Decimo octauo datio tu
toris non extenditur extra territorium.l.i.et.l.pupillo.ff. de tu
to.et cur.da.ab his.Sol.arg.procedit niſi eſſz datus ab Impa-
tore vel ab habente poteſtatem ab illo.glo.eſt in.l.non ſolum.§.
et qui in teſtõ.ff.de excuſa.tuto.Decimonono ſolẽnitas perſõe
non extenditur extra territorium.l.i.ff.de tu.et cura.da. ab his.
Sol.illud verum niſi actus fiat in volentem:q: forſan accepta
uit tutellam.vt ſentit glo.in.l.diuus.eo.ti.vel aliter arg.loqtur
in datione tutelle que eſt grauamen: vt toto ti.ff.de excuſa.tut.
ſimile dicimus q: aliquando iudex laycus dat curatorem eccle
ſie et clericis:vt no.Gemi.in.c.fi.§.fi.ad fi.de iudi.in.vi.Vigeſi
mo.Nemo dat iudicem qui non eſt ſue iuriſditiõis.l.i.C. qui ꝓ
ſua iuriſdi.Sol.non datur inuitus.ſecus ſi volens.glo.in.d.l.i.
et facit q: emancipatio poteſt fieri in quocunqz loco, et etiam ex
tenditur ad omnem locum.l.emancipari.ff.de adop.facit.l.q hz
§.quolibz.ff.de tutel.Vltimo facit q: actus legitimandi eſt per
viam officij ſicut mandatum procuratoris. ergo non debz extẽ
di.l.diligenter.ff.manda.Sol.actus legitimandi eſt iuriſditõis.
caſus eſt in.c.per venerabilem in verſi.inſuper in verbo iuriſdi
tioni.qui filij ſint legiti.et probatur rõne. q: in actu legitimatio
nis adhibetur cãe cognitõ.no.in.l.nam ita diuus.ff. de adop. et
ibi per Bal.et in.l.eã quam.C.de fideicõmiſ.

In chriſti nomine amen.

Priuſq̄ veniam ad de-
ciſionem dubij ꝑmittã quedaz vtilia.Sciendum ẽ itaqz q̄ filio
rum qdam ſunt naturales et legittimi alij naturales tantũ alij
legittimi tantuz qdam legittimati alij ſpirituales prima igitur
ſpecies eſt naturalium et legittimorũ qui habent ortum ex legit
timo matrimonio.l.filium eum diffinimus.ff.de his q ſunt ſui
vel alieni iur.et.l.ſi vicinis.C.de nup.et toto ti.ex qui filij ſunt le
gitti.de quorum ſucceſſione habet in auten.itaqz.C.cõmu.de
ſucceſ.et ĩ auten.de her.que ab iteſta.defer. colla.viiij.et inſti.eo.
ti.de quibus filijs naturalibus et legittimis nõ loquitur p̄ſens
tractatus.Secunda aũt ſpecies eſt naturalium tantum q oriun
tur ex ſoluto et ſoluta vnica nõ minore.xii.annis ingenua cum
proteſtatiõe affectioneqz indubita que oĩa cum miniſterio ſunt
poſita et nota ꝓpter differentiam aliorum qui nomine filiorum di
gni nõ ſunt de qbus infra plene ſubijciaz vt oĩa pulchre habeã
tur.Additio.Tu circa hoc adde q̄ idem dicit Bal.in conſilio
cxxviij.in.ii.pte incip.factum ꝓponitur in.ii.col.ſecunduz im
preſſionem mediolanen.et.lxviii.incip.pro veritatis indagatio
ne ĩ.v.pte ſcõm eandez impreſſionez.Item adde q̄ licet ꝓprie
naturales filij dicant hi de qbus.s.proxime p iſtum et p Bal.
in locis.s.allegatis q̄ tamen largo modo nati ex ſoluto et ſolu
ta dicunt naturales glo.eſt in.d.c.per venerabilem ĩ verbo na
turales et ibi no.ad hoc panor.in.viii.col.quẽ videas qa pulchre
faciunt eius dicta ad hec et idez tenet Bal.in.c.niſi cum pridez
col.iii.ad fi.de renun.et vide ẽt panor. in.c.innotuit col.vi.de el
lec.et ibi aliquid p Bal.et alex.conſilio.lx.in.ii.col.in verſi. naz
ꝑſuppono in.ii.volu.incip.viſa legittimatiõe et Bal.ĩ conſilijs
ſupra adductis cum cõcordantibus que inuenies in his locis et
poteris inuenire faciliter et hoc no.ad ſtatuta vt dicit abbas ĩ.d.
c.p venerabilez ibi.s.poſt.d.Anto.ibi ĩ pe.carta et.d.Signoro
lum in conſilio.cexxii.incip.in dei noĩe.factum ſic ſe hz de ãno
dñi.cxxxv.dixi itaqz p'io ex ſoluto ſolutaue. qa ſi ambo eſſent
cõiugati filij nõ eſſent naturales ſz ſpurij vel noti vt habetur p
doc.in.l.i.C.de cõcubi.ex quo infertur contra reges duces vel
alios principes qui cõiugati tenent mulierem ex qua oriuntur
filij qa non ſunt naturales nec noĩe filiorum digni.et an tales
poſſint inſtituere.vide Bal.conſi.ccclxi.incipi.verba Bartholi
in.v.parte ſm eandem impreſſionem Mediolanenſem.et aliqd
etiam conſilio.cccclvii.in eadem quinta parte. Secundo fuit di
ctum vnitam.Nam plures concubinas nemo habere poteſt. et
filij nati ex eo qui habz plures concubinas non dicuntur natu
rales. vt dicit glo.in.d.l.i.C.de concubinis.et Bal.in.d.conſi-
lio.lxviii.in.v.parte.Tertio dixi non minore duodecim ãnis.
in minore enim duodecim annis non eſſz concubinatus .l.pri
ma in fi.ff.de concubi.Quarto dixi ingenua cum proteſtatõne
q: de iure ciuili habens ingenuam preſumitur eam habere in
vxorem ſi indubitatus fuit affectus.l.in libere.et ibi glo. ff.de ri.
nup.et no.in.l.in concubinatu.ff.de concubi. lz ſecus ſit de iure
canonico.quo iure ſola cohabitatio non inducit preſumptõnẽ
matrimonij.c.i.et ibi bona glo.xxx.q.v.et no.gl. in verbo vxorẽ
in.c.illud.de preſump.ex quo infertur concluſio quod concubia
tus eſt quando quis tenet ingenuam ſine proteſtatione.cuz ma
gis attendamus in matrimonijs ius canonicũ q̄ ciuile. vt no.
in.c.tanta.et in.c.lator.et in.c.per venerabilem.q filij ſunt legiti.
¶ Additio.no.bene quod debz interuenire proteſtatõ.alias ei
ſi quis haberet conſuetudiẽm cum virgĩe vel vidua non emiſſa
proteſtatõne.vel aľs non apparente de conſenſu cõcubinali cõ
mitteretur ſtuprum.ita pulchre Bal.in.l.eam quaz.col.ſ. ĩ pri.
C.de fideicõmiſ.Vltimo dixi indubita affectõne que preſumit
eoipſo quod quis tenet concubinam ĩ domo.l.pe.et ibi glo. ff.de
concubi. et.l.l.ĩ concubiatu.eo.ti.¶ Additio.no. quod iſte dixit
in domo.aľs enim ſi quis naſceretur extra domum non dicere
tur naturalis ſed ſpurius.glo.eſt in.d.l. pe. quam ita ibi intelli
gunt et declarant Dy.et Bar.et Bar. clare ĩ.l.fi.ff.de his qui.
vt indignis in verſi.quero an ſuccedat.et Alex.cõſi.dxxiiij. col.
ii.ĩ.v.volu.incipi.ſuper eo de quo queritur.et ĩ.l.ex fcõ.§.ſi quis
rogatus.col.x.ff.ad trebel.Eſt tamen circa hoc aduertenduz q̄
largo modo natus ex aliqua fanticella extra domuz dr natura
lis.ita Bal.in.c.niſi cum pridem ĩ.iii.col.ad fi. poſt Io.an.ibi.
de renun.dicens quod legitimatio facta de tali vt naturali va
lebit.et q̄ ita de fcõ habuit.et ita etiã ꝯſuluit in.d.conſi.cxxviiij
ſupra adducto in.ii.col. Eſt ẽt aduertendum quod licet de iure
ciuili cõcubinatus foret ꝑmiſſus quod tamen de iur canonico
eſt reprobatus ita dicit glo.pe.in.l.in cõcubinatu.ff.de cõcubi.
Immo ẽt hodie ſecundũ q̄ magis cõmuniter tenetur de iure
ciuili cõcubinatus nõ eſt permiſſus ita dicit Panor.in.c.cum
ſit generalis col.viiij.de foro cõpe.et ibi are.in vlti.col.et.d.An
to.de bu.et panor.in.c.tanta col.iii.q filij ſint legitti.et in.c.vt cle
ricorum col.i.in.i.no.de vi.et honeſt.cleri.et ꝑ iſta opi.videtur
tex.ĩ.c.i.ibi nolens ĩ peccato exiſtere de matri.ad morga.ꝯtrac.
in vſibus feudorum de qua.q.vide.d.io. Bap.de ſancto Seue
rino in repe.l.ſi qua illuſtriſ.C.ad orfi.Io.de anna. in.regu.ex
de adul.d.Auguſti.de arimi.ĩ addi.ad Ang.are.in tracta.ma
leficiorum ſup glo.che tu hai adulterato la mia dona.Quia dixi
qui dicantur naturales tantuz nunc ſubijciam qualiter ſe ſe ha
beat ſucceſſio eorum actiua et paſſiua. Et primo quidem capio
ſucceſſionem deſcendentem actiuam.nam naturales tantũ ſuc
cedunt ex teſtamẽto in totum ſi pater eorum decedat ſine alijs
liberis legittimis et naturalibus et nullis relictis aſcendẽtibus
relictis vero aſcendentibus ſi illis relinquatur legittima po-
terit reliquum totum in naturales ĩpos diſtribui. Si ve-
ro reliquerit alios filios legittimos et naturales tunc non pote
rit relinqui naturalibus: et eorum matri concubine niſi vna
vncia ſi vero ſupereſt iſto cãu ſola cõcubina ſine filijs tunc ipſi
poterit relinqui ſola media vncia iſta habent ĩ.§.diſcretis et.§.
ne igitur ĩ autẽ.qbus mo.naturales effi.ſui colla.vii.¶ Addi
tio.ad hec vide plene Ang.are.in tractatu de teſta.ĩ glo.Item
relinquit.C.filio ſuo naturali tantum et.d.prepo.in.d.c.p vene
rabilem col.xlviiij.et ſe.et no.diligenter q̄ licet tales filij natura
les admittant ſecunduz voluntatem defuncti vt ſupra ꝓrime
per iſtum q̄ tamen contra voluntatem non admittunt et ideo
poſſunt preteriri et p̄teriti nõ admittunt aduerſus teſtamentuz
ita dicit glo.in.l.i.ff.de cõtratabul.in prin.in verbo naturales
de qua Bal.in.c.ĩpreſentia col.vi.ad mediuz.de ꝓba.Barba.
conſilio.lviii.col.iii.in.ii.volu. Alex.ĩ.l.ex facto.§.ſi quis roga
tus col.xiiij.ff.ad trebellia.¶ Ab inteſtato aũt ſuccedunt natu
rales tantum vna cum matre patri ĩ vntias viriliter nõ exiſtẽ
tibus filijs legittimis et naturalibus nec legittima cõiuge qua lz
ipſa ab inteſtato non admittat tamen fac ne naturales tantuz
et cõcubina admittant exiſtentibus aũt legittimis vel legittima
coniuge in nihilum admittunt naturales et cõcubina ſed ali de
bent arbitrio boni viri ab heredibus defuncti.et que dixi ĩ filijs
idem dico in nepotibus.pronepotibus et vlterioribus.iſta habẽ
tur in.§.ſi quis autem defunctus.et in.§.ſi quis igitur. in aut.
quibus modis naturales effi.ſui.colla.[illegible] et in aut.licet.C.de na
turali.li.¶ Additio.Ad hec vide.d.Prepo.in.d.c.per venera

bilem.col.l.Ange.Are.in.d.tracta.de ſucceſ.ab inteſta. in glo. nolens inteſtatus decedere.max. in.iii.col.⁊.d.Nicol. de Peruſio in tractatu ſuo de ſucceſ.ab inteſtato.col.xiiij.⁊.d.Matheſilanum in tractatu ſuo ſucceſſionum ab inteſtato in prin.col.vi. Et aduertendum eſt ꝙ lȝ concubina ſuccedat ab inteſtato vna cum filijs naturalibus concubinario:quod hoc veruȝ eſt relict̃ filijs ex concubinario.ſi nullos enim ſuſcepiſſȝ liberos in nihilum admitteretur ab inteſtato.ita dicit glo.ſingularis in vbo ꝑles in.§.conſideremus in auf.de triente ⁊ ſemiſ.col.iij.de q̃ bal. in.c.per tuas ad fi.de ma.⁊ obe.⁊ circa hec vide etiam Matheſi. ibi.ſ.i quarto pꝛicipali articulo quo defert ſucceſſio marito ad bona vxoris ⁊ econtra.col.xii.i.§.ſciendum tamẽ eſt. ⁊ ĩ his locis plene iuenies an tales naturales tantum ſuccedant mr̃i ex teſtõ vel ab iteſtato.⁊ breuiter in hoc concluditur quod ſuccedũt matri ⁊ aſcendentibus per lineam maternam vna etiam cũ legitimis.niſi mater eſſet illuſtris.tunc enim diſtiguitur aut habet filios naturales tantum ex amaſio ſuo cum quo ſtabat vt cõcubina.ita quod talis concubinatus erat a iuſ permiſſus.vt qꝛ vir ⁊ mulier erant ſoluti.⁊ tunc tales filij naturales tantuȝ ſuccedunt illi etiam vna cuȝ legitimis.aut talis mulier illuſtris hȝ filios naturales vt meretrix.⁊ habȝ etiam alios filios legitimos ⁊ tunc tales filij non ſuccedunt illi alias non exiſtentibus legitimis ſic.vt hec omnia habentur i.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi.vbi vide plene.d.Jo.Baptiſtã de ſancto ſeuerino poſt glo. ¶ Expedita linea aſcendenti quo ad ſucceſſionem paſſiuam. ⁊ dſcendenti quo ad actiuã. Reſtat nunc videre de linea aſcendẽti quo ad ſucceſſionem actiuã.i.qualiter pr̃es naturales tãtum vel vltra aſcendẽtes ſuccedãt ipſis filijs naturalibus tm̃.Sol.vnico v̊bo.dic quod eodem modo ipſi ſuccedant filijs quo filij ſibi ſuccedunt.§.in quibus enim.in auf.quibus modis natura. effi. ſui. colla.vii.Par enim ratio pietatis dȝ eſſe in vtriſqȝ.l. nam ⁊ ſi parentibus.ff.de inoffi.teſt.⁊ ſic eſt expedita vtraqȝ linea ⁊ deſcendẽtium ⁊ aſcendẽtium. Nunc veniamus ad ſucceſſionẽ collateralium eorum qui ſunt naturales tm̃. ⁊ circa hoc dicẽdũ qꝺ fratres naturales tantum ex eadem matre intra ſe ſuccedunt. arg.a fortiori.quoniam ſi hoc eſt in ſpurijs.l.ii.ff.vnde cogna. multofortius debȝ eſſe in naturalibus. Arbitror tamen quod filius naturalis tantum non ſuccedat fratri naturali ⁊ legitio. vel alijs agnatis ⁊ cognatis patris per tex.in.§. filium in auf. quibus modis naturales effi.ſui.colla.vii. inducẽdo ſic. nã ſi legitimatus per datiõem curie nõ fit legitimus agnatis ⁊ cognatis patris.multo fortius naturalis tantum qui nullo modo fuit legitimus ſed remanſit naturalis ſemper. ¶ Additio. Idem tȝ Ange.Are.ibi.ſ.in glo.nolens inteſtat⁹ decedere.col.x.⁊ Alexan.conſilio.lvii.incipi.in cãu premiſſo in fi.volu.quarto. ⁊ in l.ex fcõ.§.ſi quis rogatus.col.xiii.ff.ad trebel. ⁊ adde quod imo frater naturalis tantum non ſuccedit alteri fratri naturali tãtum nato ex alia concubina:lȝ ſint nati ex eodem patre. ita dic̃ glo.in.d.l.ii.ff.vnde cogna.de qua Are.ibi.ſ. ⁊ Alex. in locis ſ.adductis.⁊ Alex.in conſilio.lx.in.iiij.col.icipi.viſa legitimatione in ſecũdo volu.⁊ Jmol.⁊ Pau.de ca.in.d.§.ſi quis rogatus. ¶ Tertia vero ſpẽs eſt legitimorum filiorum vt ſunt adoptiui ⁊ arrogati.vt habetur plene in.l.ſi arrogator vbi ſcripſi.ff. de adop.⁊ in.l.cuȝ in adoptiuis.C.eo. Quarta ſpẽs que magis eſt in promptu ꝙ alia de qua dicimus in articulo noſtro eſt naturalium tantum qui legitimati ſunt:que qdem legitimatio fit pluribus modis.nam aliquando fit legitimatio per oblatiõneȝ curie:puta ſi naturalis tantum daretur in ſeruicium pꝛincipis vel preſidis.ita dicit glo.in verbo curie in.§.fi.inſti.de nup. qꝺ intelligo quando datur in ſeruicium ſine mercede. ⁊ iſte mod⁹ ponitur in.l.iii.C.de natura.libe.⁊ in.§.ſi quis igitur.in auf.qbus modis natura.effi.legiti.colla.vii. ¶ Circa iſtum modum vide plene.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem.col.xii.⁊ ſe. ⁊ aliquid per Ange.conſilio.xvii.incipi.Comes Brandiſius.⁊ pulchre.d.Nicol.de Peruſio in tractatu de ſucceſ. ab iteſtato col. xxviiii. ¶ Secundus modus legitimandi eſt per adoptionem. puta quando quis adoptat naturalem tantum:qui tamen modus hodie.non habȝ locum.l.iubemus.C.de naturali.lib.§.tribus ante alijs in.d.auf.quibus modis naturales effi.ſui.colla. vii.⁊ ideo teneo quod adoptio naturalium tantum non valeat. ¶ Adde quod ita tenet Roma.ſingulari ſuo.cclx.incipi.an naturalis vel ſpurius.col.lxxi.⁊ Bologninus in addi.ad Mathe. in tractatu de ſucceſ.ab inteſtato in ſecundo membro principali ſecundi articuli in ad[illegible] que incipit in hoc ſecundo gradu.

¶ Tertius modus legitimandi eſt ſecuto matrimonio cum cõcubina ex qua nati ſunt filij.nam tales filij efficiuntur legitimi interuenientibus inſtrumentis dotalibus.§.i.in auf. quibus mo. naturales effi.legiti.§.fi.inſti.de nup.l.cum quis.C.de natu.li. ¶ Adde circa hoc quod cõmunis omnium opinio eſt quod inſtrumenta dotalia non requirantur:ita tenet Ranetinus i.xii. differentia inter ius ciuile ⁊ canonicum in repe.c.pꝛimi.d̃ accu. Alex.conſi.lvi.in prima col.volu.iiij.Panor.in.c.tanta in ꝑmo no.qui filij ſint legi.Pheli.in.c.eccleſia ſancte Marie.colũ. xviij.de conſti.⁊ cõmuniter ſcribentes in.d.§.fi.inſti.de nup. ⁊ in.§.i.inſti.de here.que ab inteſta.deferuntur. ⁊.d. Nicol. in dicto tractatu de ſucceſ.ab inteſta.col.xxiiij. ¶ Quartus mod⁹ eſt per reſcriptum principis vel Comitis habentis ab eo poteſtateȝ.§.illud vero a nobis in auf.quibus modis naturales effi. ſui.coll.vii. ¶ Additio circa iſtum modum.vide.d.Prepoſi. ĩ d.c.per venerabilem.col.xiii.in vſi.octauus modus.⁊ Petruȝ de ancha.conſilio.ccxli.incipi.ex tenore.Barba. xxxiiij. marie in.iii.col.volu.ii. ¶ Quintus modus eſt quando pater fecit teſtamentum volens ſibi filios eſſe legitimos ſucceſſores ⁊ filij poſt mortem patris pꝛicipi teſtamentum oſtendunt : efficiunt nãqȝ hoc modo legitimi. ⁊ ſic habent donum nature.i.patris ⁊ legis ideſt principis.tex.eſt in.§.ſi vero qui ſolũmodo naturalium in d.auf.quibus modis natu.effi.ſui.colla.vii. ¶ Sextus modus eſt legitimandi.ſcilicet dando vxorem filiam naturalem curiali legitimo:ita Ange.in auf.quibus mo.natu.effi.ſui in fi. prin. ¶ Septimus modus eſt ex nominatione facta per patrem in teſtamento ſiue in alio inſtrumento cum ſubſcriptione trium teſtium.auf.item ſi quis liberos.C.de naturali.libe.⁊ in auf.vt li.ma.⁊ auie.§.ad hoc aũt colla.viii. ¶ Hoc tamen limita.vt ꝑ iſtum.j.ad fi.operis in verſi.Item quero ⁊ vide circa hoc plene feli.in.c.ꝑ tuas col.iii.⁊ tribus ſe.d̃ proba. ¶ Octauus modus eſt ſecundum Guil.de cuneo in.l.i.C.de ſacroſan.eccle.ſcilicet vt ſpurius ingrediatur monaſterium. ¶ Circa iſtum modum vide Bal.in.d.l.i.in lectura Alex.in.l.cum qs.C.de naturali.li. ⁊ in conſilio.lxxxxii. col.fina.in.iiij.volu.incipien.viſo themate ⁊.xxxv.incipien.ſuper contentis col.fi.in.iii.volu.Roſel.in tracta.legittima.in fi.Roma.in repe.aũt.ſimiliter in.vii.ſpeciali pie cauſe ad vltimas voluntates col.xiiii.C.ad.l.fal.Alex.in.l. fi.in appoſtil.ff.d̃ his qbus vt indignis.Item adde tu aliũ modum ſcilicet quãdo imperator ꝑmoueret ex certa ſciẽtia aliqueȝ illegitime natum ad epiſcopatum ita plene pſtantiſſimus oĩum etatis ſue doctor ⁊ oĩum pſtantiſſimorũ doctiſſimus pceptor ⁊ pater meus.d.Jaſon d̃ mayno in.l.barbarius col.iii.ad fi.⁊ ſe. de offi.preto. Alios aũt modos legittimãdi vide p.d.prepo.in d.c.venerabilem col.xiii.⁊ tribus ſequẽtibus p Ang.in.d.conſilio.xvii.incip.comes per Jo.fabri.⁊ ibi ſcribentes in.§.fi.iſti. de nup.⁊ in locis ſepius.ſ.per me adductis. Qualiter autẽ ſuccedant legitimati dicendũ eſt qꝺ ſuccedunt vt legitimi.§.tribus ante. Et.§.qua ꝑpter in auten.qbus mo.na.effi.legitimi colla. vii.excepta legittimatione que fit ꝑ oblationem curie quia tunc ſoli patri filij legitimi fiunt non aũt eius agnatis ⁊ eodem mõ patres ſuccedũt iſtis filijs legitimatis ꝑut ſuccedunt legitimis de quibus hr̃ in auten.defuncto.C.ad tertul.⁊ in.§.conſequẽs in auten.de her.que ab inteſtato defferunt ⁊ in.§.in quibus in auten.qbus mo.na.effi.ſui exceptis legitimatis ꝑ oblationem curie vt.§.ſi vero ẽt generaliter i.d.auten.qbus mo.na.effi.ſui ⁊.l.ii.⁊.iii.C.quando ⁊ qbus quarta pars li.x. ¶ Circa hec vide Ange. in dicto conſilio decimoſeptimo ⁊ in.§.primo in dicto auf.qbus modis natu.effi.ciuntur legiti.⁊ in.§.fi.in fi.d.auf.qbus mo.natu.effi.ſui Dy.in trac.de ſucceſ.ab inteſtato i.i.col. Et aduerte qꝛ ſi qs foret legitimatus vt poſſȝ capere ex diſpoſitione paterna qꝺ hoc caſu non veniret ad ſucceſſionem patris ab inteſtato nec ẽt contra eius teſtamentũ ita pulchre Alex.cõſilio.dxxxvii.in.ii.col.in verſi.tãto magis incip.videretur pꝛia conſideratione volu.v.⁊ conſilio.xxx.incipien.iuſt ea que alias volu.iiii.⁊ moder.ſenen.in.l.Gallus.§.⁊ qd ſi tantũ.ff.de li.⁊ poſthu. ¶ In ſucceſſione aũt tranſuerſali ẽ dicendum vt in legitimis vt in auf.ceſſante ⁊ in auf.poſt fratres.C.d̃ legiti.her. exceptis legitimatis ꝑ oblationem curie.§.filium in.d.auf.quibus mo.naturales effi.ſui. ¶ Quod tñ tu intellige ſi agnati vl̃ cognati conſenſerũt legitimatiõi al' ſecus.vt per Ang.in.d.cõſilio.xvii. Et in hac materia ſcilicet q̃liter fiat legitimatõ ⁊ qb⁹ modis ⁊ qualiter ſuccedant legitimati ⁊ cõtra qualiter eis ſuccedat vide ẽt Ang. pſi.xx.inci.ſup pſult⁹ ⁊.xxviii.icip.ex the. tria eliciũt dubia ⁊ in cõſi.lxxv.cui⁹ exaltatio põit p⁹ pſi.lxxvi. lȝ thema ponat ſtatiȝ poſt.lxxiiij.icip.poſita ꝑ pſtãti ⁊.lxxvii.

vide iſtas rem ssioes ang qn spurius ingre. ssu monasterij efficiat legitim

incipien.pro deciſione puncti ⁊.cc.iiij.incip.quidam Bertboſa
meus ⁊.cc.lxiiij.incipien.verba aũt ſuccedere valeas poſſem hic
infinita conſilia ⁊ loca varioꝝ doctorum ꝺ hac materia tractã
tium inſerẽ ſed ommitto ne ſcriptus ſit ⁊ in tergo ⁊ nõdum fini
tus horeſtes. Quinta ſpecies eſt filiorum ſpiritualiũ qui quãq̃
non poſſint ſine venia ĩ ius vocare patres ſpirituales.l.genera
liter.ff.de in ius vo.⁊ ponit Ang.in.l.adoptiuũ.ff.eo.ti.de qui
bus qdem filijs habeť.xxx.q.iii.c.i.⁊ ibi glo.⁊ archi.nihilominꝰ
nõ ſuccedunt patribus nec ecõtra patres eis ſuccedunt vt ꝓbať
in.l.nutritoribus ⁊ in.l.affinitatis.C.cõmu.ꝺ ſucceſ.quãuis ꝓ
babiliter dici poſſet ceteris deficientibus patres admitti debere
excluſo fiſco vt dicimus in tutore datiuo ⁊ teſtamẽtario vt vo-
luit glo.ſingularis in.l.quo tutella ĩ prin.⁊ in fi.ff.de regul.iur.
ſed reſponde qꝺ ideo hereditas ĩ ſubſidium põt puenire ad tuto
rem teſtamentariũ vel datiuũ quia quo tutella redit hereditas
peruenit que ratio ceſſat in patre ſpirituali cum ipẽ nõ ſit tutor
teſtamẽtarius neq; datiuus. Circa hoc adde qꝺ idem qꝺ iſte qꝺ
filij ſpirituales nõ ſuccedant parentibus ſpiritualibus nec ecõ
tra parentes ſpirituales eis tꝫ.d.ꝑpoſitus in.d.c.per venerabi
lẽ col. li.⁊.d.Nicol.in tracta.ſucceſ.ab inteſt.col.v. Et hoc q̃q̃
ſit verum tñ tales filij in ſubſidiũ ſunt alendi a parentibus ſpi-
ritualibus ita ſub dubio forte dicit Bal.ĩ auť.niſi rogati col.
iiij.ad fi.C.ad trebel.de quo Barba.in repe.l.cũ accutiſſimi col.
xxv.C.de fideicõmiſ.vbi ipẽ propter hoc ⁊ alia quedã tenet qꝺ
d.l.cum accutiſſimi habeat locum ĩ tali filio ſpirituali lꝫ Bal.
ibi ſupra ſentiat cõtrarium ⁊ circa hec ẽt vide que pulchre põit
Alex.conſilio ſuo.xxxiiij.ĩ vlti.col.in verſi.ad hoc ẽt incip.viſo
proceſſu volu.iii. Vltima ſpecies ẽ eorum qui nomine filij non
ſunt digni quorum qualitates ſunt multe nam qdam ſunt mã
ſeres q ex ſcorto ideſt meretrice naſcunť alij ſpurij q oriũtur ex
cõcubina ĩ domo nõ retenta alij noti qui naſcunť ex adulterio
vt ẽ glo.de his oĩbus in.c.niſi cum pridem ĩ verbo manſeres ꝺ
renun.alij nepharij q oriuntur ex matrimonio interdicto inter
aſcendentem ⁊ deſcendentem quidam inceſtuoſi q oriuntur ex
matrimonio interdicto inter collaterales vel affines alij inuti-
les q oriuntur ex matrimonio ꝓhibito alijs modis quam dixi
vt no.glo.in reg.C.de inceſti.⁊ inutil. nup. Et no.contra iſtos
pulchra verba Bald.in.c.cauſam colum.ii.de ꝓbatio. vbi diť
quod in virginitate viuitur glorioſe in vera viduitate caſte.
in matrimonio pudice in concubinatu impudice licet tolerabili
ter in ſtupro damnabiliter in adulterio dãnabilius ĩ iceſtu dã
nabiliſſime. Qualiter autem legittimenť hij vt breuis ſim.vide
glo.⁊ ibi ſcribentes in.§.fi.ĩ auť.quibus mo.natu.effi.ſui colla.
vii. Aliqd per Bal.ĩ.l.eam quã.col.viiij.⁊ ſe.C.de fideicom.⁊ ĩ
conſilio.lxxxi.incipien.quidam Simoninus ĩ prima parte ſecũ
dum impreſſionem Mediolaneñ. Alex.conſilio.ii.col.iij.volu.
primo. Hi autem patri non ſuccedunt nec de iure ciuili ali de-
bent auť.ex complexu.C.de inceſtis nup.lꝫ ſecus ſit de iure ca
nonico.c.cum haberet:de eo q duxit ĩ matrimonium q̃ polluit
per adul.⁊.c.per venerabilem ad fi.qui filij ſunt legiti. Et nota
quod diſpoſitio.d.c.cum haberet habꝫ ẽt locum in terris impe
rij:ita no.glo.in.d.c.cum haberet: ⁊ ita ibi firmant.d.Anto.⁊
Cardinalis Floren.⁊ Panor.⁊ tꝫ Ange.are. in tractatu ſuo.
de ſucceſ.ab inteſta.in glo.nolens ĩteſtatus decedere in.ii.colũ.
ad fi.quem videam ẽt ibidem in glo. Item reliquit.§.filio ſpu-
rio in prin. Circa quod etiã vide Panor.Cõſi.l.volu.ii.⁊.xv.
in primo dubio eo.volu.ii.⁊ Pheli.ĩ.c.eccľa ſancte Marie.col.
xv.ad medium.de conſtitu.⁊ Bar.conſi.cxvi.⁊ ĩ.d.auť.ex com
plexu ſuccedũt.hi tñ matri ⁊ auie ſi nõ ẽ illuſtris.§.fi.iſti.ad or
fi.⁊.l.modeſtinus.ff.vnde cogna.⁊ dixi.ſ.in.xiiij.col. ideo non
repeto .aduertendum ẽt eſt quod inceſtuoſi nepharij ⁊ adulteri
ni:vel alͣs inutiles repelluntur a ſucceſſione tam pt̃na q̃ mater
na.§.fi.in auť.quibus modis na.effi.ſui.colla.vii. Item repellũ
tur ab honoribus.c.cum in cunctis.⁊.c.inotuit de ellec.c.i.ꝺ fil.
preſbi.⁊ vť ad hec tex.in.l.qui contra.⁊ in.l.ſi quis inceſti.C.de
inceſtis nup. Ex qua.l.infertur quod ſi quis ex filio inceſtuoſo
vel nephario haberet nepotem legitimũ ⁊ naturalem quod illi
nullo modo poſſꝫ relinquere.imo circa eum eſſꝫ penitus inteſta
bilis per.d.l.ſi quis inceſti.⁊ ideo caueãt magnates qui ſepe ſo-
lent talia mr̃imonia contrahere. ¶ No.deciſionem iſtam q̃ fu-
it ante iſtum.Bal.in.d.l.ſi quis inceſti:quam ſequitur ⁊ multũ
exclamat.d.Alex.in.l.gallus.§.quid ſi his in.ii.col.ad fi.ff.ꝺ li.
⁊ poſthu.lꝫ ibi ornatiſſimus preceptor meus.d.Iaſon in.iij.⁊
iiij.carta.in v̇.ſecundo limita multum dubitet. Adde tamen qꝺ
opi.iſtam tꝫ ibi conſumatiſſimus preceptor meus.d.Lancello-
tus decius.⁊ idem tꝫ Bal.in.c.in preſentia.col.vii.in verſi.ad
de q lꝫ legitimus.de ꝓba.⁊ ibi Barba.⁊.d.Io.graſſus. Quid
autem eſſet in nepote legitimo ⁊ naturali ex filio ſpurio.dic q
ille bene poſſet ab auo inſtitui vt per omnes poſt Bar.ibi in.d.
§.quid ſi is.vbi non extarent alij filij legitimi.ad quod vid bar.
conſilio.cxv.⁊ Fede.lvii.⁊ Anto.de bu.xxx.col.ii.in ſecũdo du
bio.⁊ Alex.lxxiiij.incipi.circa primum dubium in.iii.volu.⁊
ad primum dictum Bal.per.d.l.ſi quis inceſti. vide etiam cor
ſetum in ſingularibus ſuis in verbo heres. De ſucceſſione aũt
deſcendentium talium.ideſt qualiter eis per aſcendentes ſucce
datur.dic per omnia idem ⁊ pari rõne quod dcm̃ eſt in ſucceſſio
ne aſcendentium:in ſucceſſione autem tranſuerſali duo fratres
ſpurij inuicem ſuccedunt ex eadem matre.l.ii.⁊.l.ſpurii.ff.vnde
cogna.ſi autem ſunt ex diuerſis matribus non. an autem ſucce
dañt agnatis pr̃is vel cognatis matris:puto q non.cum nulla
ſit inter eos agnatio. Agnatio enim contrahitur per legitimas
nuptias.§.ſi aduerſus.inſti.de nup.⁊.§.i.inſti.de legiti.agna.
ſucceſ.⁊ cum inter agnatos vel cognatos non inueniantur:me
rito debent repelli a ſucceſſione.d.§.fi.in.d.auť.quibus modis
natura.effi.ſui.colla.vii. ⁊ ſic explicite ſunt ſpẽs ⁊ qualitates
filioꝝ. Eſt tñ aduertẽdum quod eſt cãus in quo quis ẽ natus ex
legitimo mr̃imonio. ⁊ tñ nõ eſt legitimꝰ.vt hť ĩ.l.i.C.ꝺ capti.⁊
poſtli.reuer.cuius fundamentũ videtur in.l.cum duo.§.fi.ff.eo.
ad quem vide Bal.in.l.parentes.ff.de in ius vo. Seuerinuꝫ in
repe.d.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi.in.iii.col. Item eſt aduerten-
dum qꝺ quis ex duabus mulieribus ambabus viuentibus ha
beat filios legittimos vt pulchre habetur per.d.Prepo.in.d.
c.per venerabilem col.cxxxii.in glo.in verbo dubitari.

Saluo nunc ſaniori conſilio.

venio ad deciſionem dubij. Et dico q quedam ſunt feuda diſ-
ponibilia q̃dam indiſponibilia:diſponibilia appello feuda irre
gularia ideſt que nõ habent ꝓpriam naturam feudi ĩ hoc puta
quia vaſſallus põt diſponere ĩ vltima voluntate ⁊ inter viuos
ſine conſenſu dñi vt plene notaui in ꝓhemio feudorum illa ãt
appello indiſponibilia que ſunt ſcd̃m propriam naturam feudi
quia dño incõſulto illa vaſſallus alienare non põt nec ĩ illis te
ſtari.c.i.de ꝓhi.aliena.feudi p Federi.c.i.de ſucceſ.feudi nam ĩ
feudis diſponibilibus ex pacto vel cõſuetudine inter dominũ ⁊
vaſſallum dꝫ conſuetudo ſeruari ſicut in ſimili diť Ang.in.l.
iii.ff.de teſta.qꝺ vna familia ⁊ ꝓgenies poteſt cõſuetudinem ĩ
ducere que inter ipos ſeruari debebit allegat Io.an.in addi.ad
ſpecul.in ti.de inſtr.edi.§.cõpendioſe verſi. ſed qd dicemus vñ
ſi in familia nobilium de vicecomitibus eſſet aliqua cõſuetudo
in ipoꝝ teſtamẽtis vel ceteris actibus illa deberet inter ipos
ſeruari ſecundum Ang.in.d.l.iii.q ait tene menti quia nõ me
mini me legiſſe alium doc.qui hoc ponat. Sed tu bene circa hoc
vide ſummi ingenij virum p̃ceptorem meuꝫ.d.Iaſ.in.l.oẽs po
puli in repeti.col.x.in verſi.an aũt vna progenies.ff.de iuſti.⁊
iur.⁊ circa hoc vide etiã Ang.in.l.ſi.C.de teſta.quem ſequitur
hic iſte lꝫ reprobet ibi.ſ.p̃ceptor meus. Itaq; in feudo diſponi
bili ⁊ qꝺ poteſt alienari valet legittimatio conſentiẽte patre de
cuius p̃iudicio p̃cipaliter tractať.l.fi.C.de pac.nec obſtat ſi qs
dicat fit p̃iudicium agnatis quia hoc negať quia nõdum habẽt
aliquod ius tẽpore legittimatiõis nam poſſet pater diſponere
bona ſua etiam in mari ꝓijciendo iuxͣ glo.in.l.i.C.ꝺ inoffi.do
na.cum ꝓponatur feudum eſſe eiuſdem nature cuius ſunt alia
bona allodialia ſi aũt feudum nõ eſſet diſponibile ſed ſecundũ
propriam naturam tunc nõ valebit legittimatio lꝫ pater cõſen
tiat in p̃iudicium eccleſie dñi vel agnatorum cũ pater nõ poſſit
diſponere de feudo teſtando vel alienãdo.d.c.i.de ſucceſ.feudi
⁊.c.i.de probi.aliena.feu.p Fede.in prin.⁊ ita intelligo Bal.in
l.eam quam.C.de fideicom.in.viii.col.in verſi.conſueuit eſſe.q.
vbi vult qꝺ imperator non põt legittimare ad feudum eccleſia-
ſticum nec econtra Papa ad imperiale ⁊ eodẽ modo intelligo
Hoſti.⁊ Io.an.in.d.c.p venerabilem ĩ glo.in verbo acquiſiſti
vbi vide etiam reliquos ſcribentes ⁊ maxͣ.d.Prepoſitum:naꝫ
dicunt Hoſti.⁊ Io.an.qꝺ quo ad hereditatem paternã valet le
gittimatio volente ⁊ conſentiẽte patre alias nõ.l.fi.C.de pac.⁊
eo mortuo conſentiẽtibus his qbus iam ius ẽ acquiſitũ alias
non ⁊ quo ad feuda conſentiẽte etiam dño feudi alias nõ arg.
c.nuper de dona.inter vi.⁊ vxo.⁊.c.ex trãſmiſſa de foro cõpe.
⁊.c.i.de ꝓhibi.aliena.feu.p Fede.nam ideo in allodialibus va
let patre conſentiẽte legittimatio quia ꝺ eius p̃iudicio principa
liter tractatur ⁊ poſſet ipſe de rebus ſuis diſponere.l.in re mã

data.C.manda.ergo eodem modo ĩ feudo nõ habente ꝓpriam
naturã feudi vt ſupra dixi.Quatenus aũt pr̃ nõ poſſit diſpõe
re vt eſt ĩ feudo habente ꝓpriam naturam tunc nõ conſentien-
te dñõ ⁊ agnatis nõ valeret legittimatio ⁊ circa hec vide Bal.
in.l.Rubrica.C.ad ſi.poſſumus tñ in caſu huius tematis.queř
an imperator poſſit legittimare ad feuda in p̃iudiciũ agnatorũ
⁊ dicendum eſt q̃d ſit de abſoluta poteſtate ⁊ de plenitudine im
perij ſui cuius articuli deciſio pendet ab illa veteri ⁊ trita cõclu
ſione an Imperator poſſit auferre dominiũ alterius ⁊ ius de
quo plene dixi in.l.reſcripta.C.de preci.impera.offeren.⁊ ibi te
nui q̃d imperator nõ poſſit ſine cauſa inheredo.opi.glo.noſtro
rum ⁊ Bar.qbus ſemper in dubio ẽ adherendũ optimi enim
ſunt ⁊ veri magiſtri ⁊ ideo ꝯſuluit Bal.vt ipſe refert in.l.Gal
lus.§.⁊ quid ſi tantũ.ff.de li.⁊ poſthu.q̃d ſpurius legittimatus
non aufert bona agnatis niſi ſit legitimatus pr̃e conſentiente.
vel pater poſt mortem ſuam ordinaſſꝫ ꝙ legitimaretur iux̃ aut.
item ſi quis.C.de na.li.nam in re diſponibili preiudicabitur ꝓ
pter talem legitimationem venientibus ab inteſtato.Et tamẽ
altius huius articuli deciſionem ordiamur plures ſunt caſus
faciendi.Primus eſt quando eſt defectus ratione perſone.qa
perſona non eſt ſubdita.Secundus quando eſt defectus ratiõe
loci.Tertius quando eſt defectus rõne rei.Quartus quando ẽ
defectus rõne temporis.¶Circa primum quãdo eſt defectus
ratione perſone:puta quando Imperator vel comes palatinꝰ ĩ
loco imperij legitimat perſonam ſubditam Pape.tamen bõa
ſunt in iuriſdictõe Ceſarea:putarem legitimatõem valere vi ꝓ
rogate iuriſdictõis:nam ſi hꝫ locum prorogatio de perſona ad
perſonamꝰin iuriſditione contentioſa.l.i.C.de iuriſ.om.iudi.l.
prima ⁊ ſecunda.ff.de iudi.c.de cauſis.⁊.c.pe.⁊ fi.de offi.dleg.
tantomagis dꝫ habere locum in voluntaria:quibus autem no
ceat hec legitimatio.⁊ an extendatur extra iuriſditõnem legiti-
mantis patebit ex infra dicendis.¶Secundus articulus ẽ an
valeat legitimatio que patitur defectum rõne loci:puta qr ĩpe-
rator vel Comes palatinus legitimat ſibi ſubditum in rebus ſi
bi ſubditis.ſed in loco non ſue iuriſditõis ⁊ ecõtra põt põi exẽ
plum in Papa vel in habente ab eo poteſtatem.Hic articulꝰ
eſt valde notabilis ⁊ difficilis propter varias maiorum noſtro
rum opi.in quo omittam allegationes hincide.ſed ad ĩpas ma
iorum opiniones veniam.⁊ prima quidem fuit quod papa põt
legitimare in omnibus locis.⁊ quo ad ſpiritualia ⁊ quo ad tem
poralia.Secunda fuit opi.quod quo ad temporalia poteſt in cõ
ſequentiam non autem principaliter.Alia eſt opi.quod nõ poſ
ſit.Quarta eſt quod poſſit legitimare in conſequentiam etiaꝫ le
gitimando ad ſpiritualia preterq̃ ad defectus perſone adheſibi
les:puta quod poſſit eſſe iudex vel habere omnes honores.ſecꝰ
quo ad defectus reales ⁊ perſone nõ adherentes etiam alteri p̃
iudiciales.Dñs Hoſti.eſt in opi.quod Papa ĩ terris ĩperij po
teſt legitimare ſolus non alius proprie loquendo de legitimatõ
ne ⁊ ſic non ſolum in conſequentiam vt dicebat alia opi.que fu
it Jo.an.ſed etiam principaliter quod oſtendit ſic:nam ius legi
timandi ſeu legitimatio oritur a fundamento ⁊ radice mr̃imo-
nij.qr dicimus legitimum natum ex iuſtis nuptijs.l.filium.ff.
de his qui ſunt ſui vel alie.iur.⁊ non legitimum natum abſqꝫ
matrimonio.ſed pape proprium eſt diſponere de matrimonio:
non autem alterius.ergo diſponere de legitimatione ad ipſum
ſolum ſpectat.legitimatio enim quam facit Imperator non ẽ
proprie legitimatio.alias quoqꝫ rationes ponit Hoſt.q̃s omit
to:qr ponuntur etiam per ſcribentes in.d.c.per venerabilem:q
filij ſunt legiti.Jo.an.in.d.c.per venerabilem in glo.ii.ad ſi.dic̃
q̃d opi.Bernar.in glo.que vult quod Papa non poſſit legitia
re in terris imperij eſt vera in prole nata ex coytu ñ matrimo
niali ſaltim ex affectu vel conſenſu:cum Papa non poſſit face
re vel ſupplere conſenſum naturalem vbi non fuit ergo nec ta
lem prolem legitimare poterit niſi quo ad forum ſuum:niſi lo
cus eſſet de temporali iuriſditõe eccleſie:vel niſi eo tempoř quo
Papa fungitur vice Imperij ſm̃ quod no.in.c.licet ex ſuſcep
to.de foro compe.quod dictum Jo.an.eſt bene no.vult eniꝫ q̃d
vbicunqꝫ neceſſe eſt ad Papaꝫ recurrere ex neceſſitate iuris vł
facti:ſiue vacaret imperium quod tunc Papa cum ſuccedat in
imperio.vt no.in.d.c.lꝫ ex ſuſcepto per Inno.⁊ Hoſt.poterit
legitimare in terris imperij.proſequor nunc diſtinctionẽ Jo.
an.Si vero ſit genita proles ex coytu naturali lꝫ de facto.dic
aut matrimonium non poterat eſſe impediente lege diuina.vt
qr vxoratus contrahit cum ſecunda viuente prima.vel Ihiř cũ
filia.⁊ dicendum eſt idem quod ſupra.Si vero matrimoniũ cẽ

An valeat legitimatio q̄ patitur defectū ratione loci

non poterat impediente lege canonica tantum.qr contraxerat
cum affine vel conſanguinea in quarto gradu.⁊ tunc eſt diſtin
guendum quod Papa legitimando aut vtitur verbo legitima
mus ad matrimonium ⁊ prolem:⁊ tũc quo ad vtrũqꝫ foruꝫ fit
proles legitima.nam impedimẽtum a.l.cãonica inductum põt
Papa tollere ſm̃ omnes quod ñ poteſt Imperator quo ad ſpi
ritualia.Ex hoc dicto Jo.an.eſt no.quod in cãu ſuo Impera-
tor nõ poſſꝫ legitimare quo ad ſpiritualia:proſequor nũc diſti
ctõem Jo.an.aut Papa ſimplr̃ diſpenſat.⁊ tunc talis legitia
tio trahitur ad illa ſolum prohibita.de qbus diſpenſatio loqř:
nam tales diſpenſatões ſunt odioſe.c.i.de filijs preſ bi.in.vi.
¶Nec ob.etiam ſi dicas in gradibus a lege diuina prohibitis
Papa põt ex cã diſpenſare.c.lr̃as.⁊ ibi no.de reſti.ſpolia.qr
reſpondetur quod illa poteſt ꝓbare vt ex nunc.non auteꝫ vt ex
tunc.contracta vero contra.l.cãonicam poterit probare etiam
vt ex tunc.nec mirum.plus enim poteſt Papa in his q̃ ĩ alijs
facit.c.ex pte lo:pino.d offi.dele.cum ibi no.⁊ cle.qm̃ de immu.
eccleſiarum de prole autem legittimãda conſtitutoruꝫ in ſacris
vel ꝓfeſſorum dicendum ẽ vt in.c.cum olim de cle.coniuga.⁊ ĩ
c.rurſus qui cleri.vel mona.Jo.An.d.aũt Anto.d butr.in.d.
c.per venerabilem ſic in effectu cõcludit p̃ſuppoſito prius quod
vtraqꝫ poteſtas ⁊ ſpiritualis ⁊ temporalis ẽ originaliter ĩ ſum
mo pontifice vt ibi ꝑ eum cuius fundamenta nõ recito cum ve
ra ſit opi.vt etiam ibi ꝑ reliquos ſcribentes q̃d quedam ẽ legitti
matio pleniſſima ꝑ quam tollitur fundamentũ vitij a quo ſur-
git hec differẽtia legittimatoꝝ ⁊ non legittimatoꝝ ⁊ hanc ſolaꝫ
põt facere Papa cuꝫ ſolus poſſit ſup matrimonio diſpenſař.
Quedam ẽ legittimatio plenior que integrat ad iura primeue
nature nõ diſponendo in vitium ⁊ hanc fac̃ Papa ⁊ impera
tor in ſpectantibus eis.Quedam vero ẽ plena vt diſpẽſatio vt
cũ:cũ aliquo ĩ aliquo actu diſpenſař nõ autem ĩ totuꝫ eius pſo
na rintegrař ⁊ hanc etiam vterqꝫ põt facere ⁊ ideo dic̃ ipſe aut
Papa vult legittimare ĩ terris imperij diſponẽdo ĩ matrimo
nium ⁊ põt quia ſuũ intereſſe eſt principaliter diſponere d ma-
trimonio ⁊ ſic intelligiř Hoſti.⁊ Jo.an.in.d.c.per venerabileꝫ
ideo omnes filij qui ꝓducuntur hodie ex matrimonio vltra vel
ſupra quartũ gradum ⁊ omnes q naſcuntur ex tutore ⁊ pupil
la ⁊ ex cõtrahentibus ſine cõſenſu patris ⁊ ex rectore ꝓuincie
⁊ ſubdita ẽt hodie in terris imperij ſunt legittimi aut Papa
vult legittimare diſponẽdo in radicem matrimonij ⁊ ĩ omnibꝰ
caſibus in qbus ita põt diſponere põt etiã legittimare ĩ terris
imperij dũmodo principaliter incipiat a radice matrimonij ⁊
in omnibus caſibus ĩ quibus non põt diſponere ĩ radicem ma
trimonij vel nõ vult legittimat quo ad terras ſuas non autem
imperij patet ratio qa primo caſu principiat in materiam ſibi
ſubiectam ſecundo caſu nõ.Et quãdo Papa poſſit incipere a
radice matrimonij ⁊ quãdo nõ exemplifica quãdo Papa vult
diſponere legittimãdo abſqꝫ conſenſu parentis nam tunc non
poteſt incipere a matrimonio qa eſſet dare matrimonium ſine
conſenſu lꝫ poſſet fingere conſenſum ſtante dubio.c.is qui fidẽ
de ſponſa.nam princeps ĩ ſacramẽtalibus non põt fingere cõ
ſenſum qa talia ſacramẽta habent formã facti naturalis ⁊ exi-
gunt naturam.In poſitiuis ãt actibus nõ ſacramẽtalibus bñ
fingit princeps conſenſum vbi nõ eſt.l.i.C.de rei vxo.ac.poſſet
ergo legittimare inducen.ſola iura legittimitatis ſed non poſſet
diſponere ſup eſſentiali legittimatiõe diſponẽdo ĩ radicem ma
trimonij quia ꝓ eius forma requiriř veritas ⁊ fictio nõ opera
tur ſi aũt vult Papa legittimare quo ad formã ſuaꝫ matrimo
nio inualido ſolum exiſtente d iure ciuili ⁊ tunc poterit ⁊ fictio
retrotraheř cum nõ haberet aliquod principiuꝫ reſiſtens quin
imo ex quo ſolũ ius ciuile reſiſtit filij erũt a principio legittimi.
Aut matrimoniũ eſt validum quo ad formam rudem extrinſe
cam ſed hꝫ impedimentũ canonicum vel diuinum ⁊ tunc non
poterit legittimare diſponẽ.in radiceꝫ matrimonij:quia ita diſ
ponere ẽ per fictionem ⁊ ex quo matrimoniũ habuit reſiſtentiã
iuris eſt impoſſibile q̃d fictio operetur cõtra reſiſtentiam iuris
reintegrãdo matrimoniũ vt retro quia deficit ĩ extremo a quo
c.tanta q filij ſint legitti.l.Paulus.ff.de ſtatu.homi.⁊ ideo hec
legittimatio trahens radicem a matrimonio nõ valuit vt re in
tegrata ſꝫ põt valeř vt legittimatio d nouo collatiua.Quãdoqꝫ
ẽt non diſponit ĩ radiceꝫ matrimonij vt puta qa proles ẽ geni
ta ex matrimonio cui an ius canonicum reſiſtat vel legittimita
ti prolis habet dubitationem probabilem:⁊ tunc poteſt Pa-
pa legittimare diſponẽdo ĩ matrimo.⁊ declarando legittimita
tem ꝓpter dubitatiõem ⁊ quia ex quo ius diuinum nõ reſiſtit

pōt retrotrahi fictio vſqꝫ ad principiuꝫ ⁊ qa vbi eſt ꝓbabile du
bium in grauioribus recurrit̃ ad Papam.d.c.ꝑ venerabilem
vnde hoc caſu legittimat ēt in terris imperij qa diſponit in ra
dicem matrimonij.d.c.tanta nam legittimatio que fit ex dicto
c.tanta fit ex ſolo matrimonio ablata quacūqꝫ ſolēnitate inſtru
mentorum dotalium quam.l.ciuilis requirit ⁊ ꝓbat legittima
tionem ēt in terris imperij qa diſponit in radicem matrimōij
⁊ ita alias conſului mutine.Aliquādo vero Papa intendit le
gitimare ſolum conferendo iura legittimatiōis non diſponen
do ĩ radicem matrimonij ⁊ ĩ terris eccleſie certum eſt quod pōt
legitti mare.d.c.ꝑ venerabilem verſi.qꝺ autem ⁊ in patrimōio
tenendo qꝺ valuerit donatio conſtantini ſecundum cōmunem
opi.vt habet̃ i.i.reg.C.⁊.ff.aut vult Papa legittimare ĩ terris
impij ⁊ tc̃ aut vult lrĩmare ſuppoſitū vel ſupponēdū rōne cleri
catus ⁊ pōt quo ad tēporalia ⁊ ſpūalia ne videatur monſtrum
qꝺ ſit legittimus ⁊ non legitim⁹ aut vult legittimare de conſen
ſu illius qui nō recognoſcit ſuperiorem ⁊ pōt legittimare etiaꝫ
non ſuppoſitū.d.c.ꝑ venerabilem in verſi.inſuper aut vult le-
gittimare in terris illius q̄ ſuperiorem recognoſcit : ⁊ videtur
quod non poſſit dicto capitulo per venerabilem in verſiculo ra
tionibus vbi videtur cāus : quia hoc eſt ſuppremi imperij ⁊ ea
que ſunt ſupremi imperij ſine conſenſu ſupioris ꝓrogatiue fie
ri nō poſſunt ſꝫ ſi velles tenere oppoſitū quod hec poteſtas eſſet
ꝓrogabilis in habentem ſimilem poteſtatem ſicut dicimus in
his que ſunt meri imperii.C.de cauſis cum ſimilibus de offi.ꝺ
leg.tunc dic̃ Anto.de bu.quod Papa nō poteſt de ſibi nō ſub
dito niſi conſentiētibus omnibus q̄bus ꝑiudicaretur quia non
pōt fieri ꝓrogatio in ꝑiudicium tertij Jo.An.in.d.c.per vene
rabilem ĩ verſi.libere.Anto.ꝺ butr.¶ Nunc ē vidēdū an theo
rica Anto.de bu.ſit vera.Et capio primum membrum duꝫ di
xit ſummū pontificem poſſe legittimare diſponēdo in matrimo
nio quo ad proleꝫ futurā in terris ſui ⁊ imperij hanc concluſio
nem puto veram niſi in caſibus ĩ quibus nō poſſet diſponere ĩ
radicem matrimonij vt ĩ patrem ⁊ filiā.c.ĩ litteris de reſti.ſpo
lia.⁊ ibi ꝑ gl.⁊ ſcribentes deinꝺ dū ſubdit ſe intelligere Jo.an.
⁊ Hoſti.in.d.c.ꝑ venerabilem hoc modo cum reuerētia Jo.an.
in.d.c.per venerabilem in glo.ii.ad fi.nō loquitur ꝺ prole futu
ra ſꝫ de iā nata vt pꝫ ex verbis eius ibi duꝫ dicit opi.glo.veraꝫ
ĩn prole iaꝫ genita in hac tm̄ concluſione pria filii geniti ex hoc
matrimonio ſunt legittimi nō legittimati cum naſcunt̃ ex ma
trimonio canonico ⁊ approbato.l.filium cum diffinimus.ff.de
his qui ſunt ſui vel alien.iur.⁊ dixi.ꝫ.in.l.ſpecie filiorum.tamē
no.vnum bonum verbum Anto.de bu.in.d.c.ꝑ venerabilem
in.i.membro qꝺ nati ex pupilla ⁊ tutore ⁊ ex rectore ꝓuincie ⁊
ſubdita ſunt legittimi ēt in terris imperij lꝫ Cy.in.l.i.C.de iter
dic.matri.dicat qꝺ q̄ntuꝫ ad ſucceſſiones tenebimus ius ciui
le quo āt ad ordines ius canonicum.Idem dixit Cy.in.l.⁊ ſi cō
tra.C.de nup.ĩ legittimatiōe que fit ex ſequēti matrimonio qꝺ
dictum nō placet ꝑ no.per Jo.an.⁊.d.Anto.in.c.fi.de ſecūdis
nup.qui cōcludunt vna cum goffredo a lege canonica eſſe ĩ hoc
ll.ciuiles correctas qa ſolus Papa nō autem imperator poteſt
diſponere in radicem matrimonij.c.fi.ad fi.de conſangui.⁊ af
fi.Et ꝑ hoc infert Anto.de butrio ſingulariter ibi.ꝫ.in.d.c.per
venerabilem qꝺ.ll.que dicunt qꝺ matrimonio ſecuto filii legitti
mantur nō valerent niſi forent approbate a iure canonico:qꝺ ĩ
tellige quo ad radicem matrimonij nō aūt quo ad legittimatio
nem filiorum q̄ Imperator pōt etiam legittimare lꝫ nō poſſit
diſponere ĩ radicem matrimonij principaliter.l.cum qs.C.de
naturali.li.⁊.§.igitur in aut.q̄bus mo.naturales effi.ſui colla.
vii.¶ Capio ſecundum membrum Anto.de butrio ĩ quo con
cludit Papam poſſe legittimare in omnibus caſibus etiam in
terris imperii.incipi.a radice matrimonii.in illis vero caſibus
in quibus non poteſt vel non vult incipere a radice matrimōii
legitimat in terris ſuis:non autem imperii:hoc membrum po
teſt limitari quod ĩmo in terris imperii poſſit etiam ſi non inci
piat a radice matrimonij eo tempore quo fungitur vice impe-
rii:ſicut imperator poſſet:puta vacāte imperio.c.licet ex ſuſcep
to.⁊ ibi no.de foro compe.⁊ eſt etiam de mente Jo.an.in diſti
ctōe ſua quam ſupra retuli.Item limitarem Anto.de butr.in
hoc membro:niſi interueniret conſenſus omniuꝫ quibus fieret
preiudicium:qꝛ tunc papa poſſet etiam legitimare in terris im
perii.l.fi.C.de pac.⁊ per ea que no.Jo.an.in.d.c.per venerabilē
in glo.in verbo regiſit.⁊.ꝫ.retuli.deinde dum ſubdit Anto.ꝺ
bu.Papam non poſſe legitimare natum dempto ꝯſenſu ma
trimoniali inter parentes:puto verum quo ad radicem mĩmo

nii:ſed quo ad legitimationem bene valebit legitimatō.Sed du
bium eſt an poſſit legitimare quo ad forum non ſuuꝫ.⁊ Jo.an.
in.d.c.per venerabilem in glo.ii.tenuit quod non: cum duplici
limitatione niſi locus eſſꝫ de temporali iuriſdictōe eccleſie:vel ni
ſi eo tempore quo fungitur vice imperij.Addo tertiaꝫ limitatō
nem niſi conſentiāt omnes de quorum preiudicio agitur : naꝫ
tunc ratione prorogate iuriſdictōis valebit legitimatio in terris
imperij.l.ii.ff.de offi.proconſul.⁊ leg.¶ Capio aliud membrū
in quo concludit Papam poſſe legitimare natos ex inualido
matrimonio propter exiſtentiam impedimenti iuris ciuilis.qn
ĩmo dico q̄ filij a principio ſunt legitimi.ſecus ſi eſſet impedimē
tum cāonicum vel diuinum.qꝛ tunc fictio non operatur retro
prout ex tunc ſed prout ex nunc.Dominus ergo Anto.nō fa
cit differentiam inter impedimentum canonicum ⁊ diuinum:
quia vtroqꝫ caſu non trahitur retro.Hec concluſio non vide
tur vera.quia plus poteſt Papa in his que ſunt contra ius
canonicū quam diuinum no.in.c.litteras de reſti.ſpolia ⁊ no.
in.l.fi.C.ſi cōtra ius vel vtili.publi.⁊ cōtra Anto.de bu.in ſuo
dicto tenet Jo.an.in.d.c.ꝑ venerabileꝫ ĩ vlti.col.circa prin.vbi
dic̃ quod lꝫ Papa approbet matrimoniū contractum ĩ gradi-
bus a lege diuina ꝓhibitis quod tm̄ approbat ex nunc nō autē
ꝓut ex tunc cōtracta vero cōtra legem canonicam approbat ꝓ
ut ex tunc nō ob.c.tanta ⁊.l.Paulus de ſta.homi.qa reſpōdeo
ꝑmo qꝺ.l.Paulus loquit̃ de iur̃ ciuili ⁊ tm̄ non trahit̃ retro vt
ibi dic̃ glo.cū tex.ergo nō eſt differentia ſit cōtractum matrimo
nium ꝓhibitum de iure ciuili an canonico cum tm̄ Anto.cōſti
tuat differentiā preterea ſi ꝯſideremus mentē glo.in.d.l.Pau
lus nō videtur ibi cōſtituere differentiā inter ius ciuile ⁊ cano
nicum.ꝑterea non ſic faciliter fit extenſio in ꝓhibitis a.l.diuia
quam in ꝓhibitis a.l.humana.c.nouit de iudi.⁊ no.in.d.c.ꝑ
litteras : de reſti.ſpolia.naꝫ hec legittimatio que fit ꝑ ſubſequēs
matrimoniū ſiue loquamur de iure ciuili ſiue canonico fit ex fi-
ctione retro trāſlatiua quia matrimoniū ſubſequens legittimat
retro filios iam natos.d.l.cum quis.C.de naturali.li.dicto ca
pitulo tāta.¶ Capio ſequens membrum in quo ꝯcludit quan
do Papa non diſponit in radicem matrimonij : ⁊ proles eſt
nata ex matrimonio cui ⁊ legittimitati prolis an ius canoni-
cum reſiſtat eſt dubium probabile : ⁊ tunc poteſt legittimare
diſponendo ĩ matrimoniū ⁊ declarare prolem eſſe legittimam
⁊ ſic tollere dubitatiōem hoc membrum vr̃ ſapere cōtrarietateꝫ
nam dic̃ in prin.quando Papa nō diſponit ĩ matrimonij ra
dicem ⁊ poſtea ſubijcit diſponēdo in matrimonio niſi dixeris
qꝺ caſus ſuus loq̄t̃ in dubio ꝓbabili an ius canonicū reſiſtat
matrimonio vel legittimitati ꝓlis vt fuit ĩ legittimatiōe filiorū
regis francie de qua ĩ dicto.c.ꝑ venerabilem vel niſi dixeris qꝺ
liber ē corruptus qa vellet dicere quādo Papa diſponit ĩ ma-
trimoniū ratione dubij ⁊ ſic affirmatiue nō autem negatiue lꝫ
liber meus loquat̃ negatiue non aūt affirmatiue.¶ Capio aliꝺ
membrum quādo Papa intendit legittimare nō diſponēdo ĩ
radicem matrimonij ſed ſolum conferendo iura legittimitatis
in quo cōcludit qꝺ in terris eccl'e pōt Papa ſine dubio ĩ terris
ēt imperij pōt ratione clericatus vel de conſenſu eius q̄ ſupio-
rem nō recognoſcit alias non niſi conſentiāt omnes de quoruꝫ
ꝑiudicio tractatur.Hoc vltimum membrum indiget quo ad ꝺ
ciſionem auctoritate maioruꝫ gl.x.diſtin.in.c.lege imperatorū
que incip.Imperator diuidit ꝓuincias videtur tenere qꝺ Pa
pa non poſſit legitimare in terris imperij.ſed illa glo.vult aliꝺ
ſ.quod ſi Imperator legitimat aliquem in temporalibus.non
ideo eſt legitimatus in ſpiritualibus:niſi vbi princeps reſtituit
aliquem qui fuit infamis rōne paterni criminis.⁊ ſic concludit
illa glo.legitimatum ad temporalia non eſſe legitimatuꝫ ad ſpi
ritualia.qꝛ non ſequitur q̄ habet minorem.ergo habꝫ maiorē af
firmatiue ſed negatiue ſic:qa cui negantur minora ⁊ maiora ſi
militer.l.q indignus.ff.de ſena.nam qs poterit eſſe legitimus
quo ad vnum corpus ⁊ non erit legitimus quo ad aliud.gl.eadē
diſtin.c.peruenit.⁊ in.d.c.per venerabilem videntur tenet̃ ideꝫ
Jaco.butri.in prima rubri.C.tenet quod valeat legitimatio fa
cta in loco non ſue iuriſdictionis:lꝫ ſi eſſet fcā in terris legitimā
tis:puta in terris imperij non eſſet legitimatio in alia iuriſdi
ctione:puta Pape:ad quam ſe legitimatus tranſtuliſſet q̄ ſed
ligaretur facta ſine alterius preiudicio.arg.l.ex ea.ff.ꝺ poſtul.te
nendo quod donatio facta per Conſtantinum valuerit ꝓut cō
muniter tenetur.⁊ ſic concludit Jacobus Butri.legitimatōem
intra territorium ex territorium extendi.de quo articulo infra
ſubijciam.Idem tenuit ipe Jaco.Butri.in.l.preſes.ff.de offi.

preſidis.ꝛ Bar.in.l.q̄ ī prouincia.ff.de ritu nup. Contrarium
tenent Jacobus de Beluiſo in auſ.qbus modis naturales ef.
ſui.colla.vii.ꝛ Alberi.in regula.C.de natura.lib.ꝛ vide Anto.
circa Inno.in.d.c.per venerabilem.ꝛ Specul.in ti.de diſpēſa.
§.ſi.verſi.ſed illud.Bar.tamen q̄ conſuluit in materia conſilio
quod incip.viſo inſtrumento:quod conſilium refert Bal.in.l.i.
C.de iure aureo.annullorum.ꝛ Bal.in prima regula.C. videt̄
has opi.Feder.diſtinctionis concordare. aut enim fit legitima
tio ad poſtulationez eiuſdem: de cuius preiudicio agitur:ꝛ tunc
valet:qꝛ neminem ledit vi prorogate iuriſditionis.l.i.C.ð emā.
lib.ꝛ.l.ii.ff.de offi.procon.ꝛ leg.puta ſi pater conſentiret legitia
tioni filij in bonis ſuper quibus poſſ3 diſponere.Nec ob.ſi dica
tis fit preiudicium venientibus ab inteſtato.qꝛ negatur cū nun
dum habeant aliquod ius tempore legitimationis:cū pater poſ
ſet bona ſua in mari proijcere.vt dicit glo.in.l.i.C. ð inoffi. do
na.ergo fortius per actum ciuilem ꝛ permiſſum.l.vſq3 adeo.ff.
ſi quis a parente fuerit manumiſ.ideo male loquitur Anto .de
bu.in.d.c.per venerabilem q̄ dixit habentem poteſtatez a Pa
pa vel a principe legitimādi non poſſe legitimare ad preiudiciū
alicuius ēt ſpei:q̄a tales conceſſiones intelliguntur ſine aliorū
preiudicio.l.ii.§.ſi q̄s a principe.ff.ne q̄d in loco publico.q̄a re
ſpondeo talem ſpem non conſiderari.vt per Bar.i.l.i.C.ð pac.
ꝛ in.l.poſt emancipationem.ff.de liber.leg.ꝛ q̄a pr̄ pōt diſpō
re ad nutum.d.l.vſq3 adeo:puto tamen poteſtatem Comitum
pendere ex conceſſione īperiali vel ſummi pontificis.ideo tenor
priuilegij deb3 attendi.c.ſuper eo.de offi.dele.ꝛ.l.i.C.de māda.
prin.ꝛ quod poteſtas diſpenſandi ꝛ legitimandi pendeat ex te
nore priuilegij.vide Bal.conſilio.lvi.in ſecunda parte incip.an
pater ſm̄ impreſſionē Mediolaneſ.ꝛ.cxxviiij.in eadem p̄te ici.
ſcm̄ proponitur ſm̄ eandē impreſſionem col.ii.ꝛ.cv.in.v.parte.
ꝛ.cxviiij.in eadē parte ꝛ ſm̄ eandez īpreſſionez.ꝛ Barba. lviii.
in.ii.volu.d.epiſcopus in.d.c.per venerabilem in.ii.colū. ad ſi.
aut fit legitimatio non conſentientibus his de quorum p̄iudi
cio agitur.ꝛ tunc non v3 legitimatio facta vi p̄rogate iuriſditō
nis:niſi in preiudicium conſentientium.qꝛ limitata cauſa limi
tatum p̄ducit effectum.l.age cum Geminiano.C.de tranſa.nā
cū legitimatio debeat fieri citatis his ð quoꝝ p̄iudicio agit̄.l.nā
ita diu⁹.ff.de adop.nō p̄nt citari hi q̄ non ſunt ſubditi.l.ſi.ff.ð
iuriſdi.om.iud.An aūt Imperator poſſit lītimare ī terris eccle
ſie dicendum ē prout eſt dictum de ſummo pontifice vt legib⁹
ꝛ auctoritatibus.ſ.adductis excepto q̄ꝺ Imperator nō poteſt
legitimare diſponēdo in radicē matrimonij q̄a hoc ſolus Pa
pa poteſt vt.ſ.late dixi. Item quo ad ſpiritualia non pōt ꝛ iō
Imperator non pōt facere pleniſſimam legitimatiōem que vi
cium deleat originalem ſcðm doctores in.d.c.p venerabilem
ſed quo ad temporalia ꝛ honores ꝛ alias īmunitates ſic.Et iō
in hoc articulo facerem regulam ꝛ limitatiōem regule Impera
tor pōt legitimare quo ad temporalia ī terris eccleſie ꝛ imperij
in p̄iudicium conſentientiū legitimatiōi.l.ii.de offi.p̄conſul.ꝛ
leg.l.i.C.de emancip.li.q̄a ſi in cōtentioſa iuriſdictōe fit p̄roga
tio ergo fortius ī voluntaria nō obſtat quod non ſit p̄rogatio
p̄rogabilis cum ea que ſunt ſupreme poteſtatis nō ſint p̄roga
bilia.d.c.p venerabilem quia ſupra reſpondidi vel aliter reſpō
deo q̄ꝺ non ſunt p̄rogabilia niſi duobus cōcurrentibus.ſ.ī ha
bentem eandem poteſtatem legitimādi fiat p̄rogatio ꝛ niſi ad
ſit conſenſus illorum de quorum p̄iudicio principaliter agitur
ideo non placet opi.Anto.de bu.in.d.p venerabilē qui dic̄ q̄ꝺ
eſt p̄iudicialis ſaltim quo ad ſpem quia huic reſpondidi.ſ.in ar
ticulo ſummi pontificis.An aūt Imperator poſſit legitimare
añ coronatiōem dic quod ſic vt no.in.l.bene a zenone.C.ð qua
dric.p̄ſcrip.ꝛ vide plene p̄po.i.d.c.per venerabilē col.lxxxviii.
in verſi.iiij.principaliter quero.¶ Capio tertium articulū quā
do eſt defectus ratione rei ꝛ p̄ūctus huius.q.ſtat.an legitima
tio facta de ſubdito ī loco ſue iuriſdictiōis extendatur ad bona
alibi ſita ꝛ exiſtentia ex̄ territoriū legitimantis Inno.in.d.c.p
venerabilem videtur tenere q̄ꝺ non tamen eius dictum intelli
go vt nō extendat̄ ex̄ territorium ī preiudicium nō conſentien
tium nec p̄rogantium iuriſdictionum q̄a limitata cā ꝛc.ꝛ q̄a
res inter alios acta vt ī rubro ꝛ nigro.C.res inter alios acta ꝛ
intelligo Bar.in.l.cunctos populos dum loquit̄ ð legitimatio
ne q̄ꝺ loquitur ī ea que fit ab inferiore a principe vel ī eo qui h3
poteſtatem a tali puta ī locum tenente cōmitis pallatini habē
tis poteſtatez legitimādi ꝛ ſubdelegādi ꝛ ita dicit Jacobus bu
trig.in.i.reg.C.vt dixi.ſ.nec ob.§.filium in auſ.qbus mo.natu
rales effi.ſui colla.vii.q̄a loquitur ī legitimatiōe principis per

An legitimacio extendat ad bona alibi sita

oblationem curie vel reſpondeo illum tex.nō negare quomin⁹
legitimatio extendatur ex̄ territoriū in p̄iudicium conſentien
tium.Concluſio eſt ergo q̄ꝺ legitimatio extendit̄ quia reſtituit
ad primeua iura nature q̄ natura nō reperit differentiā legiti
morum ꝛ naturalium tantum.§.illud in auſ.qbus modis na
turales effi.ſui ꝛ.§.ſi quis qbus modis naturales effi.legiti.col
la.vi.nam a prin.nulla erat differen.naturalis ꝛ legitimi ſed
poſtea iura inuenerūt ꝛ p conſequens Imperator cū reſtituat
vel comes legitimatū primeue nature extēdit̄ hec legitimatio
ad oīa bona fateor tñ quod p̄rogatio iuriſdictōis voluntarie fie
ri nō poſſet ð p̄ſōa ad p̄ſonā nec de re ad rē p̄hibente iudice in
cuius territorio fit p̄rogatio maẋ.in ſummo pontifice de.roma
ni de iureiuran.hoc enim eſſet turbare aliorum iuriſdictionem
ipſis.Ex predic.pōt inferri q̄ꝺ ſi filius vel filia legitimaret̄ pa
tre conſentiente ꝛ pater haberet filium qui nō conſentiret legi
timationi que fit ī alia iuriſdictione legitimatio nō p̄iudicaret
filijs legitimis q̄a pater ſine cauſa non pōt priuare filios legi
timos hereditate.Sed hec illatio mihi nō placet quia nō tracta
tur principaliter de filiorum legitimoꝝ preiudicio ſed de preiu
ditio patris in bonis allodialibus cum pr̄ poſſit bona alienare
vel in mari proijcere: vt dic̄ glo.in.l.i.C.de inoffi.dona.ꝛ ita t3
Bal.in prima regula.C.q̄ꝺq̄ꝺ hoc teneat Ang.ī ꝯſilio ſuo.xxxi.
ꝛ cum Ang.l3 conſiliū hoc nō reperiā tenet Alex.in.l.ex facto
in prin.viiij.col.ff.de vulg.ꝛ pupil.Bal.in.l.nam ita diuus.ff.
de adop.p̄ceptor meus in.l.Gallus.§.ꝛ quid ſi tantum.ff.ð li.
ꝛ poſthu.in verſi.limita quarto ſecundum Paulum l3 cōtra
rium ſentiat Alex.conſilio pe.i.v.volu.Inferebat ēt Ang.ibi
ſ.quod ſi pater haberet filium naturalez ꝛ alios agnatos colla
terales ꝛ patre cōſentiēte filius naturalis eſſet legitimatus nō
erit legitimatus niſi quo ad patrem qui cum fecit legitimari
vt ſibi ſuccedat nō quo ad alios agnatos quo ad ſucceſſionē acti
uam q̄a nō excludet alios attinētes debētis ſuccedere his agna
tis qui non conſenſerūt legitimationi nec ratam habuerūt ſed
in ſucceſſione paſſiua ideſt quaz alius huic legitimatio ab inte
ſtato faceret arbitrat̄ Ang.ipſum eſſe legitimatū quia ipſe le
gitimatus petens vel patiens ſe legitimari habilitauit ad her̄
ditatem ſuam inhabiles ꝛ nemini fit iniuria cum principaliter
de bonis ſuis tractetur vnde ei coniuncti ex linea paterna p̄ri
miores ſuccedent excluſis attinentibus p lineam maternam p
gradum remotiorem qui alias excluſiſſent cōiunctos p lineam
paternam.l.ſpurius ꝛ.l.hac parte.ff.vnde cogna.ꝛ ſecundū hoc
eſt dare caſum ī quo quis pōt etiam alijs agnatus paſſiue non
autem actiue dubito de hac illatione cū3 legitimatus ſuccedat
actiue ꝛ paſſiue aſcendētibus ꝛ deſcendētibus ꝛ collateralibus
§.quapropter.in auſ.quibus modis ſui.colla.vii.fallit in legiti
matione q̄ fit per oblationem curie.§.filium in eodem auſ. niſi
dixeris ſaluādo Ang.ipſum loqui quando legitimatio fit ex p
rogatione rōne perſone rei vel loci.Tene menti hec. Nam bene
eſt verum quod ſi pater fecit legitimari naturalem tātum . ꝛ ha
bet alios agnatos ſucceſſores quod d3 fieri de his mentio.al̄s ſi
hoc non foret expreſſum p̄ncipi non valeret legitimatio ad p̄iu
dicium ipſorum agnatorū.vt firmat Jacobus de beluiſo in .§.
ꝛ quoniam in.d.auſ.qbus modis natu.effi.ſui. Pau.de ca.cō
ſi.cccxv.incipi.In Chriſti.ſuper eo quod p̄mo loco. ꝛ Alex.cō
ſilio.lxvii.ꝛ.lxxxviiii.ꝛ.cxiiij.in p̄mo volumine.Tertia eſt illatō
Ange.q̄ ſi pater per ſuum teſtamentum p̄uare non poſſ3 veni
entes ab inteſtato .exemplum in Comite vel Barono:cum co
mitat⁹ vl̄ barōia ceſſāte barōis p̄le l̄ comit̄ ð territorio eccle ex
antiqua conſuetudine debeat venire ad p̄rimiores agnatos:q̄ꝺ
tunc talis pater non poteſt facere legitimare filiū3 naturalez p
Comitem palatinum in terris Ceſaris nec in terris eccleſie. qꝛ
non tractatur de preiudicio patris ſed agnatorum ꝛ ſubditoꝝ
dicti Comitis vel baronis.ꝛ etiam eccleſie in cuius territorio ē
comitatus vel baronia.ideo illis non conſentientibus prorogā
tio facta Comiti nullum ſortiretur effectum.l.pe.ꝛ ſi.ff.de nata.
reſti.ꝛ.l.nam ita diuus.ff.de adop.p hac illatione Ange. alle
go pulchram glo.in.l.mutus.ff.de fideicom.liber. Infert quo
q3 Ange.ibi.ſ.quod licet legitimatus excludat aliquādoq3 ſub
ſtitutum:tamen hoc eſt veꝝ cum legitimatio eſt fcā a ſuperiore
legitimati.ꝛ ſimiliter ille de cuius hereditate agitur erat ſubdi
tus .alias ſecus:cum non poſſit valere dicta legitimatio:niſi vi
gore p̄rogate iuriſditionis non potuit prorogans ſubſtituto p
ſuam p̄rogationem preiudicare.vt.ſ.dixi. Tertius eſt articul⁹
quando eſt defectus ratione temporis vt ſi imperator dediſſet
alicui poteſtatem vſq3 ad.x.ānos.ꝛ ſic conceſſio eſt temporalis.

an actus legitimandi poſſit protogari ex conſenſu legitimarē
facientis: puta qr eſſet in vltima die qua finitur tempus legiti-
mandi. ⁊ ſalua meliori deliberatione putarem ꝓrogationē dē
tempore ad tempus tenere ad ꝓiudicium ꝓrogantium. c. de cau
ſis. de offi. dele. l. ii. §. ſi iudex. ff. de iudi. niſi fuiſſet ſpecialiter ꝓ
rogatio inhibita. vt no. in. l. i. C. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ facit quod
no. in. l. fi. ff. eo. maxime p Ange. poſſunt tamen alij articuli qñ
eſſet defectus duplex. puta rōne rei ⁊ loci vel temporis ⁊ loci:
vel rei ⁊ perſone ⁊c. ſed putarem idem quod dixi ī ſimplicibus.
cum eadem ſit ratio ſimplicium ⁊ compoſitorum ⁊ multiplica
torum. arg. l. illud. ff. ad. l. aqgl. cum ſimili. qr inter conſentiētes
ratione rei perſone loci ⁊c. attribuitur iuriſdictio. l. prima ⁊ ſecū
da. ff. de iudi. c. romana. de foro competenti. cum limitationibꝰ
tamen ſupra dixi. ⁊ facit quod traditur per Jo. an. in glo. in. c.
romana. de foro compe. in. vi. Utrum autem cōmunitas poſſit
per ſuum ſtatutum legitimare. Sol. dicunt Ja. ⁊ Bal. ⁊ ē com
munis opi. vt refert Bal. in. l. i. C. de iur. aur. ānul. quod ſtatu
tum non poteſt legitimare ſpurios natos ex damnato coytu au
ten. licet. C. de natura. libe. ne detur materia delinquēdi. ī alijs
autem ſpurijs non natis ex dānato coytu vꝫ ſtatutum munici
pale: de hoc tamen articulo me remitto ad plene dicta p docto.
maxime Bal. in. l. cunctos populos. C. de ſum. tri. ⁊ fi. catho. ⁊
l. iii. ff. de teſta. ad que loca recurre. ibi enim ēt ego ſcripſi. ⁊ vidē
plene. d. Prepo. in. d. c. per venerabilem. col. vii. ad fi. i. vi. q. pri
cipali. fateor tamen ꝙ ſi ex pace conſtantie aliquibus ciuitatibꝰ
hoc eſſꝫ conceſſum iſtud eſſꝫ ſeruandum. ideo videatis extraua-
gantes de pace conſtantie: quatenus loquantur. Tale tamē ius
legitimandi non poteſt preſcribi. qa regalia principis ꝑſcribi ñ
poſſunt cum circa hoc derogatum ſit conſuetudini ⁊ ſtatutis fu
turis. auſ. nauigia. C. de fur. ſm Bal. in. l. i. C. de iure aur. ānu.
quod dictū Bal. eſt limitandum: niſi talis ciuitas poſſꝫ oſtēdere
ſe vſam tali poteſtate tāto tempore cuius initij memoria nō exi
ſtit in contrarium. qr tale ius habꝫ vim conceſſionis principis
l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quotti. ⁊ eſti. c. ſuper qbuſ-
dam. §. preterea. de verbo. ſigni. ⁊ no. doc. in. l. ſi certis annis. ⁊
ibi dixi de pac. nam reſeruata principi poteſt princeps alij con
cedere. c. quo ad tranſlationem. de offi. dele. ¶ Ad iſtam limita
tionem vide. d. Anto. in. d. c. per venerabilem. qui eam añ iſtū
tꝫ. ⁊. d. Nicol. in tractatu ſuo de ſucceſ. ab inteſta. ⁊. d. Mar. etiā
in tractatu de principibus. §. clxxi. Pheli. late in. c. cum a nob
col. ii. de preſcrip. An autem poteſtatem legitimandi ſpurios ⁊
inceſtuoſos poſſit legitimare ſpurium ⁊ inceſtuoſuꝫ ſimul. hāc
queſtionem ponit Jo. And. in addi. ad Specul. in titul. qui filij
ſint legiti. verſi. huic. q. ⁊. d. Ange. de are. in. §. primo. inſt. dē ac.
ī gl. in vbo ſūma: dē q̄ ēt per Bar. i. l. ſi ita ſcriptū. ff. dē li. ⁊ poſth.
⁊ in. l. ii. ff. de verb. oblig. vidi ⁊ habeo cōſilium. d. Signoroli dē
homodeis qḋ incip. Bertolomeus vxoratus vbi dicit talem cō
ceſſionem non extendi ad natos ex duplici vitio quia ī odioſis
conceſſio ī ſimplicibus nō extenditur ad caſum mixtum. l. mari
tus. §. poſt quinquēnium iuncta. l. vim paſſam. §. preſcriptione
de adul. ⁊ quod poteſtas legittimādi ⁊ legittimatio ſint odioſa ē
caſus in. c. i. de filijs ꝑſbiter. in ſexto faciunt no. per Bal. in. d. l.
eam quam ibi. S. de fideicom. ideo ſtricte intelligēda. l. cuꝫ quidā
ff. de li. ⁊ poſth. c. odia dē regul. iur. in. vi. amplius dič. d. Signo
rol. in. d. conſilio qḋ conceſſio legittimādi ſpurios maſculos nō
trahitur ad feminas ⁊ allegat Dy. ita conſuluiſſe. ¶ De quo p
Bar. in. l. i. ff. de verbo. ſignifi. Cy. ⁊ Alber. in. l. quicunqꝫ. C. de
ſer. fugi. ⁊ preceptorem meum amantiſſimū pulchre ⁊ copioſe ī
l. iii. ff. de iuriſdi. omni. iudi. ⁊ in. l. Gallus in ſpē. in prin. ff. dē li
ber. ⁊ poſth. nec placet opi. d. Anto. in. d. c. per venerabilem qḋ
valeat legittimatio habentis duplex vicium quādo nulli fit ꝓiu
dicium alias ſecus quia nō erit dare caſum ī quo nō fiat aliqua
le ꝓiudicium alijs veniētibus an inteſtato. Item quia ē eadem
ratio vtriuſqꝫ cāus quia diſpoſitio odioſa ⁊c. vt. S. dixi ⁊ dē iſta
q. vide plene. d. Prepo. in. d. p venerabilem col. xv. ⁊ tribus ſe.
an autem ep̄us poſſit legittimare tradit p doc. in. d. c. p venera
bilem ⁊ in. c. pe. ⁊ fi. de filijs preſbiterorꝫ. An autem oportet qḋ
impetrans imprimat qualitates illegittimitatis. Anto. de bu.
qḋ ſic in. d. c. p venerabilem allegat Jo. an. in ti. qui filij ſunt le-
gitti. verſi. quero ſi natus vt ſi quis dicat ſe ſpurium. Cū ſit ſpu
rius duplicatus quia natus ex vxorato ⁊ vxorata: nam non
valebit impetratio niſi hoc exprimatꝛ ⁊ idem dič de ſimilibus.
Hoc tamen intellige verum niſi conſtaret qḋ mens principis
fiat velle diſpenſare ſup omni defectu ⁊ ita cogitaſſe de omni
defectu in genere vt quia dixit defectu quocūqꝫ non obſtan. ita

Pau. de ca. conſilio. ccxviiij. d. Prepo. in. d. c. p venerabilem
col. xlviij. d. Nicol. in. d. trac. de ſucceſ. ab inteſt. col. xliii. dič in
Bal. in. l. cuꝫ qui. ff. de ſta. homi. dicit legittimatiōem valere ēt
ſuppreſſa qualitate ſpurietatis niſi eſſet natus ex illuſtri quia tūc
in ſpecie ē fienda mentio ⁊ vr̄ velle ēt Bal. in. c. ſi naturalis ſi dē
feu. fuerit cōtrouerſia. d. in Alber. in reg. C. de naturali. li. dicit
exprimēdam qualitatem qa obreptio viciat reſcriptum. l. ⁊ ſi le
gibus. C. ſi cōtra ius vel vti. publi. Bal. in. l. ꝑſcriptione ī verſi.
Nunc redeo ad quartuꝫ co. ti. ⁊ eſt tex. in. l. ſed ſi hac. §. patronū
ff. de in ius vocan. limitate niſi in curia romana. nam ſtillus il
lius curie habꝫ quod legittimatio valeat lꝫ non exprimantꝛ noīa
vel circūſtantie parentum: ſed ſufficit generalis mētio: niſi ex ſo
luto ⁊ ex nobili coniugata vt illuſtri ſm. d. Hoſtič. ⁊ Jo. an. in
c. fi. de fili. preſbi. qui ſtillus debꝫ ſeruari in curia romana. c. taꝫ
graui. de crimi. fal. Concluſio eſt ergo ⁊ cōmunis qualitateꝫ eē
exprimendam. niſi impetratio fiat in curia romana. de qua vidē
ēt. d. Prepo. in. d. c. p venerabilem in. d. vſi. quarto principalr
quero. col. xvi. An autem in legitimatione fieri debeat citatio
agnatorum quibus preiudicatur. de hoc articulo traditur p do
cto. Bal. ⁊ Albe. in. l. nam ita diuus. ff. de adop. qui videntur
concludere citationem eſſe neceſſariam. lꝫ Albe. de ſcō dicat ſe
vidiſſe ſeruari oppoſitum. d. Bar. Bal. ⁊ Ange. in. l. gallus. §.
⁊ qd ſi tantum. ff. de li. ⁊ poſthu. videntur concludere hoc modo
quandoqꝫ pr̄ facit legitimare in vita ſua filium. ⁊ tunc nulli ſūt
citādi. qa hoc principaliter tāgit patrem qui poteſt diſponere dē
rebus ſuis ꝓut vult. l. in re. C. manda. ⁊ hoc inferunt a ceſſante
rōne quod ſi pater non pōt diſponere de rebus: puta qr ſūt feu
dalia vel emphiteotica: tunc requiritur citatio dñi ⁊ illorū dē quo
rum ꝓiudicio agitur: qñqꝫ filius petit ſe legitimari. ⁊ tūc ſi pater
hoc in teſtamento ordinauerit: tunc valebit legitimatio ſine alte
rius requiſitione auſ. item ſi quis. C. de natura. libe. quod dictum
intellige in bonis diſponibilibus a pr̄e. vt. S. dixi. quandoqꝫ pr̄
nihil diſpoſuit: ⁊ tūc in ꝓiudicium eorum quibus eſt iam ius q̄
ſitum non poteſt fieri legitimatio eis irrequiſitis: imo ꝙ plus eſt
eis non conſentientibus. l. pe. ff. de natali reſti. ¶ Circa hec ad-
de ꝙ cōmunis opi. eſt quod in vita patris nemo debet citari. ita
d. Prepo. in. d. c. per venerabilem. col. xviii. quod tamen intelli
ge. vt ibi per eum. ⁊ ornatiſſimum preceptorem in. d. §. ⁊ quid ſi
tātum carta. vii. ⁊ ſe. Item intelligo niſi pater haberet alios fili
os naturales ⁊ legitimos. nam illis inuitis non poteſt facere le
gitimare ſpurios. Ita Bal. in. l. nam ita diuus. col. i. ff. dē ado.
Alex. in. l. ex facto. col. viii. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ ꝓceptor meus ibi
S. qñimo ſi non eſt vera legitimatio ſed diſpenſatio. tunc in ta
li diſpenſatione requiritur citatio venientium ab inteſtato etiaꝫ
viuente patre: ita Pe. de ancha. conſilio. ccxli. incipi. ex tenore.
⁊ Socinus in. d. §. ⁊ qd ſi tātum. Quod autem mortuo patre
ſint citādi illi de quorum ꝓiudicio agitur. ⁊ quod illorꝫ etiam re
quiratur conſenſus tenetur cōmuniter per omnes in. d. §. ⁊ qd
ſi tantum: niſi princeps vellet hoc facere dē poteſtate abſoluta vel
Comes habens ab eo in ſpecie talem poteſtatem. ita preceptor
in. d. §. ⁊ qd ſi tantum. Sed ellegans eſt dubium quando prin
ceps concedit priuilegium legitimandi Comiti palatino citatis
⁊ non citatis his de quorum preiudicio tractatur an valeat: tūc
legitimatio nemine citato: Nam vidi priuilegium dñi Ruberti
de tortis habens illam clauſulam citatis ⁊ non citatis. Bar. ī
l. gallus. §. ⁊ qd ſi tantum in bona lectura videtur tenere quod
ſic. ⁊ ꝙ valeat talis conceſſio ⁊ legitimatio ſic vigore illius fcā.
allegat. l. i. in fi. ff. de natal. reſti. Idem tꝫ Ange. in. d. §. ⁊ quid
ſi tantum. dūmodo princeps faciat talem conceſſioneꝫ ex certa
ſcientia derogando iuri legitimorum. ⁊ ſe remittit ad diſputa-
tionem que incipit nobilis qdam. Contrarium videtur tenere
Bal. in. l. reſcriptum in viii. col. C. de preci. impera. offeren. ⁊ di
cit ſe ita conſuluiſſe. vt dicit in. d. §. ⁊ quid ſi tantum. qr eſſꝫ ab
ſurdū ꝙ comes palatinꝰ faciēs legitīatōeꝫ poſſꝫ auferre ius ter
tij ⁊ dare alteri. vt ī rſa id qḋ nr̄uꝫ. hec opi. ſꝫ q̄ ē Bal. mihi vr̄
verior de iure primo qa Imperator non pōt tollere citationeꝫ
que ē de iure naturali clemen. paſtoralis dē re iudi. l. vt vim. ff.
de iuſti. ⁊ iur. Secundo quia non pōt auferre dominiū iam al
teri acquiſituꝫ additione hereditatis. ¶ Circa iſtam. q. adde qḋ
idem qḋ Bar. in. d. §. ⁊ quid ſi tantum tꝫ Bal. in. l. nā ita diuꝰ
col. i. ff. de adop. ⁊ in. l. ii. C. de ſer. ⁊ aqua col. viii. ⁊ in. l. fi. C. qui
bus res iudi. nō nocet Anto. de butr. in. d. c. p venerabileꝫ col.
xxvi. Panor. in. c. cū olim col. v. ⁊ ſe. dē re iudi. ⁊ cōſilio. lxxxiiii.
in primo volu. circa. vi. col. Pau. de ca. cōſilio. ccxxv. incip. ſup
primo dubio ⁊ ꝓceptor meus in. d. §. ⁊ qd ſi tantum l. viii. carta

An princeps poſſit dare facultatē legitimandi cui nō citatis citandis

qꝺ intellige tamen vt hic p iſtum ⁊.ſ.aliquid addam niſi adhuc
hereditas nō eſſet adita nam tunc poſſet ꝓcedere dictū Bar.
Bal.⁊ Ang.quia tunc nō eſſet acquiſitum dominiū ſed tantū
competeret ius adeūdi qꝺ bene Imperator pōt tollere ſecundū
glo.⁊ veram ſententiam in.l.fi.C.ſi cōtra ius vel vtili.publica⁊
⁊ ibi p ſcriben.⁊ plene dixi in.l.reſcripta.C.de pci.impera.offe
ren.dictum Bar.ita etiam Pau.ꝺ ca.in.ꝺ.conſilio.ccxxv.ſup
primo dubio Alex.in.ꝺ.§.⁊ quid ſi tantum ⁊ ibi pceptor meꝰ
quinimo ēt ſi hereditas ſit adita dūmodo nō ſit apprehenſa poſ
ſeſſio pōt princeps auferre illam hereditatem ita Pau.de ca.
in.l.iii.ff.de teſta.⁊ in.l.cum heredes in prin.ff.de acqui.her.⁊
in.ꝺ.conſilio.ccxxv.⁊ Alex.cōſilio.ii.col.xiii.volu.i.¶An autem

An legitimatio trahatur retro

legittimatio trahat̄ retro Dy.conſuluit qꝺ ſic tribus ratiōibus
prima quia legittimatio equiparatur prime natiuitati.§.i.in aut.
quibus mo.naturales effi.legittimi colla.vi.Secundo p.l.fi.ff.ꝺ
li.⁊ poſth.Tercio quia legittimatꝰ equiperat̄ poſthumo.Bal.ī
l.i.C.de iur.aureorum annullorum circa finem tenet legittima
tionem nō trahi retro ⁊ ideo geſta nullum habent effectum ple
num ⁊ irreuocabilem Bar.⁊ Ang.in.ꝺ.§.⁊ quid ſi tantum tꝫ
legittimatiōem trahi retro dūmodo non fiat pīudicium tertie
pſone idem videtur tenere Bal.in.l.eam quam col.xi.in verſi.
quero vtrum legittimatio ſit fictio ⁊ Io.an.in addi.ad ſpecul.ī
ti.de ſucceſ.ab inteſta.in verſi.ſꝫ ex facto¶An autem ī impetra

An in impetratione privilegij legitimandi requiratur citatio

tione priuilegij legittimādi requirat̄ citatio dic qꝺ non vt p.ꝺ.
Anto.in.ꝺ.c.p venerabilem cum hoc fuit ex principis liberali
tate.l.libertus.ff.de in ius vocan.⁊ vult Bal.in.l.nā ita diuꝰ
ff.de adop.Notandum tñ eſt vnum verbum.ꝺ.Anto.in.ꝺ.c.p
venerabilem qꝺ ſi priuilegium ē conceſſuꝫ a principe ex ꝓprio
motu tamen ꝓprius motus non firmat priuilegium in preiu
dicium tercij allegat.C.ſi motu ꝓprio de preben.in.vi.cui addit
qꝺ no.Bal.de clauſula motu ꝓprio in.ꝺ.l.eam quam ⁊ ꝺ clau
ſula nō obſtantium col.x.in verſi.ſꝫ pone ⁊ de his ⁊ ſimilibus
clauſulis dixi in.l.fi.C.ſi cōtra ius vel vtil.publi.¶An āt legitīa

An legitimatio possit fieri per procuratorem

tio poſſit fieri p ꝓcuratorem dic vt p Bar.in.l.Gallus.§.forſi
tan.ff.de li.⁊ poſth.⁊ videt̄ caſus in.ꝺ.c.p venerabilem qui filij
ſunt legittimi.Curia etiam Imperatoris ſeruat qꝺ ſic Bal.in
l.neqꝫ.ff.de adop.⁊ tꝫ etiam Pau.de ca.cōſilio.ccxxvii.incip.
viſo inſtrumēto.ꝺ.Prepoſitus in.ꝺ.c.p venerabilem verſi.ſꝫ
quia dixi col.xlv.Decius ī.ꝺ.l.Gallus.§.forſitan lꝫ fulg.in.ꝺ.
l.neqꝫ dicat quod cōmuniter ſolent pſentialiter pſentari de quo
decius ibi.¶.An āt quis poſſit legittimari vt nepos mortuo fi
lio Guil.in.l.fi.ff.de his q ſunt ſui vel alieni iur.tꝫ quod nō qꝺ
limitat Anto.de butri.ī legittimatiōe reſtitutiua ſecus autem
in collatiua que limittatio nō placet qa in vtraqꝫ militat eadem
ratio vt oſtendat̄ perſona filij arg.in.l.huic ſcripture.ff.ad.l.ac
quil.¶Circa hanc.q.vide Roſel.in tracta legittimatiōum col.
lii.q.lxviii.ꝺ.Prepo.in.ꝺ.c.p venerabilem col.xlvii.verſi.ſꝫ po
ne cremen.ſinguli ſuo.xxxii.incipien.ecce habebam Socinum
in.l.Gallus.§.ſi eius ī prin.ff.de li.⁊ poſthu.¶An autē princeps
poſſit legittimare quo ad quid ⁊ quo ad qd non.ꝺ.Anto.in.ꝺ.

An princeps possit legitimare quo ad quid et quo ad quid non

c.p venerabilem qꝺ ſic allegat Bar.in.l.ſed eſt queſitum.ff.de
adop.in recollectis antiquis qui Bar.allegat.c.i.de filijs natis
ex matri.ad morganicaꝫ contracto in vſibus feudorum que rō
poſſet impugnari quia moribus noſtris non cōuenit vt habea
mus ꝓ pte filium legittimum ⁊ ꝓ parte nō.l.ſi filiū.ff.de adop.
Circa hec vide Pau.de ca.in.l.pactum qꝺ dotali.C.de colla.⁊
in.l.ſi ab eo poſt Ang.ibi.C.de legitti.her.pceptorem meū Cur
tium in.ꝺ.l.pactum Alex.in.l.fuit queſitum.§.filij.ff.ꝺ adop.⁊
conſilio.xxv.in primo volu.feli.in.c.veniens col.ii.de pſcrip.
Cepollam cautella ſua.iii.incipien.cautella ē.⁊ Socinum in.l.
Gallus.§.⁊ quid ſi tantum ī fi.ff.ꝺ li.⁊ poſthu.vbi dic̄ iſto cāu
per plura requiri citationem venientium ab inteſtato¶An aūt

An in statuto faciente mentionem de legitimo comprehendatur legitimatus

in ſtatuto faciente mentiōem de legittimo comprehendat̄ legit
timatus.ꝺ.Anto.in.ꝺ.c.p venerabilem cōcludit quod ſi legitti
matio ex iuribus legis cōmunis vt in talibus no.in.c.p tuas q
filij ſunt legitti.cōprehendatur etiam legittimatus ſi āt ex iuri
bus reſcripti tunc non comprehendat̄.ego vero puto qꝺ in ſta
tuto omnino comprehendat̄ etiam legittimatus qa ſtatutuꝫ re
cip.interpretatiōem paſſiuam a iure cōmuni.l.i.§.i.ff.de mu.⁊
oner.l.i.§.lex falcidia.ff.ad.l.fal.Bart.in.l.omnes populi.ff.ꝺ
iuſti.⁊ iur.ſed legittimatus hꝫ iura legittimorū quia reſtituitur
ad iura nature.§.illud ī aut.qbus mo.naturales effi.ſui colla.
vii.hinc dixit Bal.in.l.cū accutiſſimi.C.de fideicom.qꝺ ſi p ſta
tutum femine excludunt̄ a filijs maſculis tale ſtatutum hꝫ locū
⁊ in filio legittimato cum ī legittimatis ſit verus ſtatus legitīo
rum lꝫ non ſit verum principiū hinc etiam dixit Bal.in.l.eaꝫ
quam.C.de fideicō qꝺ ſtante ſtatuto qꝺ filia dotata nō ſuccedat
quod non ſuccedet etiam filia legittimata dotata quāqꝫ de pro
prietate vocabuli filij legittimati non veniāt nomine filiorū.c.
naturalis.ſi de feudo fuerit cōtrouer.non ob.qꝺ verba ſtatuti ꝺ
bent ꝓprie intelligi.l.iii.§.hec verba.ff.de neg.geſtis qa reſpon
deo qꝺ naturaliter intelligendo legittimatio ē veritas ſed ciuili
ter loquēdo eſt fictio ſm Bald.in.ꝺ.l.tāquam ſed non placet le
gittimationem eſſe veritatem qa fictio nō eſt ſecūdum veritatē
l.lex cornelia.ff.de teſta.l.filio quem.ff.de liber.⁊ poſth.pꝫ etiaꝫ
ex diffinitiōe.l.filium cum diffinimus.ff.de ſtatu.homi.ideo re
ſpondeo aliter quod appellatione filij continentur legitimati ex
quadam iur.interpretatiōe non ratione fictionis ideo idē Bal.
in.l.i.C.ſi ſer.exte.ſe emi māda.dic̄ quod ſi ſtatutum mandat qꝺ
pilliparius vendendo pillipario pelles non ſoluat gabellam ſi
vero vendant alij ſoluat̄.mō creditor pillipartij ſibi vendidit ex
pacto aut ex lege an ſolui debeat gabella videt̄ quod ſic qa atten
ta veritate creditor pillipartij nō eſt pilliparius.ī contrarium ꝺ
terminat Bal.quia iſta non ꝓprie fictio ſed qdam iuris interp
tatio ſicut ſi iudex venderet .l.ſi ob cām.C.de euic.⁊ fac̄ qꝺ no.
Io.an.in.c.p poſſeſſore de regul.iur.in.vi.ī mercurial.vbi dic̄
qꝺ ſtatutū loqns ꝺ poſſore hꝫ locū ⁊ ī eo q mala fide deſijt poſſi
der̄:pterea h ꝓbo euidentiſſime:nā.l.cornelia ꝓcedit ex fictiōe.l.
lege cor.ff.de teſta.⁊ tñ.l.falcidia hꝫ locum vbi teſtm̄ valet ex
fictiōe.l.cor.ꝺ.l.i.§.lex falcidia.ff.ad.l.fal.igit̄ ⁊ ita ī cāu nr̄o cū
legittimatꝰ habeat iura legittiorꝫ.ꝺ.§.illꝺ ergo īterptatio iuris
habebit locū ī ſtatuto vt p Bal.ī.ꝺ.l.i.⁊ ita limitta ꝓdicta niſi
apparet de contraria mente ſtatuti.l.ſcire oportet.§.ſed ſi max.
ff.de excuſa.tuto.per Dy.in.c.fi.de regu.iur.ī.vi.¶Circa iſta
dcā vide Alex.conſi.lxxxvii.in.vi.col.volu.ii.Bal.in.ꝺ.l.eam
quam in vſi.item fuit queſitum a me in.vii.col.ad fi.Pau.de
ca.in.l.ſed ſi hac.§.pſonum.ff.ꝺ in ius vocā.⁊ Alex.conſi.lx.eo.
volu.¶Secūdo quero an legitimatus habilitetur ⁊ quo ad pa
trē ⁊ quo ad agnatos ⁊ cognatos patris.hāc.q.diſputat Iaco.
de beluiſo.in aut.qbus mo.naturales effi.ſui.§.⁊ quoniam va
rie.colla.vii.⁊ concludit quod ſtātibus legitimis ⁊ naturalibus
liberis non valeat legitimatio niſi fiat mentio ꝺ ipſis liberis le
gitimis.non extātibus āt filijs legitimis:tunc valeat legitima
tio ſi dictum ſit quod poſſit ſucceder̄ omnibus agnatis ⁊ cogna
tis patris non obſtāte tali.l.vt in aut.qbus modis natu.effici.
ſui.colla.vii.§.ſi qs.⁊ hoc verum ſi conſentiāt agnati ⁊ cogna
ti alˢ ſecus.ego puto indiſtincte qꝺ legitimatus ſuccedat agna
tis ⁊ cognatis.tex.eſt rotundus in aut.qbus mo.natu.effi.ſui
§.quapropter a nobis.⁊ tenuit Dy.in tractatu de ſucceſ.ab in
teſtato:niſi eſſꝫ fcā legitimatio per oblationem curie.§.filium ī
aut.qbus mo.na.effi.ſui.¶Adde circa iſtam opi.huius quod
eam tenet.ꝺ.Anto.in.ꝺ.c.per venerabilem.Roſel.in tractatu
legitima.q.lxxxviii.col.lxiii.Item quod extantibus filijs legiti
mis ⁊ naturalibus de illis debeat fieri mentio.vide Pau.de
ca.conſi.ccxxi.incipi.ſuper eo.ꝺ.Prepo.in.ꝺ.c.p venerabilem.
col.xxii.Are.conſi.penul.incipi.magnifice.Alex.conſi.xxv.ici.
circa pmum dubium in.v.col.⁊.lxvi.incipi.conſideratis his in
x.col.volu.pmo.⁊ in conſi.lx.incipi.viſis codicillis in ſecūdo vo
lu.Socinum ⁊ Moder.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum.⁊.§.⁊ qd
ſi his.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ iſta eſt cōmunis opi.quod pater de
bet facere mentionem filiorum legitimorum ſi habꝫ.⁊ quot hꝫ.
⁊ illis non exiſtentibus quemadmodum hꝫ agnatos ſibi ſucceſ
ſuros.ita tꝫ Anto.de bu.in.ꝺ.c.per venerabileꝫ.col.xxvii.Ro
ſellus in tractatu legitima.q.lxxvi.col.lv.Inimo non ſufficit fa
cere mentionem de filijs legitimis ⁊ naturalibus:ſi legitima
tio fiat per Comitem palatinum habentem poteſtatem:niſi di
ctum ſit in conceſſione quod poſſit legitimare etiam exiſtētibus
filijs legitimis ⁊ naturalibus.ita Pau.de ca.in.l.gallus.§.⁊
quid ſi tātum.ff.de li.⁊ poſthu.⁊ in dicto conſi.ccxxi.Bal.in.l.
ſed ſi qs.§.queſitum.ff.ſi quis cautio.⁊ in.l.ii.C.de ſeruitu.⁊ aq̄
⁊ in.ꝺ.§.⁊ qd ſi tātum¶An āt legitimatus rumpat teſtamentū.

An legitimatus rumpat testamentum

Iaco.de belui.in.d.aut.quibus modis natura.effi.ſui.conclu
dit quod ſic.qa filius fictus rumpit teſtamentum.aut.ſi q̄ muli
er.C.de ſacroſan.eccle.longe ergo fortius filius verus legitima
tus.facit.l.filio quem.ff.de li.⁊ poſthu.l.non putauit.§.ſi quis
ff.de contratabul.hoc forte poteſt eſſe verum quādo legitimare
tur filius in vita patris:qui pater potuit prouidere.alˢ autem
ſi non potuit prouidere non rumperetur teſtm̄ ⁊ ſuccederet ſm
formā illius.l.ſingularis que eſt.l.iii.ff.de inoffi.teſta.vbi autē
poſt mortem patris legitimaretur.tunc vr̄ non rumpi teſtamē

tum:q legitimatio non retro flectit oculos.vt no.i.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊.ſ.dixi. tamen ſuper hoc eſt cogitãduʒ.Tu circa hoc adde Bal.in.c.inotuit de elec. quẽ refert iſte in tractatu ſuo de principibus ſub rubrica de priuilegio.§.liii.incipi.priuilegium Comitis.⁊ Barba.conſilio.lviii.in.ii.parte.⁊ Alex.conſi.vlti.volu.v.Epiſcopum Alex.in.d.c.per venerabilem.col.xxi.verſi.ſed maius dubium: Roſelluʒ i tractatu ſuo legitimationum.q.xciiii.col.lxv.¶An autem legitiatus excludat ſubſtitutum vult Spec.⁊ Jo.an.in ti.de ſucceſſiõibus ab iteſtato.⁊ Bar.in.l.ex facto.§.ſi quis rogatus.ff.ad tre. Pro nunc concludo aut pater fecit mentionem de filijs ſimplr aut de filijs legitimis aut de legitime deſcendentibus. primo ⁊ ſecundo cãu excluditur ſubſtitutus tertio non.q teſtator reſpexit ad modum deſcendendi naturaliter nõ autem ad fictionem iuris arg.l.fi.C.de his qui veniam etatis impetrauerũt ita fuit diſputatũ ⁊ determinatuʒ bononie ⁊ ſequit Bal.in.l.Gallus §.ſi eius.⁊ vide no.in.c.naturalis.ſi de feu.fuerit controuer .niſi eſſʒ legitimatus per ſubſequens mr̃imonium.q tunc indiſtincte excluderet ſubſtitutum;arg.glo.in.c.inotuit.de elec. ⁊.c. tanta.qui filij ſunt legi.⁊ fuit de mente.d.Anto.in.d.c.per venerabilem.Circa iſtam.q.vide doctores in.l.generaliter.§.cum aũt C.de inſti.⁊ ſubſti.⁊ ibi preceptores mei.d.Jaſon ⁊ Lancellot⁹ ⁊ Alex.conſi.lxvi.⁊.lxxxxiiii.in primo volu.⁊.d.Prepoſi.i.d.c.per venerabilem.col.xxiii.verſi.xi.quero.⁊ Alex.conſi.xxxv. i tertio volu.¶Vtrumqʒ autem.l.ſi vnqʒ.C.de reuocan.dona.habeat locum in filio legitimato:dic ꝙ non ſm Bal.in.l.fi.C.ne quid in fraudem credi.⁊ in.l.i.C.de inoffi.dona.Circa hoc vide Sali.in.l.ſi totas.C.eo.preceptorem meum.d.Jaſonem in.d.§.⁊ quid ſi tantum.Alex.in rubrica.ff.de libe.⁊ poſthu.Bal.in.c.inotuit.de elec.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem.§. ſed põe qꝺ pater.⁊ Socinum in.d.§.⁊ quid ſi tantum.col.pe.¶An autem ſi poſt legitimationem filij pater habuit filios legitimos ⁊ naturales ab vxore reuocetur legitimatio:dic ꝙ non:q legitimatus veniet vna cum legitimis.ita Specul.in ti.de ſucceſ.ab inteſta.§.primo.v.ex facto.Bar.in.l.ex facto.ff.de vulg. ⁊ pupil . licet Oldra.conſuluerit contrarium ⁊ male.⁊ vide pulchre not .per Jo.an.in addi.ad Spec.in.d.ti.de ſucceſ.ab inteſta. vbi dic qꝺ venit ad ſucceſſionem vna cum legitimis , ⁊ ideo de ſtilo curie conſueuit apponi clauſula quod ſi contingat patrem tuum habere filios legitimos non exequeris cum eiſdem. Circa hec vid Alex.conſi.xl.in quarto volu.⁊ Pe.de ancha.in.c.ii.d cõceſ.p ben.in.vi.⁊ in.c.ſuggeſtum de decimis qui tenent idem ꝙ dñs Martinus hic.d.Prepo. in.d.c.per venerabilem col. xxxviii. Alex.conſi.antepe.volu.v.⁊ Roſellum in tracta. legitimatõuʒ col.lxvi.q.xcviii.Alber.Galeoti in ſua margarita ſub rubrica de natis ex dãnato coytu.Jtem no.ꝙ baſtardus non dr̃ nobilis ita Bal.in.l.cum nuptie.ff.de ſta.homi. ¶Adde qꝺ imo nec eorum filij dicuntur nobiles:q nati ſunt ex infecta radice: etiam ſi mater eorum eſſet nobilis:ita.d.Prepo. in.d.c.per venerabilem in pri.i quarta col,in tertio no,imo baſtardus etiam legitimatus non dr̃ nobilis.ita.Bal.in.c.per tuas.de maio. ⁊ obedien.Jtem eſt notandum quod baſtardi non ſuccedunt i emphiteoſim eccleſiaſticam.ita Bal.in.d.l.generaliter.§.cum aũt ⁊ ibi Moder.facit.c.naturales.ſi de feu.fuerit controuer.nã appellatõe filiorum nõ veniũt baſtardi quo ad honores.no. glo .i de.prima de baptiſmo.Jdeo ſi pr̃ tenetur ſoluere cõdẽnatõem pro filio non intelligitur de baſtardo ⁊ ſpurio. ⁊ ad predicta vide Bar.in.l.liberorum.ff.de ver.ſigni.⁊ Bal.in.d.l. generalr̃ §.fi.¶Adde quod idem quod Bal.in.d.§.cum autem tʒ etiaʒ ibi Saly.⁊ Jaſon.⁊ Decius.⁊ Bal.in addi.ad Specul. in ti.d locato in verſi.emphiteoſis eccleſie.⁊ Jmol.in.l.quod dr̃.ff. de ver.obliga.col.antepe.Alex.conſi.lx.in prin.volu.ſecundo. ⁊ i ſua diſputatione incipiente Sigiſmondus in quarto dubio.colum.vii.Ad illud autem de condemnatione vide Alex.in dcõ conſilio.lx.⁊ Bal.in.l.fi.C.de ſucceſ.edicto. ¶Alterius fui interrogatus de tali cãu.Ticius nullos habens aſcendentes neqʒ deſcendentes niſi Gayum filium naturalem tantum ipſum inſtituit.Frater vult querelare ipm̃ teſtamentum tanqʒ perſona turpi inſtituta:q naturalis eſt infamis de fcõ tantum.azo.in ſumma.C.ex quibus cauſis infa.irrogatur.facit.l.fratrib⁹.C.d inoffi.teſta.Jn contrarium reſpondi vt non poſſit querelari.q hodie pr̃ põt relinquere filio naturali tantum non exiſtentibus legitimis totam ſuam ſubſtantiam.cãus eſt in auf.quib⁹ mo.naturales effi.ſui.§.vt autem.⁊ in auf.licet.C.de natu.libe.Tu circa hoc quod naturalis ſiue ſpurius ſit infamis infamia facti

¶Adde quod apud eccleſiam hoc eſt certum.⁊ tʒ Alex. conſi.lx.⁊.lxxx.⁊.ciiii.in ſecundo volu.barba.in rubrica de fide iſtru.col.lvi.⁊ circa iſtam.q.vide Bal.conſi.cxl.in ſecunda parte ſm impreſſionem Mediolaneũ.eſt tamen aduertendum qꝺ ſi fr̃ iſti tuiſſʒ aliũ naturalẽ tantũ non deſcendentem ſed extraneum. quod tunc bene poſſet teſtamentum querelari:vt per ſcribentes d.l.ſi fratris ⁊ ibi ſcribentes.¶Quero an legatus d latere poſſit legittimare vide ſpec.in ti.de legato.§.oſtendenduʒ eſt verſi.xii.no.tamen qꝺ curia romana tenet nullum poſſe diſpenſare cum illegittimo ſeculari quo ad curam ⁊ ordinem ſacroruʒ preter Papam ſecundum ſpecul.in ti.de diſpenſatio.§.generalr̃ verſi. curia autem romana i quo verſi.etiam ait ſedem apoſtolicam nõ facile diſpenſare cuʒ natis de religioſo vel adulterio vr̃ inceſtu niſi ad religionem trãſeant.Circa qꝺ vide pulchre alex.conſilio.lxxxvii.in.iii.volu.Et no.pulchrum quod p̃ſumptio.l.ſi vicinis ſcientibus hʒ locum etiam ſi mulier ꝓbetur adultera quia ex quo põt ſe habere ad eſſe ⁊ nõ eſſe p̃ſumitur i benigniorem ptem.l.milles.§.mulier ⁊ ibi vide glo.ff.de adul.⁊ Bal.in d.l.ſi vicinis.Circa qꝺ vide Bal.in.c.p tuas de ꝓba.barba.cõſilio.lviii.volu.ii.¶Quero an baſtardus iſans poſſit legittimari ⁊ vr̃ qꝺ non: quia non põt conſentire.§.generaliter in auf.quibus mo.natura effi.ſui ſed cõtra tenet Bar.in.l.iubemus.C.d emãcipa.li.Adde quod cum Bar.in.d.l.iubemus tʒ ibi ſaly.⁊ d.Alex.i appoſtillis ⁊ Roſel.in trac.legittima.q.lxii.⁊ vide ẽt barba.cõſilio.xxxiiii.⁊.lviii.volu.ii. Pau.de ca.ccxxvii.d.ꝓpo.in.d.c.per venerabilem col.xliiii.in verſi.conſequẽter Curtium in.l.liberos.C.de colla.vbi dic ſe conſuluiſſe ꝓ opi.Bar.⁊ obtinuiſſe genue.Bal.in.l.eam quam.C.de fideicom.⁊ i conſilio cxviiii.in.v.pte ⁊.cciiii.in ſecunda parte ſecũdum impſſionem mediolanen.⁊ roma.dxxxxiiii.q tenet cõtra bar.Et ex hoc põt inferrri Comitem pallatinum non poſſe legittimare infantem niſi ſpecialiter hoc ſit i eius cõceſſione dictum qꝺ poſſit legitiare infantes qa requirit reſcriptum principis.d.l.iubemus.Circa quod vide.d.Prepo.ibi.ſ.col.xlv.in verſi.addite Roſellum ibi.ſ.q.lxiiii.Alex.in.d.l.iubemus Ang.in.l.ff.de his q ſunt ſui vel alien.iur.Socinũ i.l.Gallus.§.forſitã.ff.de li.⁊ poſthu. barba.d.conſilio.xxxiiii.¶Quero de caſu q ſepe cõtingit pone qdam nobilis habuit filium ex famula ſua ⁊ iſtam tractabat vt famulaʒ i cibo ⁊ potu ⁊ veſtibus querit an iſte ſit naturalis cũ ſit natus ex ſoluto ⁊ ſoluta dic quod nõ quia oportet qꝺ mulier ſit in femiate cõcubine ſociata vt i auf.quibus mo.natura.effi.ſui.§.ſi qs autem colla.vii.⁊ in auf.de tri.⁊ ſemiſ.colla.iii. ibi in habitu ꝯcubine ⁊ faciunt que dixi i euidentialibus ⁊ ideo tali non poterit relinqui ſecundum formam auf. lʒ.C.de natura.li.quia talis nõ eſt filius naturalis ſed ſpurius : ⁊ ſic fuit cõſultum ⁊ determinatum vt refert Alber.in rubri.C.de natura.li. ¶Adde circa qꝺ idem qꝺ Alber.tenet Ange .i auf.qbus modis naturales effi.legi.colla.vi.§.i.⁊ Bal.cõſilio.ccvi.in.iii.pte ſecundum impreſſionẽ mediolanen.⁊ vide que.ſ.addidi ad iſtũ in euidẽtialibus circa hoc.Quis autem dʒ probare legittimationem dic vt in.c.vt circa max.per archi.de elec.li.vi.no.in.c.conſultatiõem ⁊ in.c.innotuit de elec.i antiquis.Quero quis hʒ nepotem legittimũ ex filio ſpurio an auus poſſit ei relinquere vide ſpecul.in ti.de ſucceſ.ab inteſtato.§.i.verſi.ſed quid ſi habens Cy.in.l.fi.C.de naturali.liber.De hoc vide late ꝑ Bar.⁊ ibi ſcribẽtes in.l.Gall⁹.§.qd ſi his.ff.de li.⁊ poſthu.¶Quero an legittimatus ſequat originem patris vr̃ matris dic patris glo. in.l.i.ad fi.⁊ ibi Bar.ff.ad municipal.¶Quid autem de infante expoſito cuius pr̃ ⁊ mater ignorat Bar.cõſuluit qꝺ ſit illius ciuitatis vbi ẽ expoſitus ⁊ nutritus p.l.ſi ita ſcriptum in fi.ff.de fundo inſtruc.⁊ adde Bar.in.l.quidam cum filium.ff.de verb.oblig.⁊ circa hec vide vnum bonum verbum Bal. in.l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi.vbi dicit qꝺ iſtis expoſitis qui neſciũt oſtendere patrem aut matrem ⁊ non habent vxorem ſuccedit hoſpitale apud qꝺ ſunt expoſiti.¶Pone duo ſunt ſocij oĩum bonoꝝ puta filius legittimus ⁊ ſpurius deinde pr̃ inſtituit filium legittimũ querit an acquirat filio ſpurio reſpondeo ſic nõ vi relicti ſed vi ſocietatis.l.ſi is qui duos.ff.de liber.leg.⁊ no.Bal.in.l.i.C.pro ſocio in.xiiii.q.⁊ Bar.ponit pulchre modos reliquendi ſpurio in.l.fi.ff.de his qbus vt indignis qbus adde feli.in.c.i.in.iiii.col.de p̃ſcrip.Cepol.cautella.vii.incipien.nũc indicamus Barba.in rubri.de fi.inſtr.in fi.corſetum i ſingularibus ſuis i verbo ſpurius.¶An ſententia lata quo ad legittimatiõeʒ faciat preiudicium omnibus dic qꝺ non ſecundum canoniſtas in.c.cãm q qui fil.ſunt legitti.Quero an pr̃ teneatur filiam naturalem do

An p[ate]r teneat[ur] filia[m] ſpuria[m] dotare

tare dic non.l.vxorem.§.pr ⁊ ibi glo.ff.de leg.iii.⁊ vide Bar.
in.l.ſi quis aliberis.§.i.ff.de li.agnoſcen.An pater poſſit filiaʒ
ſpuriam dotare dic ſi eloco alimentoꝝ ſic tamen vt dos ſit filie
in vita loco alimentoꝝ poſt autem mortem ſpurie ſit dos filioꝝ
vel agnatorum qbus pōt relinqui ſic de facto reſpondit Bar.
vt refert in.d.l.fi.ff.de his qbus vt indignis ⁊ fac qđ no.Bar.
i.l.fi.ff.de his q̄ i fraudem credito.Ad hec vide Bal.in.c.cano
num ſtatuta.col.fi.de conſti.⁊ in.c.ſuper litteris.col.ii.đ reſcri.
Jmol.⁊ Moder.in.l.i.ſol.ma.Bar.in.d.l.vxorem.§.ſi paſ.⁊
ibi.d.Alex.ff.de leg.iii.An Comites palatini ſint imunes ēt
a muneribus patrimonialibus:interrogatus reſpondi ꝙ ſic.l.
i.⁊ ibi gl.C.de priuil.coꝝ qui i ſacro palatio mili.li.xii.¶Po
ne Comes palatinus habʒ poteſtatem legitimandi exceptis fili
is comitum ⁊ baronum.qdam Comes q tamen nō hʒ comita
tum vel baroniam petit legitimari filium naturalem tantum a
comite palatino:queritur an poſſit:dico ꝙ ſic.Nec obſtat clauſu
la exceptis filijs ⁊c.qa talis exceptio dʒ itelligi de Comite ⁊ ba
rone vero:non autem abuſiuo:ſcilicet q habʒ comitatum vl' ba
roniam:cum non curemus de vano nomine.l.ii.§.ſed ſi fuit.v.
ne nudum nomen.ff.ad tertul.⁊ no.Bal.in.c.primo quis dica
tur dux vel marchio:quod eſt ſingulariſſimum:Circa hec vide
Pheli.in.c.rodulphus.col.xiii.in verſi.comitatus.de reſcrip.
d.Mar.in tractatu de principibus.§.lxv.Bologninum in ſua
theodoſiana in verſi.vel comes.carta.xlviii.Preceptorez meū
doctiſſimum ⁊ inter omnes eximium.d.Jaſonem in.l.i.in.iii.
col.ff.de offi.eius cui mandata eſt iuriſdi.Alex.in ſua diſpu.ici.
Sigiſmundus in tertio dubio.col.prima.Bal.in.c.vno đlega
torum in fi.de offi.deleg.Corſetum in repe.c.grandi in.iii.colū.
de ſupplen.negli.prelato.⁊.d.Martinum etiam in ſuo tractatu
de principibus.§.clxxviii.incipi.barones.Jtem quero dixi.ſ.i
euidentialibus:legitimatum quem fieri per nominationem ⁊c.
auf.item ſi quis.C.de natura.libe.Hoc enim intelligendum eſt
qnqʒ regrentibus.Primo quod mulier ex qua natus eſt filius
ſic nominatus ſit talis conditionis quod tempore teſtamenti vl'
inſtrumenti in quo fit talis nominatio vt cuʒ ea poſſit mr̄imōi
um contrahi.al's ſecus.vt probatur in.§.ad hec in auf.vt liceat
matri ⁊ auie.coll'.ix.⁊ per hoc pʒ quod per talem nominatōem
non poſſet ab auo legitimari.⁊ ideo hoc cāu ſi non poſſʒ contra
hi mr̄imonium legitimatio đberet fieri per reſcriptum.§.illud i
auf.qbus modis naturales effi.ſui.colla.vii.Secundo regritur
quod cum ea poſſʒ contrahi inſpectis bonis moribus ciuitatis
vnde ſi eſſʒ verecunde acceptare inſpecta qualitate ⁊ dignitate
viri non fieret legitimatio per talem nominationem.l.nepos p
culo.ff.de ver.ſigni.l.iii.§.ſi emancipatus.ff.de bo.poſ.ꝯtabul.
Tertio requiritur quod verba principaliter propter nominatō
nem filij ſint ꝓlata.ſecus ſi incidenter ꝓpter aliud.puta cauſa
demonſtratōis:qꝛ dixit lego filie mee:vt.d.§.ad hec.¶Quar
to requiritur ꝙ ſit natus ex concubina quam quis indubitato
affectu tenebat in concubinatu:ita Hoſti.in ſūma qui filij ſunt
legiti.§.fi.Quinto ⁊ vltimo requiritur quod filij legitimi ñ exi
ſtāt.hec quinqʒ ponit Bar.in conſi.ſuo.cxvii.incipi.quidaʒ ha
bens filium naturalem ⁊ vide Ange.in auf.qbus modis natu
rales effi.legiti.§.i.colla.vi.Circa hec vide Ange.conſi.xvii.
col.fi.Alex.in auf.item ſi qs ſine.C.de na.libe.Roſellum i tra
ctatu legitimationum.col.xxxii.d.Nicol.de Peruſio in tracta
tu de ſucceſ.ab inteſta.Cepol.cautella.cclvi.incipien.legitima
tio.d.Vitallē in tractatu clauſularum ſub rubri.de verb enū
ciatiuis in liberatōibus ⁊ contractibus abſolutorijs.Cremē.
notabi.ſuo clxi.incipi.pater naturalis.Bal.conſi.cxcv.in.iii.
parte ſm impreſſionem mediolaneñ.d.Prepo.in.d.c.per ve
nerabilem.col.ii.q filij ſunt legi.Bal.in.c.inotuit.col.iii.đ ele.
⁊ in.l.ii.in.ii.col.in.v.nono oppo.C.qbus res iudi.non nocet.
Curtium ⁊ ibi p̄ceptorem meum in.l.neqʒ profeſſio.C.đ teſta.
⁊ Alex.conſilio pe.col.prima ⁊ pe.volu.v.Quero an Comes
palatinus habens poteſtatem legitimandi poſſit legitimare ꝓ
prios filios:dic quod ſic.ita Bal.in.l.ſi conſul.ff.de adop.ergo
fortius filios fratris vel alterius coniuncti.vide tamen gl.ber
nar.in dicto.c.per venerabilem.que videtur ſentire quod non
poſſit vt ſibi ſuccedat legitimatus ſed alijs ſic.Tu circa hec viđ
preceptorem meum ſūmi ingenij ⁊ doctrine in.l.eſt receptum
col.iii.ff.de iuriſdi.om.iudi.Anna.pulchre conſi.xxviii.in.iii.
dubio in ſecunda col.⁊ ibi addita.⁊ Decium i.l.gallus.§.⁊ qd
ſi tantum.ff.de li.⁊ poſthu.Nota auream limitationem ad.c.tā
ta qui filij ſint legiti.quod lʒ habens concubinam eam ducat i
vxorem quod tamen filij ante nati non legitimantur ſi tal' mu

lier non erat talis conditionis cum qua digne ⁊ honeſt e potu
iſſet matrimonium contrahi:vt qꝛ erat meretrix vel al's vilis.
vir autem erat nobilis ⁊ diues.Ad iſtam limitationem vide
Angelum in auten.quibus modis naturales efficiuntur legi.
§.i.per illum tex.in verſi.neqʒ digna:q dicit ibi ſic đ fcō vidiſ
ſe ſeruari ⁊.d.Prepoſitū in d.c.tāta col.pe.Cepol.cautella ſua
incip.debes ſcire ⁊ cautella ſe Albertum galeoti in ſua Marga
rita ſub rub.de filijs naturali.⁊.d.Prepo.ēt in.d.c.p venerabi
lem col.xii.⁊ glo.in.§.ſi qs igitur verbo permittimus in auf.q
bus mo.naturales effi.legitti.⁊ i.d.auf.vt li.ma.⁊ aui.§.ad hec
autem colla.xi.Bal.in.d.auf.ſi qs.C.de naturali.li.Hoſti.in
ſumma q filij ſunt legitti.§.fi.verſi.vere Bal.i.l.ii.C.qbus reſ.
iudi.non nocet Bal.i.c.inotuit col.ii.de elec.⁊ in.c.cōqueſtus
ibi.Jtem qđ mater de ferijs.Nota quod i mortis articulo cōſti
tutus ſi diſponſat cōcubinam ex qua hʒ filios filij legittimātur
ita Jo.An.in.d.c.tanta q filij ſunt legiti.ad quam deciſionem
vide Alex.in.l.ſi qs poſthumos.ff.de li.⁊ poſth.Et nota quod
filius inuitus nō legittimat' etiam p ſubſequens matrimoniū.
Jta Ang.i auf.qb' modis naturales effi.legitti.§.i.Circa hoc
adde que ſcribit Dy.in tracta.ſuo de ſucceſ.ab iteſta.d.Nicol.
in tractatu ſuo de ſucceſ.ab inteſt.col.xxiiii.d.Prepo.in.d.c.p
venerabilem col.xiiii.i verſi.Octauus modus ⁊ col.xlv.i verſi.
dubitatur Roſel.in trac.legitti.q.xxii.Are.⁊ moder.in.l.Gal
lus.§.forſitan.ff.de li.⁊ poſth.⁊ Bar.in.l.fi.ff.de his qui ſunt
ſui vel alien.iur.⁊ ibi plura addidi.Nota nouuʒ modum legitti
mandi filiam naturalez ſcilicet qđ copuletur matrimonio curia
li vt i auf.quibus mo.naturales effi.legiti.§.ſi qs igitur ⁊.§.qđ
vero ad quod vide Nicol.de peruſio in trac.ſuo de ſucceſ.ab in
teſt.col.xxviiii.⁊ Ang.in.d.§.ſi qs igitur.d.Prepo.in.d.c.p
venerabilem col.xv.in verſi.xii.modus ⁊ nota qđ filio legittima
to non pōt pater plus dare vel relinquer' quam habeat vnus fi
liorum legittimorum q minus habeat tex.ē in auf.quibus mo.
naturales ſui effi.§.⁊ quoniam varie colla.vii.Circa hoc vide
Ang.conſilio.xvii.Bologninū in trac.Matesilla.de ſucceſ.ab
inteſt.col.viiii.in.i.addi.d.Nicol.i tracta.ſuo đ ſucceſ.ab inteſt.
col.v.d.Prepo.in.d.c.p venerabilem col.xiii.Cremenſem no
tabili ſuo.li.Benedictus đ plombino i diſpu.incipien.ſtatuto
piſano cauet' in.v.dubio ⁊ Bal.in.c.p tuas de ma.⁊ obediē.
⁊ ex illo.§.quoniam varie habes etiam notare quod filius qui ē
paſſus ſe legittimari p oblationem curie non hʒ beneficiū abſti
nendi ab hereditate paterna qđ no.ad materiaʒ.l.q ſe patris.C.
vnde li.cum ſimilibus.Circa h viđ Ang.d.ꝯſilio.xvii.d.Nico.
⁊ Bologninū ibi.ſ.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xiii.
Ang.in.d.§.quoniam vbi dixit hoc ꝓcedere in quocūqʒ legitti
mato ⁊ roma.in.l.neceſſarijs.ff.de acq.her.⁊.d.Nicol.ēt ibi.ſ.
col.xxviiii.Et no.ſingularez limitatiōem ad ea q̄ dixi.ſ.quod
pr' naturalis pōt filio naturali vnam vnciam relinquere exiſtē
tibus filijs legittimis nam intellige niſi pr' relinqueret vni legit
timorum minus vncia qa tunc nō poteſt relinquere filio natu
rali vnam vnciaʒ ratio ē quia ſi pr' filio legittimato p oblatiōeʒ
curie relinquere pluſquaʒ relinquit vni ex legittimis.d.§.⁊ qm̄
varie multominus ergo pōt relinquere filio naturali q non eſt
legitimatus ⁊ vide Ang.in.§.fi.in auf.qbus modis naturales
effi.ſui col.vii.⁊ ad hec vide etiam Alex.in.l.ex facto.§.ſi quis
rogatus.ff.ad trebell.A.clericus beneficiatus habens filium p
mortuum ad ſacros ordines ex.B.cōcubina duxit.C.in vxoreʒ
ex qua ſuſcepit.d.filium demuʒ mortua.C.vxore in extremis
agens cum.d.B.matrimoniuʒ contraxit primo querit' an ille
filius ex illa cōcubina ſit legittimatus:ſecūdo dato qđ ſit an ſibi
debeat' hereditas patris quam inter legittimos loci conſuetudo
defert primogenito prima.q.hʒ tria dubia primum an qđ dici
tur naturalem legittimari p ſubſequēs matrimoniū habeat lo
cum in genito ex clerico beneficiato i minoribus conſtituto.Se
cūdum an illud habeat locuʒ cū alter parentuʒ interim matri
monium cōtraxit.Tertiuʒ an valeat talis legittimatio p matri
monium cōtractum a conſtituto i extremis ad primum dicitur
filium legittimatū per virtutem ſubſequētis matrimonij ad ſe
cundum dr' quod medium matrimoniū non impedit legitima
tionem ad tertiuʒ dic legittimatiōem poſſe fieri vt dixi.ſ.circa
limitta.c.tanta qui filij ſint legitti.ad ſecundam.q.principalem
reſpondet' legittimatū preferri ad quam.q.vide Jo.an.in.c.ſine
culpa de regul.iur.in.vi.⁊ vide Bar.in.l.bonorum.ff.rez rataʒ
haberi ſed de his omnibus vide late.d.Prepo.in.d.c.p vene
rabilem col.xxviii.verſi.prima.q.vbi latiſſime p plures col.hec
examinat.Nota qđ legittimatio q̄ fit p reſcriptum nō fit de or

dinaria poteſtate niſi de filio naturali tantum nõ autem d̃ ſpu
rio ꝛ ſimilibus vt ĩ auť.qbus mo.naturales effi.ſui cum glo.§.
fina.que glo. dat exemplum d̃ filio ſacerdotis princeps tamen
poteſt legittimare ſpurios cum clauſula nõ obſtante ꝛ vide glo.
in.d.§.fi.ad quam vide bal.in.c.innotuit col.fi.de elec.vbi dixit
non ſemper requiri clauſulam nõ obſtante ſed ſufficere certam
ſcientiam principis cum reddictione cauſe. ¶An autem legitima
tio q̃ facta fuit filio abſente valeat.dic q̃ nõ niſi filius ratificet
§.generaliter ĩ auť.quibus mo.naturales effi.ſui colla.vii.quod
no.ga legittimatio põt ratificari.Et circa hec vide.d.Prepo.
in.d.c.p venerabilem col.xliii.in verſi.requirit ꝛ quarto.iiij.ſo
lemnitas ꝛ Bal.cõſilio.cccvi.ꝛ.ccclxxxviii.i.v.parte ꝛ.cxlvi.li.
pte ſecundum impreſſionez mediolanen. Ang.in diſpu.ſua in
cip.nobilis Alex.conſilio.cxxxviii.in primo volu.decium in.l.
Gallus.§.forſitan.ff.de li.ꝛ poſthu.poſt Bar.ꝛ ſcribentes ibi
Barba.conſilio.xxxiiij.in.ii.volu.Utrum legittimatus ad feu
da intelligať etiam legittimatus ad dignitatem vide Bal.in.l.
eam quam col.fi.C.de fideicom.vbi diť q̃ legittimatus ad quã
libet dignitatem nunq̃ intelligiť legittimatus ad regiaz digni
tatem.Et vide circa hoc.d.Martinum etiam ĩ tracta.ſuo d̃ car
di.q.ſua.xxxviii.incip.queriť ꝛ in tractatu ſuo de primo gẽito
q.xxxi.ꝛ late Alex.in diſpu.ſua incipien.Sgiſmũdus ĩ.iiij.du
bio col.xxiiij.Pone ẽ cõſuetudo q̃ primo genitus ſuccedat an
primo genitus naturalis legittimatus poſt filij legitimi natiui
tatem p̃feratur vide Jacob.de are.ꝛ Bal.in.l.quotiens.C.de
rei vendi.Bal.in.d.l.tãquã col.xi.ꝛ.d.Prepoſi.in.d.c.p vene
rabilem col.xxviii.Querit Bal. vtrum virgo que cõcepit ex ti
ramno vxorato poſſit illum filium inſtituere videť quod ſi per.l.
ſi qua illuſtris.C.ad orſi.in cõtrarium determinat ipſe in.l.eaz
quam.C.de fideicom.col.vii.dic vt ibi p eũ.Circa hec vide Bo
loguinum in tracta.Mateſilla.de ſucceſ.ab inteſt.in.i.addi.col.
xiii.d.Nicol.de peruſio ĩ tracta.de ſucceſ.ab inteſt.col.xvi.ĩ vſi.
ſequiť.iiij.ſpecies liberoruz ꝛ Bal.i.l.ſi qua illuſtris.C.ad orſi.
d.Martinum ĩ tracta.de pricipibus.§.xxx.incip.virgo tales ta
men filij nõ dicũtur nobiles lz poſſint a matre ĩſtitui ita Bal.
in.c.ĩnotuit col.fi.de ellec.An autem valeat legatum factum fi
lio ſpurio cum capere poterit ꝛ nũquid ſpurius poſſit capere cã
conditionis implende vide bal.in.d.l.eam quã col.antepe.ꝛ pe.
ad fi.C.de fideicõ.ꝛ in cõſi.ccclxxxviii.in.v.pte ſecũdum impſſio
nem mediolanen.Bal.etiam in.d.l.eam quam ponit alia adq̃
me remitto p̃dicta omnia ſunt vera ꝛ p nunc ſufficiãt.Et no.
quod quãdo pater emit ꝛ facit inſtrumentũ in perſona ſpurij p̃
ſumitur inſtrumen.fictũ.l.i.ꝛ ibi Cy.C.de naturali.li.ſimilis p̃
ſumptio eſt in.l.ſi quis inceſtu.C.de inceſtis nup.ꝛ.l.hac edicta
li.§.cum circunſcripta.C.de ſecundis nup.Item queritur de
dubio ĩ quo iam conſului de facto qdam ciuis mediolanẽ. ha
bens filium naturalem petijt a Comite palatino vt eius filius
legittimareť ipſo etiam filio conſentiẽte ꝛ requirẽte.Qui Cões
maior annis.xvii.minor tñ.xviii.annis legittimauit queritur
an talis Comes maior.xvii.annis minor autez.xviii.potuerit
legittimare ꝛ p cõſequẽs an valeat legitimatio p cuius articu
li vera deciſione ẽ in facto p̃mittendum q̃ priuilegium legitti
mandi q̃ habet talis Comes tranſit ad heredes maſculos legit
timos in ppetuuz deſcendentes vt apparet ex tenore priuilegij.
Item ponderãdum eſt q̃ ĩ priuilegio capituli aderat clauſula
non obſtantibus.ll.aliquibus imperialibus ſiue conſtitutioni
bus quibuſcũqz ſi ꝛ inquãtum preſenti noſtre largitiõi aduer
ſare cenſerenť quibus p omnia derogamus etiam ſi de iure vel
cõſuetudine deberet fieri ſpecialis mentio ĩ preſentibus his ſic
p̃miſſis arbitror.d.Comitem minor.xvii.annis potuiſſe legit
timare p theoricam Bar.in.l.qdam cõſulebat.ff.de re iudi.ver
ſi.pone quero q̃ vni regi vel Comiti quam doctrinaz Bal.re
miſſiue ſequiť ꝛ approbat in.l.fi.C.de teſt.mili.nam interdum
princeps cõcedit iuriſdictiõem tranſitoriaz ad omnes heredes
deſcendentes ꝛ tunc ſi ẽ pubes põt ea que ſunt ſimplicis iuriſdi
ctionis p ſe exercere quaſi ſit data ſciente principe q ſic dedit re
gnum vel comittatum vt trãſiret ad heredes.d.l.qdam cõſule
bat ea autem q̃ ſunt adminiſtratiõis non poterit ſine curatore
exercere arg.l.ſpurij.§.i.ff.d̃ decur.ſi autem eſſet impubes tuto
res exercerent iuriſdictiõem.l.fi.C.de admi.tuto.ſic ſi eſſet pdi
gus furioſus vel mẽte captus dareť curator.C.grãdi.d̃ ſupple.
negli.prela.in.vi.Sed ſic eſt quod ĩ themate proponitur Comi
tem legittimantez nedum puberem ſed etiam exceſſiſſe annum
xvii.ꝛ eſt dignitas ſiue iuriſdictio tranſitoria ad heredes: vt
patet ex tenore priuilegij de quo ſupra.igitur potuit per ſe ſine

curatore exercere iuriſditionem legitimandi ꝛ conſequenter va
luit legitimatio de qua.s̃.Ad idem facit q: pubes põt eẽ iudex
ordinarius ſm Inno.in.c.cum vicceſſimum.de offi.dele.ĩ pn.
cõmenti ſui.ꝛ ibi ẽt Jo.an.ad fi.quãtomagis poterit eẽ iudex
in iuriſditione voluntaria.vt in cãu noſtro.hanc partem corro
borat glo.in.l.cum pretor.§.non aũt.ff.de iudi.que incipit. dic
quod quattuor ibi quando princeps.facit ẽt rõ tex.in. d.l. cum
pretor.§.cum autem.ga impubes reperitur prohibitus.q: iudi
cio caret:que rõ ceſſat in exiſtente in pubertate.l.fi.C.de teſt. mi
li.bene facit etiam.l.i.§.pueritiam.ff.de poſtul.vbi Bar.ꝛ An
ge.dicunt quod doctor maior.xvii.annis habz iuriſditionem ĩ
ſcolares.ergo idem in cãu thematis.noſtri.Ex predictis appa
ret qualiter Comes habz poteſtatem legitimandi. Hanc cõclu
ſionem ſũmo ex ſolutione duarum.ll.que inuicem contradiceť
videntur:ſcilicet ex.l.prima.§.fi.de offi.conſul.ꝛ.l.ſi rogatus.§.
fi.ff.de manu.vindic.Nam in.l.prima.§.fi.dť q minor.xx. an
nis.maior autem.xvii.non poteſt interponere auctoritatez ma
numiſſioni.ſed in.d.l.ſi rogatus.§.fi.dť oppoſitum.Sol.glo. ꝛ
doc.ꝛ preſertim Jaco.butrig.ꝛ Bar.dicunt quod aut minor cõ
ſul vult probare cauſam manumiſſionis proprij ſerui coraz ſe
ꝛ non poteſt.ſic loquitur.l.i.in fi.aut coram collega ꝛ tunc põt.
ꝛ eſt ratio:q: cum minor.xx.annis ſm.l.elliaſcentiam nõ poſ
ſit manumittere proprium ſeruum:niſi ex cauſa.l.ſi pater.§.mi
nor.l.iuſta cum ſequenti.ff.de manumiſ.vindi.ergo requiritur
cauſe cognitiõem fieri coram alio:puta collega.vt dicit tex.i. d.
l.i.ſi autem interponeret auctoritatem manumiſſioni alterius
bene valeret.d.l.ſi rogatus.§.fi.qui cãus eſt deciſio huius.q.nã
cum minor.xx.ãnis dũmodo ſit pubes põt interponere aucto
ritatem manumiſſioni alterius:ſic etiam Comes pubes poteſt
legitimare filium alterius.Nam pconſul ꝛ Comes habens po
teſtatem legitimandi equipantur.l.ſi conſul.ff.de adop.ꝛ ibi p
bat bal.ga vterqz habz iuriſditionem voluntariam:ꝛ quẽadmo
dum pconſul põt ſeruum ſuum penes ſe manumittere ꝛ ado
ptare:ita Comes poſſz pprium filium legitimare: ita diť bal. ĩ
d.l.ſi conſul per tex.ibi quod eſt menti tenendum.¶Circa hoc
tamen quod.s̃.addidi in verſi.quero an comes palatinus.colũ.
liii.qbus ibi adde.d.benedictum de plombino in.d.l. ſi rogat⁹
§.ſi conſul.ff.de manu.vindi.Alex.conſi.pe.volu.v.Jaſ.in.l.q
iuriſditõi.col.ii.ad fi.ff.de iuriſdi.om.iudi.ꝛ Decium in.l.gal
lus.§.ꝛ quid ſi tantum.ff.de li.ꝛ poſthu.ꝛ Ancha.conſi. cccxx.
ꝛ Moder.in.d.c.per venerabilem.Et equitas in hanc partem
inclinat:q: patre petente ꝛ conſentiente fuit facta hec legitima
tio de cuius preiudicio tractatur non alterius:vt in ſimili inqt
bar.in.l.gallus.§.ꝛ quid ſi tantum.ff.de libe.ꝛ poſthu. fať auť.
item ſi quis.C.de natura.libe. Preterea poſtq̃ non tractatur
de preiudicio ipſius comitis neqz alterius:niſi patris conſenti
entis huic legitimationi.ergo actus equiſſimo iuſticie liberami
ne dz valere.ita arguit gl.que incipit ergo circa fi.in.l.i.§. pue
ritia.ff.de poſtul.Relinquitur ergo concludendum dictum Co
mitem puberem potuiſſe legitimare:lz eſſz minor.xvii.annis.
Sed q: contra hanc concluſionem poſſz opponi d̃ ſtatuto alme
ciuitatis Mediolani in qua fcã fuit hec legitimatio ꝛ cuius ci
uis eſt dictus Comes diſponente ſtatuto quod minor.xviii.an
nis non habz legitimam perſonam exiſtendi in iudicio. ĩ alijs
vero caſibus niſi habeat.xx.ãnos non dicatur habere legitimaz
perſonam.q: reſpondeo primo quod tale ſtatutum tollitur ꝛ ei
derogatur per clauſulam inſertam in priuilegio ibi ſiue conſti
tutionibus qbuſcunqz qbus omnibus ꝛc. que clauſula nedum
tollit predictum ſtatutum:ſed etiam futura derogatoria tali p̃
uilegio:ita decidunt doctores.maxime bal.in.l.ſi mihi ꝛ tibi.§.
fi.ff.de leg.i.facit.l.ſi ſeruitus in pñ.ff.de ſerui.vrba.prediorũ
Nec ob.c.i.de conſti.in.vi.q: pcedit niſi adſit clauſula nõ obſtã
tibus:vt inquit Bal.in.d.l.ſi mihi ꝛ tibi.§.fi. Secundo reſpon
detur quod in ſtatuto generali ſiue diſpenſatione generali non
comprehenditur perſona vel res ſuper qua ſtatuentes non po
tuerunt diſponere.vt no.in.l.codicillis.§.inſtituto.ff.de leg. ii.
ꝛ in.l.obligatione generali.ff.de pigno.ꝛ Bal.in.l.i.C.ſi huius
exter.ſe emi.manda.in ſol.contrarij.l.cum ſeruus:ſed non valz
ſtatutum ſuper legitimatione filiorum:q: tractaretur d̃ preiudi
cio ſuperioris:vt no.Bar.in.l.ſeyus ꝛ augerius.ff.ad.l.falci. ꝛ
no.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.ꝛ iure.ergo ꝛc. tamẽ prima ſo
lutio eſt magis clara:liquet igitur ex predictis dictum ſtatutum
non obſtare:facit etiam q: inferiores vt ſunt popul⁹ ꝛ ciues me
diolanenſes non habent poteſtatem tollendi priuilegium prin
cipis neqz poteſtatem diſponendi ſuper diſpoſitis a principe.

qꝛ inferioꝛ in ſuperiorem non habꝫ imperium .l. nam ⁊ magi
ſtratus.ff.de arbi.l.ille a quo.§.tempeſtiuum.ff.ad trebel. fac.c.
venientes de iureiuran.cum ſimilibus non ob.ſi forte allegare
tur deciſionem Oldra.in conſilijs ſuis:quem refert Alber. in
rubrica.C.quando tutoꝛ vel curatoꝛ eſſe deſijt.qꝛ Oldra.arguit
ꝓ ⁊ contra ⁊ non ſoluit.⁊ ſic ſentit Gemi.in.d.c.grandi.ꝺ ſup
plen.negli.prela.in.vi.Secundo reſpondetur quod dcm̃ Oldr.
⁊ Alberi.loquuntur quando tractatur de magno preiudicio vt
eſt in regni adminiſtratione ⁊ gubernatione:ſecus vbi nõ tra
ctatur de tanto preiudicio:vt eſt in caſu noſtro: qꝛ poſtq̃ pater
conſenſit huic legitimationi certe non tractatur de preiudicio
alterius principaliter . vt in ſimili dicit Bartholus in.l. Gal
lus.§.⁊ quid ſi tantum.ff.de liberis ⁊ poſthumis. ⁊ quod not .
in.c.quãuis de pac.in.vi.vel tercio reſpondeo limittandum di
ctum Oldr.⁊ Alber.⁊ ſic cõcordando cum Bar.⁊ Bal.qa do
ctores ſunt ad cõcordiam reducendi lege ita ſtipulatus la gran
de.ff.de verbo.oblig.⁊.c.ſup litteris ꝺ reſcrip.videlicet qꝺ dictũ
Alberici ⁊ Oldr.ꝓcedit niſi iuriſdictio vl' dignitas eſſet ad hẽ
des tranſitoria vt ait Bar.in.d.l.qdam conſulebat ⁊ Bald.in
d.l.fi.C.de teſt.mili.quia tunc ẽ fortioꝛ cum cõpetatur quoddã
iuſ ꝓprietatis vt ait Ang.in.d.l.cum pretoꝛ.§.non autem de
iudi.⁊ ſic reperio Jo.de imol.⁊ Gemi.tenuiſſe in.d.c.grãdi in
verſi quero an poſſit.ex predictis omnibus concludo Comitem
palatinũ maiorem.xvii.annis minorem tñ.xviii.annis potuiſ
ſe legittimare dictum filium naturalem tantuꝫ patre conſentiẽ
te ⁊ petente nõ obſtãte dicto ſtatuto ciuitatis mli ⁊ eſt pars eqſ
ſima ⁊ vera poſtq̃ pater ita voluit.Quero an.l.hac edictali.C.
de ſecundis nup.habeat locum ĩ filijs ſpurijs vel naturalibus
tantum reſponde qꝺ no.ita Bal.in.l.cum pater.§.iur.ff.ꝺ leg.
ii.vbi etiam dic quod mater poteſt talibus filijs donare cauſa
mortis ad hec adde Alex.in.d.l.hac edictali ⁊ roma.ſingulari
ſuo.cexxii.ici.an.l.hac edictali.col.xx.⁊ cremen.ſinguli.lxxxviii.
Vidi etiam dubitatum an Comes palatinus qui hꝫ poteſtatẽ
legittimandi ab Imperatore poſſit legitimare filios ſpurios ſa
cerdotis quo ad ſucceſſionem temporalem ⁊ fuit determinatuꝫ
quod ſic ꝑ no.in.c.ꝑ venerabilem qui filij ſunt legittimi per Jo.
an.⁊.d.Anto.ꝺ butrio ꝑ no.in auc.quibus mo.naturales effi.
legiti.§.fi.colla.vi.⁊ in.d.l.eam quam.C.de fideicom. Adde cir
ca hec bal.in.l.ſi contra.C.de nup. Pau.de ca.conſilio .ccxix.ĩ
cipi.videndum eſt primo.Cal.in ti.qui filij ſunt legiti.conſi.iii.
⁊ in.d.c.per venerabilem.Socinum in.l.Gallus.§.forſitan.ff.
de libe.⁊ poſthu.⁊ bal.conſi.ccclxiii.in.v.parte ſm impreſſionẽ
Mediolaneñ.barba.conſi.lviii.in ſecundo volu. Pheli.in.c. po
ſtulaſti col.iiij.⁊ ſe.de reſcriptis.Item fuit dubitatum an coip
ſo quod in priuilegio legitimationis eſt deſcriptum ꝙ poſſit le
gitimare quo ad honores ⁊ dignitates:poſſit etiam legitimare
ad feuda dictante priuilegio:nõ obſtante quacunqꝫ.l. ⁊ fuit no
tabiliter deciſ.quod ſic.per no.in.l.fi.C.ſi contra ius vel vtil.pu
blicam.⁊ in.c.naturales.ſi de feudo fuerit contro . vide circa h
Alex.conſilio.lx.in ſecũdo volu.⁊ in diſputatione ſua inci. Si
giſmondus in quarto dubio col.ii. Roſellus in tractatu legiti.
col.lxv.q.xcvi.d.Nicol.in tractatu ſuo de ſucceſ.ab inteſt.colũ.
xxv.⁊ vide bal.in margarita ſua in verbo legitimatus.An fili
us naturalis poſſit agere ꝓ patre ſine mãdato.dic quod ſic. ita
Ange.in.l.ſed he ĩ prin.ff.de procur.⁊ ego etiam dixi in.l. exi
gendi.C.eo.ti.de procur.qd autem in filio ſpurio:dic ꝙ non:vt
per Ange.ibi.ꝫ.⁊ dixi ego in.d.l.exigendi.An valeat relictum
ſi a patre relinquitur filio ſpurio in cã alimentoꝛuꝫ: dic ꝙ ſic.c.
cum haberet:de eo q duxit in matrimonium quam polluit per
adul.⁊ ego dixi late in.l.i.C.ꝺ ſacroſan.eccl.⁊ circa hec vidꝺ bal.
in.l.i.C.de lati.liber.tol.⁊.d. Prepo.in.d.c.cuꝫ haberet.col. ij.
⁊ Dy.conſilio.xvii.⁊ Bal.in.l.id quod pauperibus in fi.C .de
epi.⁊ cle. Finis.Laus Deo.

Circa hanc materiam que eſt profunda. vide plene.d. Pre
po.in.d.c.per venerabilem.Scribentes omnes in.l.gallus.ff.ꝺ
libe.⁊ poſthu.in.l.i.§.in filij.⁊ ibi per me addita ad trebel.Jaſ.
in.l.eſt receptum.col.iii.ff.de iuriſdi.om.iudi.⁊ doc.in locis hic
ad iſtum per me additis.Reliqua enim omitto ne ſim verbo-
ſus:⁊ tantum recitatoꝛ ⁊ tranſcriptoꝛ eorum que oꝛnate. ⁊ co
pioſe in aliorum libris habentur.

Finis.

Dubia diſputata per.d.Martinum carractum Laudeñ. de
ãno.Mccccxliiij.dum legeret in ſtudio Ticinenſi .

Laudẽſis cum titulo ⁊ bona:decem annis poſſedit predium
Mediolanenſis cuius dominium dictus Mediolanenſis ad ſe
pertinere ignorabat.Mediolanenſis accedens ad ciuitatẽ Lau
denſem porrexit libellum in rei vendicatione contra dcm̃ Lau-
denſem qui preſcriptionem decẽnij oppoſuit contra quam in ĩ
tegrum reſtitutio petita eſt ex capite ignorantie iuſte dicti Me-
diolanen.contra quam reſtitutionem duplicatur quadriẽnium
eſſe lapſum a die complete ꝓſcriptionis.Intra partium dictarũ
aduocatos circa tres articlos qd iuris ſit dubitaꝫ ⁊ deciſio qrit.

Primum dubium vtrum laudenſis habitans laude decem
annis ꝓſcripſerit cum titulo ⁊ bona fide ꝯtra mediolanenſeꝫ ha
bitãtem mediolani vel ibi habentem domicilium.

Secundum dubium cõceſſa preſcriptiõe decẽnij an ex iuſte
ignorantie dicti mediolanẽſis capite ĩ integrũ reſtitutio ꝯtra ꝑ
ſcriptiõem de iuꝫ competat.

Tertium dubium ſuppoſita ĩ integrũ reſtitutiõis cõceſſione
an quadriẽnium petende in integrum reſtitutõnis currat a die
ſuperuenientis ſcientie an vero completa preſcriptione.

Aggredioꝛ primum articulum probans ꝑtem affirmatiuã
eſſe veram ſcilicet decem annos ſufficere inter mediolanenſem
⁊ lauden.primo allego caſum qui videꝫ prima figura deciſiuus
in.l.fi.C.de ꝓſcrip.longi temporis vbi domicilium diuerſaruꝫ
ciuitatum ĩ eadem ꝓuincia exiſtentium non dat.xx.annos ſed
decem annos cum titulo ⁊ bona fide.Sed in themate noſtro ci
uitas laudenſis ⁊ alma ciuitas mediolanenſis ſunt in eadeꝫ ꝓ
uincia lombardie igitur decem anni ſufficiunt ⁊ facit quod no.ĩ
auc.quas actiones.C.ꝺ ſacro ſan.eccl.Scdo qꝛ hodie ſub ꝓuin
cia alias ducatu mli eſt ciuitas lauden.vt patet ex priuilegio il
luſtriſſimo duci cõceſſo ab imperiali maieſtate igitur ⁊c.nam te
noꝛ priuilegij ẽ attendendus.c.porro.de priuilegijs.c.ſuper eo.
in glo.de offi.deleg.cum ſimilibus. Tertio cõis vſus loquendi
in diſpoſitione ẽ ſeruandus.l.librorum.§.qꝺ tamen caſſius.ff.
de leg.iii.ſed cõmunis vſus loquendi hꝫ quod lombardia in q̃
ſunt ambe iſte ciuitates dicaꝫ prouincia vt elegãter ſcripſit Cy.
in.d.l.fi.C.de ꝓſcrip.longi tẽp.igiꝫ ⁊c.Quarto ciuitates q̃ ſunt
ſub eodem epiſcopatu conſtituũt vnam ꝓuinciam.c.coram de
elec.⁊ ibi per cano.ſed laudenſis ciuitas ſubeſt archiepiſcopatui
mli igiꝫ ⁊c.Quito illuſtriſſimus dux Mli hꝫ has duas ciuita
tes ſub eodem dñio igitur ꝓſidatus.l.ſi in eadem.ff.de offi.aſſeſ
ſoris.Sexto qꝛ q̃libet ciuitas de iure cõmuni nõ conſtituit ꝓ
uinciam qꝺ patet quia nõ habet merꝫ ⁊ mixtum imperium :vt
in auc.de defenſoribus ciuita.§.nulla ⁊.§. iuſiurandum colla .
ii.no.in.l.imperiũ.ff.de iuriſdi. om.iudi.Septimo qꝛ ſequereꝫ
abſurdum nam ſi princeps eũdem vrbem diuideret ĩ duas no
minarenꝫ due ꝓuincie vt no.in.d.l.ſi ĩ eadem ⁊ in.l.i.§.quod ſi
neqꝫ ꝑ Bal.ff.quod cuiuſqꝫ vniuerſitatis :nam eſt in poteſtate
prĩcipis diuidere ⁊ vnire ꝓuincias ⁊ vrbes.l.ſi cõuenerit ⁊ ibi
Bar.ff.de pigno.actione.c.ſicut de exceſ.platorum.c.i.ne ſede
vacan.⁊ ꝑ Inno.in.c.cum dilecta ꝺ exceſ.plato.⁊ Aug.in.l.ii.
ff.de rei vendi.viii.qa hec eſſet q̃dam confuſio ponamus enim
principem dare merum ⁊ mixtum imperium pluribus caſtris
vnius vrbis equidem hic eſſent minute ꝓuincie quod fieri non
dꝫ arg.l.ii.cum glo.C.quãdo ⁊ qbus quarta pars li.x.Vltimo
quia eſſet conſiderare.Immediatũ regimen nam de iure cõmu
ni defenſores ciuitatum ĩ eadem ꝓuincia habent cognitionem
vſqꝫ ad.ccc.aureos.d.auc.ꝺ defenſo.ciuita.§.iuſiurandũ ⁊ no.
in.d.l.imperium ⁊ tamen ſi ꝓſcribens ⁊ cõtra quem ꝓſcribitur
eſſent ĩ diuerſis vrbibus ĩ eadem ꝓuincia poſitis non require-
bantur.xx.anni ſi res valebat vſqꝫ ad.ccc.aureos vel minus.d.
l.fi.de ꝓſcrip.longi.tempo.ergo ita dicamus in ꝓpoſito quia lꝫ
ciuitates lombardie habeant diuerſos rectores non tñ qualibet
ciuitas lombardie cõſtituit preſidatũ vnũ ideſt vnã ꝓuinciaꝫ.

In cõtrarium qꝺ non ſufficiant decim anni imo requiran
tur.xx.arguiꝫ ꝑmo qꝛ hodie ex iur. cõſtãcie ciuitates lombardie
habent merum ⁊ mixtum imperium vt ꝓbatur in extrauagãti
de pace conſtancie col.i.ibi tam ĩ ciuilibus quam ĩ criminalibꝫ
⁊ ſic quelibet ciuitas lombardie hodie eſt ꝓuincia ergo requirũ

tur.xx.anni.l.viros ⁊ ibi no.Bar.C.de diuer.offi.li.xii.⁊.d.l.
fi. Scdo ꝯſuetudo dedit mex̄ ⁊ mixtum imperium quibuſdam
ciuitatibus ⁊ omnem iuriſdictiōem i ſpē.potiſſime ciuitatib⁹
lombardie glo.in.d.aut.de deſen.ciui.§.⁊ iudicare ⁊.§.iuſiurā
dum i glo.magna ad fi.que cōſuetudo eſt ſufficiens ad ꝓbandū
imperiū mx̄ ergo requirunt.xx.anni. Tertio. nam preſidatus
ſiue ꝓuincia cognoſcit quando ciuitas vel regimen regulat ab
habente merum ⁊ mixtum imperium ⁊ omnem iuriſdictiōem
l.illicitas.§.qui vniuerſas.ff.de offi.preſi.⁊.l.iiij.eo.ti.ſed pote
ſtas ſiue rector ſiue preſes aut i ciuitate Mli aut laudenſi hʒ me
rum ⁊ mixtū imperiū ⁊ oēm iuriſdictiōeʒ ergo dicunt diuerſe
ꝓuincie ⁊ conſequēter requirunt.xx.anni ad p̄ſcribendum.d.l.
fi.Quarto diuerſitas regiminū diuerſitateʒ induc̄ ꝓuīciarū gl.
in.d.l.fi.ſed diuerſi ſunt rectores vrbium Mli ⁊ laude igitur di
uerſe ꝓuincie ⁊ ꝑ conſequens ad p̄ſcribendū.xx.anni requirun
tur.Quinto naʒ nemo pōt magiſtratum gerere in ſua ꝓuincia
d.l.ſi eadem.ff.de offi.aſſeſſorum vbi plene no.⁊ tamē videm⁹
in partibus lombardie mediolanenſem eſſe p̄torem vel p̄ſidem
in ciuitate laude vel alia ⁊ parmēſem i ciuitate Mli ⁊ hoc cōtin
git quia quelibet ciuitas lōbardie ē diuerſa ꝓuincia quod arg.
a ſolitis ē validum.l.certi cōdictio.§.ſi nūmos.ff.ſi cer.pe.l.i.cuʒ
gl.C.de arb.l.vel vniuerſorū.ff.d pig.ac. cuʒ ſimilib⁹.Sexto qa
eſt in poteſtate principis facere ꝓuinciam vel metropoliʒ.l.i.C.
de metro.berito li. xi.⁊ quia poſteaꝙ̄ princeps creat ciuitateʒ ꝓ
uinciam dādo ſibi merum ⁊ mixtum imperium ⁊ omneʒ iuriſ
ditōem latiſſime hoc priuilegium eſt interpretandum.l.fi.ff. de
conſti.principum cum ſimilibus. ¶ In hoc articulo arbitror
partem negatiuam eſſe veram:ſcilicet quod.x.anni iter Medio
lanenſem ⁊ Laudenſem non ſufficiant ſed requirātur.xx. ꝓ cu
ius dubij maiori ⁊ clariori diffinitione premitto quod diuiſio
orbis terrarum eſt de iure gentium.l.ex hoc iure.ff.d iuſti. ⁊ iu
re.nam quedam eſt diuiſio eorum qui habitant ſimul edificijs
collatis:⁊ ex habitationum tria nomina ſuſcepimus. vicū ideſt
villam apud lombardos:apud gallos caſtrum ⁊ ciuitatem: ⁊ ci
uitatum iura noſtra tres ſpecies ſtatuerunt:prima maxima: ſe
cunda magna.tertia parua.Maxima quidem ciuitas eſt q̄ me
tropolim habʒ vt in fenicis ꝓuīcie berito ⁊ tyrus.l.i.C. d me
tropoli.berito.li.xi.que metropolitana vrbs maxima ſub ſe ha
bet alias duas ciuitatum ſpecies de quibus infra. Secundam
ſpeciem ciuitatum dicimus:que tam criminalium ꝙ̄ ciuilium
cognitionem habʒ. ¶ Tertiam dicimus que nec ciuiliū nec cri
minaliū cauſarū cognitionem habʒ ſed tantum vſqꝫ ad.ccc. au
reos: hec omnia probātur in.l.ſcire oportet.§.decet autem.ff.d
excuſa.tu.Itaqꝫ ſciendum eſt regulariter ciuitates non habere
merum nec mixtū imperiū nec iuriſditioneʒ niſi hodie vſqꝫ ad
ccc.aureos. d.§.nullā.⁊.d.§.iudicare in.d.aut.de defenſo. ciui.
Fallit in vrbe romana.l.i.§.cum vrbem.ff.de offi.prefec. vrbis
fallit in ciuitatibus que tanto tempore cuius initij memoria n̄
extitit in contrarium:his vſe ſunt.c.ſuper qbuſdam.§.preterea
extra de verbo.ſigni.no.in.l.i.in fi.de aqua plu.arcen. fallit ſi n̄
recognoſcunt ſuperiorem de facto.c.per venerabilem q fi. ſunt
legiti.fallit ex priuilegio ſuppremi principis vt in ciuitatibus
lombardie.Caſtrum autem appellamus caſam altā muro val
lo foſſaqꝫ munitam.l.quicunqꝫ.C.d fundis limitoſis .li.xi.l. ii.
ff.ad.l.iuliam maieſtatis.c.ſi ciuitas.de ſen.excōmu. in.vi. que
caſtra de iure cōmuni non habent meruʒ nec mixtū īperiū nec
iuriſditionē lʒ plerūqꝫ habeant magiſtratus municipales. vt i
toto ti.C.de magiſtr.municipalibus.⁊ dixi in.l.imperium.ff.d
iuriſdi.om.iudi.In Italia aūt ſunt plurima caſtra īmo fere om
nia habentia mex̄ ⁊ mixtū imperiū ⁊ omnē iuriſditionē. de q
bus dicendū eſt prout de ciuitatibus que habent hec omnia.vt
elegāter ſcribit Bar.in extrauagāti quoniā nuper in verſi.lom
bardie.ex quo dcō Bar.infero quod caſtrum habens meruʒ ⁊
mixtū imperiū ⁊ omnem iuriſditionem cenſeatur ꝓuincia quo
ad preſcriptioneʒ decē vel.xx.ānox̄ : vt in eo requirātur.xx.āni
ſicut requiruntur in ciuitate que habʒ hec omnia:vt.j.ſubijciam:
qꝛ hincinde eſt eadem ratio vt probabo ergo idem ius.l. a ticio
ff.de verbo.obliga.hinc eſt ꝙ habitans Papie non poſſʒ p̄ſcri
bere decēnio cum titulo ⁊ bona fide contra habitātem in caſtro
Binaſchi quod habʒ mex̄ ⁊ mixtū imperium ⁊ omnem iuriſ
ditionem.facit ꝙ no.Bar.in.l.prima in fine.ff.de damno īfec.
⁊ quod no.in ti.de pace conſtātie dum allegat.l.fi.C.d preſcrip.
longi.tempo.Simile dicimus quod licet caſtrum de iure cōmu
ni non poſſit ſtatuta condere diuerſa a ſtatutis ciuitatis ſue:vt
dixi in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ pulchre per Baldū
in.c.fina.de conſuetu.⁊ in.l.de quibus.ff.eo. tamē vbi caſtrum
haberet ſeparatam iuriſdictionem a ciuitate ſua poſſet condere
ſtatuta diuerſa a ciuitate ſua ⁊ cōtraria ita Bal.in.d.c.fi.facit
quod no.in.l.fi.C.de teſta.Aduertendum tn̄ eſt quod quādo pri
ceps ſeparat ciuitatem a prouincia vel caſtruʒ a ciuitate vetera
ſtatuta antique cōſuetudines tranſeunt i ciuitatem ſeparā vel
caſtrum ſeparatum vt per Andr.de hyſer.i probe.feudo.facit qd
no.Bar.i.d.l.ſi cōuenerit ⁊ quod no.doc.in.d.l.de qbus caſtra
enim ciuitati ſue ſubſunt de iure cōmuni.l.q ex vico.ff.ad mū
cipal.l.nulli.C.de epi.⁊ cleri.Vicus auteʒ vel villa ſunt edificia
collata non muro aut vallo vel foſſa circūdata.l.ſi heres.§.vic⁹
ff.de leg.i.no.in.l.ex hoc iur.ff.d iuſti.⁊ iur.que ville ſubſunt ci
uitati de iure cōmuni vt dixi d caſtro fac̄ quod no.in.d.l.nulli
⁊ in.d.l.qui ex vico fallit tamen ſi princeps cōcederet merum ⁊
mixtum imperiuʒ ⁊ omnem iuriſdictiōem vt dixi i ciuitate qa
collatio īperij ⁊ iuriſdictiōis eſt i principe vt no.max.ꝑ Ang.
in.l.i.ff.de offi.eius cui māda.eſt iuriſdi.fac̄ quod plene ſcribit
Bal.in.l.reſcripta.C.de p̄cibus imper.offeren.quedam ē diui
ſio eorum qui nō habitant ſimul ſed ſeparatim ex quo dicimus
ꝓuincias vt italiam franciam alamaniā vt per totum titulum
ff.de offi.p̄ſidis ⁊.C.de offi.recto.prouincie ⁊ hic ē aduertēdum
cum ſit origo medule articuli noſtri nam de iure canonico pro
uincia appellat ratione archiepiſcopatus vt no.per Bernar.⁊
cano.in.c.coram de elec.ꝑ legiſtas in.d.l.fi.⁊ ꝑ Bar.i extraua
ganti quōiam nuper.in verſi.lombardie hinc ē quod de iur̄ cāo
nico lombardia nō eſt ꝓuincia quia omnes ciuitates i lombar
dia conſiſtentes nō ſunt ſub eodem archiepiſcopo nam ciuitas
parme ⁊ ciuitas regij eſt ſub archiepiſcopatu rauene ciuitas vo
laude ⁊ cremona ſunt ſub archiepiſcopatu Mli ergo non ē ea
dem ꝓuincia cum diuerſi ſunt archiepiſcopatus vt.d.c.coram
de iure autem ciuili i quo eſt punctus noſter qualiter ꝓuincie
appellatiōem iudicemus eſt ſciendum qd aliquandoqꝫ ꝓuincia
ſummatur ratione eiuſdem regiminis ideſt iuriſdictiōis ⁊ ſic i
telligitur i materia p̄ſcriptionis longi temporis vt i identptita
te regiminis ⁊ iuriſdictōis requirant.x.anni i diuerſitate vero
regiminis ⁊ iuriſdictionis requirant.xx.anni vt no.glo in.d.l.
fi.nam ciuitas habens iuriſdictiōeʒ ſeparatā ab alia dicitur ꝓ
uincia ſecus ſi plures ciuitates ſunt ſub eadem iuriſdictione :
vt ſtatim infra latius declarabo.Aliquādo conſideramus pro
uinciam ratione ꝓximitatis vel longinquitatis locorum vt eſt
exemplum i dilatione danda.l.i.C.de dilla.⁊ ꝑ Io.an.in.c.vl
tra tertiam de teſti.in nouella.In alijs vero caſibus ⁊ tertio ꝓ
uincia cenſetur quam cōmunis vſus loquendi ꝓuinciaʒ appel
lat puta ſi princeps ſcribat ꝓuincia vel Papa mitteret legatū
in ꝓuincia ita intelligitur Cy.in.d.l.fi.vt modo plenius intel
ligamus quod i caſu thematis noſtri nō ſufficiat decēnium ſed
īmo vicēnium requirat premitto fundamentū quod puto verū
nam tempore florenti romanorū Imperator mittebat i ꝓuin
cias ꝓximas preſides in longinquas autem ꝓconſules.l.i.⁊.ii.
⁊ ibi glo.ff.de offi.p̄ſidis qui preſes erat īmediatus regens in ꝓ
uincia tota quo ad merum ⁊ mixtum impium ⁊ omnem iuriſ
dictionem vſqꝫ ad.ccc.aureos infra autem.ccc.aureos habebat
iuriſdictiōeʒ defenſor ciuitatis.l.iiij.l.illicitas.§.qui vniuerſas
ff.de offi.p̄ſidis.l.ſi i aliam cum ſequēti.ff.de offi.ꝓconſul ⁊ leg.
ecce ergo quod īmediatum regimen meri ⁊ mixti imperij ⁊ oīs
iuriſdictionis conſtituebat p̄ſidatum vel prouinciam.In ꝓpoſi
to igitur noſtro. Illuſtriſſimus dux Mli ſuos preſides mittit
ad ſuas vrbes cum mero ⁊ mixto imperio ⁊ omni iuriſdictione
⁊ ſic eſt ſeparatio regiminum ⁊ iuriſdictionū in lombardiaʒ cū
quelibet ciuitas habeat ſuū pretorem vel p̄ſidem habentem hec
omnia ſi ergo quelibet ciuitas lombardie cēſetur ꝓuincia vt.ſ.
probaui ergo requirunt.xx.anni quando p̄ſcribens habitat in
vna ciuitate ⁊ illo contra quem p̄ſcribitur habitat in alia vt in
caſu dubij noſtri. Pro hac parte quod requirant.xx.anni eſt
primo glo.in.d.l.fi.quā ſequūtur ibi Iacob.butr.⁊ Bar.alber.
in.d.§.qui vniuerſas q ait quod rectores lombardie dicuntur
preſides allegat glo.ibi ⁊ in.d.l.fi.⁊ idem dic̄ in.l. nec quicꝙ̄ in
prin.ff.de offi.ꝓconſul ⁊ leg.Idem dixit Bal.in.l.i.⁊.ii.ff.d of
fi.preſi.qui ait quod preſes appellat ratione meri imperij.Idē
dic̄ Bal.in opuſculo ſuo in.l.imperium.ff.de iuriſdi.omni.iu
di.nec obſtat ſi allegaret auctoritas Cy.Alber.⁊ ang.in.d.l.fi.
quia reſpondeo qd maior eſt auctoritas glo.in.d.l.fi.quā ſequū
tur Iacob.butr.Bar.⁊ bal.ibi iur̄ dicta ꝑ Iacob.butri.in.l.i.
C.quiꝑ ſua iuriſdi.⁊ Cy.in.l.i.C.d actio.⁊ obli.qui ait ꝙ aduo
cati nō recedunt a glo.velut ab idolo ſuo vl' aliter reſpondeo ſal

nando Cy.alber.⁊ Ang.i.d.l.fi.lʒ Alber.locutus ſit ibi ſub du
bio forte quod loquitur quādo plures ciuitates eſſent ſub codeʒ
p̄ſide ideſt quia quelibet ciuitas non hʒ rectorem habentem me
rum ⁊ mixtum imperium ⁊ omnem iuriſdictiōeʒ ⁊ ita videtur
diſtinguere Ang.in.d.l.fi.⁊ in.l.de dic.§.tutor.ff.qui ſatiſda.
cogantur.Eſt enim pars equiſſima vt requirant̄.xx.anni arg.
l.in his.ff.de condi.⁊ demonſtr.⁊.l.ſi defunctus ⁊ ibi Bal.C.d
ſuis ⁊ leg.⁊ Bar.in.d.l.fi. Nō ob.etiam primuʒ arg.ſcilicet de
d.l.fi.quia loquitur de iure cōmuni nos auteʒ loquimur ex pri
uilegio cōſtantie ex quo quelibet ciuitas lombardie hʒ omnimo
dam iuriſdictiōem ⁊ conſequenter p̄ſidatum vt.ſ.probaui nec
ob.ſi diceretur ꝙ ratio.d.l.fi.eſt ratione ꝓximitatis vel longin
quitatis locorum qa iſta non eſt bona ratio vt dixi i euidentia
libus ⁊ ꝓbatur ratione viua nam ponamus p̄ſcribentem eſſe i
confinio ꝓuincie ⁊ contra quem p̄ſcribitur eſſe in fine alterius
ꝓuincie certe requirunt̄.xx.anni cuʒ ſint i diuerſis prouinciis
domicilia p̄ſcribentis ⁊ contra quem p̄ſcribitur.d.l.fi.⁊ tñ ſunt
ꝓpinqui locorum.Non ob.ſecūdum arg.ꝙ hodie omne impe
rium ⁊ omnis iuriſdictio ſit tranſlata i dictum ducem Mli qa
reſpondeo ꝙ pñceps ſuppremus ſi Imperator conferendo du
catum duci mli modo priuauit vrbes lōbardie iuriſdictiōe ſua
nec poſſet ſine cauſa maḡ ex tanta deliberata pace cōſtantie.c.
i.vbi Bal.de natura feudi i vſibus feudo: nam lʒ deus ſubiece
rit principi leges nō tamen cōuentiones.l.princeps.ff.de.ll.⁊.l.
digna.vox vbi Bal.C.de.ll.nam.l.diuina ⁊ dictamen ratiōis
p̄eſt principi vt eleganter ſcribit Bal. in.l.ii.C.de ſerui.⁊ aqua
Non ob. tertiuʒ ꝙ vſus loquēdi ⁊c.quia reſpondeo ꝙ vſus lo
quendi ꝓuinciarum non hʒ locum quo ad materiam p̄ſcriptio
num longi temporis nec quo ad materiam dillationum vt ſcri
bit Bar.in extrauagāti quoniaʒ nuper i verbo lombardie ⁊.ſ.
dixi i deciſione huius dubij.Nō ob. quartum arg.de archiepi
ſcopatu ⁊c.quia vendicat ſibi locum de iure canonico non autē
quo ad materiam p̄ſcriptionum.Nō ob.quintum arg.ſunt ſub
vno dño plures ciuitates qa non ſequitur ꝑ hoc ergo ſunt vna
ꝓuincia.Sed bonum ē arg.plures ciuitates ſunt ſub codē dño
ideſt ſub eodem rectore habente oēm iuriſdictioneʒ ergo ē eadē
ꝓuincia.d.§.qui vniuerſas ſʒ quelibet ciuitas lombardie hʒ di
uerſum regimen imediatum vt in extrauagāti de pace conſtan
tie nam ſicut tempore florentiſſimo romanorū Imperator ha
bebat prefectum p̄torio q erat maior preſide in ꝓuincia quia cō
dit leges.l.normam.C.de offi.prefecti p̄torio ⁊ non appellatur
ab eo.l.i.ff.de offi.prefecti p̄torio deinde erat preſes in ꝓuincia
l.ꝓconſul.l.ſi in aliā cū.l.ſe.ff.de offi.ꝓconſul ⁊ leg.iuncta glo.
ita imperium hʒ.d.ducem mli loco prefecti p̄torio i lombardia
⁊ p̄tores terrarum loco p̄ſidum facit quod no.Ang.ꝯſilio.cciiij.
incip.inter capitula pacis. Nō obſt.vi.arg.qa loqtur de iur̄ ca
nonico ante pacem conſtantie nec videat̄ abſurdum quod iuriſ
dictio ſit apud plures inſolidum.l.i.ff.de offi.conſul.⁊ qualiter
generi iuriſdictionis ꝑ ſpeciem derogaret̄ vide Bal.in.l.ſi plu
ribus.ff.de leg.i.⁊ copioſius Ang.in.l.cū pretor.ff.d iudi.Non
ob.vii.quia penes principem nihil ē obſcurum cum poſſit diui
dere ⁊ vnire ꝓuincias ad nutum ſuū vt dixi.ſ.in fundamētis
partis negatiue cum ſit idemptitas rationis ſcilicet diuerſitas
iuriſdictionum quam conſiderat iuriſlator .in.d.l.fi.⁊ in glo.⁊
etiam eodem modo reſpondet̄ octauo fundamēto. Non obſtat
vltimum quia reſpondetur quod defenſor ciuitatis de iure cō
muni non habet merum nec mixtum imperium ergo nec con
ſtituit preſidatum nec ob.ſi allegetur non ſequitur habet impe
rium ergo eſt prouincia vt in conſule.l.i.cum glo.ff.de appel
la:quia nos conſideramus regimen magiſtratus habentis ter
ritorium ⁊c. non obſtat quod Italia non dicatur prouincia
ſed prouinciarum domina.l.fi.C.ſine cenſu vel reliqſ.⁊ ibi glo.
q: reſpondeo id verum quo ad tributa:non autem quo ad mate
riam preſcriptionum.l.i.C.de vſucap.tranſformanda vbi bōa
glo.Aduertendum tamen eſt quod domicilium ſumitur hic ra
tione habitationis:non autem originis ſine habitatione.l. aſſū
ptio.§.i.ff.ad municipal.ita dicit glo.in.d.l.fi.Non ob.quod ab
ſenti ratione domicilij duplicatur tempus.aut. quod quis. d ꝑ
ſcrip.longi temporis.abſenti enim ex iuſta cauſa:non ratōe do
micilij datur in integrum reſtō.l.fi.no.glo.de preſcrip.lōgi tem
poris.⁊ eſt ſciendum quod qui nullum habʒ domicilium dicit̄
abſens.ideo requiruntur.xx.anni ad preſcribendum contra eū
glo.in.d.l.fi.

¶ Ad ſecundum dubiū an mediolanenſis ex capite iuſte igno
rātie in integrum reſtōnem petere poſſit aduerſus preſcriptio
nem collapſam contra eum ꝓ parte negatiua quod non allega
tur caſus in.l.fi.C.de preſcrip.longi temporis ibi nulla ſciētia
vel ignorantia ⁊c.Secundo vr̄ cāus in.l.ſicut in fi.C.d preſcri.
xxx.āno.Tertio videtur cāus in.d.l.fi.in rōne ſui: ibi ne detur
occaſio ⁊c.Quarto q: in integrum reſtō non habʒ locum i ma
teria preſcriptionum.l.deniqʒ.ff.ex qbus cauſis maiores.Qui
to videtur cāus rotondus in.l.cum filius.§.in hac.ff. d verbo.
oblig.Sexto allegatur.l.ad diem.ff.de ver.oblig.l.fi.ff.d nau. fe
no.facit quod no.Cy.in.l.ii.C.de iure emphi. In contrariū ꝓ
parte affirmatiua adducitur cāus in.l.pātonius.ff.d acqr. her.
vbi diuus pius ex capite ignorantie in integrum reſtōnis bñfi
cium conceſſit.Secundo ⁊ fortius ex clauſula generali: ſi q̄ mi
hi iuſta cā competit datur in integrum reſtō.l.prima in fi.ff. ex
quibus cāis ma.ſed ignorantia eſt iuſta cā.l.qui in alterius. ff.
de regul.iur.c.cum quis.de regul.iur.in.vi.igitur danda i inte
grum reſtitutio ex dicta clā ſi qua ⁊c. Nec dixerit aliquis reſtri
gendam clām:vbi expreſſe reperiatur de iure conceſſum . q: re
ſpondeo hanc clauſulam pretoris generaliter intelligendā vbi
ſubſit iuſta cā.l.necnon.§.de eis.ex quibus cāis maiores.lʒ Ja
cob.de are.ſenſerit contrarium ⁊ male.Tertio facit.l.ſi ager cū
l.ſe.ff.quibus modis vſufr.amittatur.Quarto vr̄ cāus in.l.atti
licinus.ff.de ſer.ruſti.prediorum.

¶ In iſto articulo premittendum eſt quod Petrus d bellap.
in.l.quotiens.C.de precibus impera.offeren.quem ſequitur ibi
Cy.diſtinguit aut quis non poteſt agere propter impedimētuʒ
āte incohatā preſcriptionem aut poſt.primo cāu non currit ip
ſo iure.l.fi.ad fi.C.de āna.excep.Secundo cāu currit ſed datur
reſtitutio ex clauſula generali.l.ſed ſi per pretorem.§.ſed ſi.ff.ex
quibus cāis ma.Secundo cāu principali aliquandoqʒ qs non
poteſt agere propter impedimentum facti.⁊ tunc aut illud ipe
dimentum propter factum tertij accidit ⁊ tunc currit: nec dat̄
reſtitutio:niſi iſte tertius eſſʒ non ſoluendo.l.fi.ff.de eo ꝑ quem
factum erit in prin.aut impedimentū accidit propter cāuʒ for
tuitum:⁊ tūc currit:ſed datur reſtō.l.⁊ attilicinus.ff.d ſerui.ru
ſti.predi.aut impedimentum accidit propter factum eius qui
vult preſcribere:⁊ tūc non currit.vt in aut̄.de appella. §.fi. ⁊.l.
male agitur.C.de preſcrip.xxx.ānorum .⁊ idem in effectu vult
Bal.in.d.l.quotiens in.ii.col.nec predicte diſtinctioni ob .l. ſi
ſeruus.ff.d diuer.⁊ tempo.preſcrip.que eſt.l.contraria d verbo
ad verbum.l.ſi ſeruus.ff.d ſtipul.ſeruorum:q: primo reſponde
tur vt reſpondet gl.in.d.l.ſi ſeruus.d diuer.⁊ tempo p̄ſcrip. vel
reſpondeo ſm Andream de Piſis quem refert ⁊ ſequit̄ Bal.
quod aut ſeruus hereditarius ſtipulatur ſibi aut hr̄ditati.⁊ cur
rit p̄ſcriptio:aut heredi futuro ⁊ non currit preſcriptio: quia in
terim non naſcitur actō.Guil.de Cunio:quem ſequitur Ray.
Alber.⁊ Bar.⁊ eſt cōmunis ſnia:vt refert Albe.in.l. ſenatuſ
conſulto.ff.d offi.preſidis:dicunt aut quis non pōt agere ꝓpter
impedimentum iuris aut facti. Primo cāu non currit p̄ſcrip
tio.l.i.in.fi.C.de āna.excep.ſi ſuberat impedimentum ante in
cohatam p̄ſcriptionem:Si vero ſuperuenit poſt incohataʒ cur
rit ſed datur reſtitutio.d.l.ſenatus.Secūdo cāu principali ſi im
pedimentum facti eſt iuſtum currit preſcriptio: ſed datur reſti
tutio in integrum.l.i.§.ſi quis pp.ff.de itiner.actuqʒ priua. Si
vero iniuſtum ſit impedimentum non datur reſtitutio.l.ii.§.ſi
quis tamen.ff.ſi qs cautio.Nec ob. diſtinctio Jaco. Butriga.
q: non tenetur per doctores:q: non reſpondet.d.l.ſed ſi per pre
torem.Nec ob.l.ſicut.C.de p̄ſcrip.xxx.āno.qa ibi fallit in pupil
lo.facit ꝙ no.Ange.in.l.ſi vnus.§.fi.ff.d ſerui.ruſti. p̄diorum.
Nec ob.l.fi.§.donec.C.d iure deliberandi.q: ibi lex vltra proce
dit.Attenta itaqʒ cōmuni diſtinctione doctorum: maxie bar.
Guil.Ray.⁊ Alber.in dicta.l.ſenatuſconſulto:⁊ ignorantia ē
iuſta cā petendi in integrū reſtōnem.⁊ ꝓ hac parte eſt glo.in.l.
ſi ſic in.l.ſi partem.§.i.ff.quemadmo.ſerui.amittatur in.l.ii.ff.
d verbo.oblig.in.l.ii.C.de iure emphi.in.l.cum filius.§.in hac
ff.de ver.oblig.facit quod no.glo.in.l.ſequit̄. §.ſi viam.ff.d vſu
cap.⁊ hoc tenuit in terminis noſtris Bar.in.d.§.cum quis ꝓ
pter Ange.in.l.fi.C.d preſcrip.longi tempo. Nec obſtat ſi alle
getur diſtinctio Dy.in.c.cum quis de regul.iur.in.vi.⁊ Bar.
in.d.§.in hac.q: reſpondeo quod non loquunt̄ in preſcriptōne
ſed in pena conuentionali:vel aliter ipſemet Bar.tenet contra
rium in.d.l.ii.C.de iur.emphi.⁊ in.d.§.ſi qs propter.vel aliſ i
actore regritur iuſtior ignorantia q̄ in reo.tamen in actor̄ ſi ē
iuſta cā ignorantie datur reſtō.d.l.ſi partem in glo.Nam ⁊ in
actore poteſt eſſe iuſta cā ignorantie glo.Jo.an.in.d.c.cū quis
⁊ Bar.in.d.l.qui in alterius.⁊ ꝓ predictis etiam facit ꝙ nor.

Bal.in.l.pantoni⁹.ff.de acq.heredi.qcquid dixerit in rubrica C.q admitti.ad idem facit qꝺ pulchre no.Specu.in ti.ꝺ pſcrip.§.i.vſi.pone.Non ob.primum arg.de.d.l.fi.C.ꝺ pſcrip.longi tē poris:que eſt carrotium in materia : qꝛ reſpondeo quod loqtur mero iure:non autem denegat reſtōnem.Nec ob.termin⁹ vni uerſalis poſitus in.d.l.fi.ibi nulla ꝛc.q videtur complecti oēm cāum.l.a pcuratore.C.manda.qꝛ reſpondeo quod termin⁹ vni uerſalis recipit limitationem ab equitate in integrum reſtitu-tionis.gloſella ꝛ tex.in.l.poſtq̄ liti.C.de pac.no.doc.in.l.ſi iſan ti in verbo parente.C.ꝺ iure deliberan.Non obſtat ſecūdum ꝺ l.ſicut:qꝛ reſpondeo eodem modo quo ad.l.fi. Non ob.tertiū de rōne tex.in.d.l.fi.qꝛ loqtur quo ad pſcriptionem perficiendam. nou autem quo ad beneficiū reſtōnis. Nec obſtat ſi aliqs dixe rit quod Imperator in.d.l.fi.ſeruiat nobis de vento : ibi nulla ignorantia ꝛc.§.l.ii.C.cōia deleg.qa reſpondeo quod imo effe-ctu ſeruit nobis.qꝛ ſi non petitur reſtō infra quadriēnium pre ſcribens erit tutus.l.fi.C.ꝺ tēpo.petē.in integ.reſti. nō ob.iiij.ꝺ l.deniqꝫ.qꝛ reſpondeo quod edictū ex qbus cauſis maiores nō habꝫ locū in lucris cū dāno vel pena alterius.d.l.deniqꝫ. ſecus aūt ſi ſine damno ꝛ iniuria alterius.vt in cāu noſtro.l. ſciendū cum glo.ꝛ.l.ait ptor.§.item ei.ff.ex quibus cauſis maio.Nō ob. d.§.in hac. qꝛ fateor mero iure.ſecus autem ex beneficio reſtitu tionis:vt ibi in glo.Nec ob.replicatio Cumani quod danꝰ exce ptio doli in.d.§.in hac.vt probatur in.l.qui equitate.ff. de doli excep.quam tamen exceptionem doli negat.d.§.in hac.quia re ſpōdeo fatendo quod ēt per viam excipiēdi imploratur reſtitu-tio.c.iiij.de officio iudi.ꝛ plene dixi in.l.nam ꝛ poſtea.§.ſi mi nor.ff. de iureiurando. Nec obſtat .l. ſecunda .§. ex his.ff. de verb.oblig.quia reſpondeo illud vex ibi aliud ꝓ alio ſolui non poſſe alʳ ſecus.l.i.C.ſi cer.pe.nec enim ibi inter heredes diuidiꝰ obligatio vel aliter reſpondeo illud verum ceteris paribus ſed hic cetera non ſunt paria quia heres hꝫ iuſtam cauſam ignorā tie quam non hꝫ defunctus qui ꝯtraxit.c.cū quis de regul.iur. in.vi.non ob.vltimum qa reſpondeo vt.ſ.proxime ꝛc.putarē tū quod ignorantia ſupina non ſit iuſta cauſa in integrum re ſtitutionis petende.l.i.§.ſed facti.ff.de iur.ꝛ facti ignoran.

¶Ad tertium articulum:an quadriēnium in integrum reſti-tutionis currat a die ſuperuenictis noticie vel ſtatī completa p ſcriptione.Arguitur primo qꝺ a tempore complete pſcriptōis ꝛ primo quia quadriēnium eſt continuū.l.fi.C.de integr.reſti. ergo nō inſpiciꝰ ſcientia vel ignoran.l.genero ꝛ ibi no.ff.de his qui no.infamia niſi requiraꝰ factum vel mora hominis vt cō ſuluit Bar.in conſilio qꝺ incipit domine Jacobe ꝛ Bal.in.l. quādiu.C.qui admitti.Secundo videꝰ caſus quod a die leſionis ꝛ ſic a tempore complete pſcriptionis currat quadriēniuꝫ i cle. vnica de in integrum reſti.Tertio facꝰ.l.annus.ff.ꝺ calūniato. l.conſtitꝰ.ff.de edil.edic.ꝛ quod no.plene p glo.in.l.i.ff.ꝺ diuer. ꝛ temporal.pſcrip.Quarto quia in integruꝫ reſtitutio eſt reme dium extraordinariū ergo reſtringendū.l.in cauſe.ff.de mino. l.iiij.in prin.ff.de fideicom.liber.In cōtrarium quod a die ſup uenietis noticie currat videꝰ primo caſus rotūdus in.l.fi.circa principium.C.de tempor.in integruꝫ reſti.petende vbi quadriē nium nō currit vbi ſubeſt legitima cauſa ſꝫ hic ſubeſt legitima cauſa quia ignorat ſibi ius competere ille cōtra queꝫ pſcribitur l.pantonius.ff.de acqui.her.l.cum quis.ff.ꝺ regul.iur.Secūdo quia iuſte impedito non currit quadriēnium vt no.in.d.clemē. vnica in glo.ergo nec ignoranti.Tertio facit:nam abſenti non currit niſi poſt reuerſionem.l.ſi ab hoſtibus.§.ſed qꝺ ſimpliciter ff.ex quibus cauſis maiores ergo nec ignoranti niſi a die ſcien-tie cum abſens ꝛ ignorās equiparenꝰ preterea non ceſſat cauſa petende i integrum reſtitutiōis concedende niſi ſupueniat noti cia ergo concedenda ē reſtitutio arg.l.generaliter.C.ꝺ epi.ꝛ cle. vltimo hec pars ē equa.ergo tenēda.l.benignius.ff.de legibus.

¶Puto quod non currat quadriēnium niſi a die ſupuenien-tis noticie p rationes ſupra factas facꝰ quod no.in.l.intra vtile ff.de minor.nam ſi minori non currit quadriēnium petende i integrum reſtitutionis ergo ita nec ignorāti nec abſenti.Et eſt ſciendum quod aliquādo loquimur de tempore ad quod fit reſti tutio aliquādo de tempore ad qꝺ finitur aliquādo de tempore i tra qꝺ petitur in integrum reſtitutio ꝛ his caſibus non loqtur dubium noſtrum ſꝫ dicendum eſt vt p Bar.ꝛ bal.in.l.fi.C.de tempor.peten.in integrum reſti.ꝛ latius deo dāte dicaꝫ hoc an no.Aliquādo vero querimus quādo incipiat currere initium quadriēnij ꝛ iſte ē caſus noſter ꝛ quadriēnium eſt cōtinuū niſi ſubſit iuſtum impedimentuꝫ:nam probo quod non currat qua driēnium ignoranti:naꝫ tempus nō currit vbi requiriꝰ ſcīn ho minis Bal.in.d.l.quādiu ſed hic requiritur factum hominis ſcilicet vt petat i integrum reſtitutionem ergo nō currit tēpore ignorantie facti.Non obſtat primum arg.de.d.l.fi.de tempor. peten.i integr.reſti.qa reſpondeo quod imo ille tex.facꝰ in cōtra rium i prin.ibi ex die ꝛ bene facit dictuꝫ Bal.in.l.fi.C.ſi ex fal ſis inſtrumētis vbi aliter ſoluit vt in fi.d.l.fi.quia ignorātia eſt iuſta cā ipedimēti.nec ob.cle.vnica qꝛ rn̄deo qꝺ loquiꝰ i eccl̄a vꝰ melius loquiꝰ qn̄ nō eſt iuſtū ipedimentū:nā maioribus ꝛ eccle ſie currit quadriēnium a tempore leſionis quando nulluꝫ iuſtū ſubeſt impedimentū.d.cle.vnica:ſi auteꝫ ſubeſt iuſti impedimē ti cauſa non currit niſi eo impedimento ceſſante.d.l.fi.C.ꝺ tem por.peten.in integruꝫ reſti.Non obſtat tertiuꝫ.d.l.annus ꝛ.d. l.conſtitꝰ. quia reſpondeo quod illa iura loquuntur in tempore vtili nos in continuo vt plene per glo.ꝛ ſcribentes in.l.i.ff.ꝺ di uer.ꝛ temporal.preſcrip.ꝛ in.d.l.fi.non obſtat quartuꝫ quia bn̄ ficium reſtitutionis fundatur in equitate .l.i.ff. de integr.reſti. l.i.in prin.ff.de minor.ergo dꝫ extendi gl.in.l.que propter.ff.ꝺ regul.iuris. Sit benedictus dominus in eternum.

Finis. Laus Deo.

¶Martinus Laudenſis eximius in vtraqꝫ cenſura doctor.

cat. Inc. 87

¶ Incipit tabula conſiliorum.

Abbas.

¶ Quando monaſterium caret abbate vel ſit repellẽdus ⁊ ñ reperiantur monaci illius monaſterij qũo ꝓuidebitur. cõſi. xxxi. in fol. viij.

Actio.

¶ An ex traditione facta alicui nomine abſẽtis actio queratꝰ conſi. xvii. con. ii. in fol. vi.
¶ Actio ⁊ accuſatio popularis que ſit ⁊ an detur. ⁊ qñ abſenti competat. con. xxviiij. in fol. x.
¶ An ex ꝯtu negotiorum geſtoris queratur mihi actõ rati habitione ſequuta ſine ceſſione. con. xv. in fol. v.
¶ Actio in rem an cedi poſſit. Et an ea ceſſa nomine ſuo agi poſſit rei vendicatione per ſolam ceſſionem factam ibidẽ con. xlvii. in fol. xiiij.
¶ An ⁊ quando agi poſſit conditione ex moribus. con. xlviij. in fi. in fol. xiiij.

Alienatio.

¶ An eadem ſolẽnitas requiratur in aliena. mobilium ⁊ iurium eccleſie ⁊ pupilli que requiratur in imobilibus. conſi. viij. col. ii. in fol. iiij.
¶ In materia alienationis facte cauſa mutandi iudicium ⁊ eius declaratione. conſi. xxiiij. in fol. viij.
¶ Eadem ſolemnitas requiritur in re in qua pupillus habet tantum titulum ⁊ bonam fidem que in ea in qua hꝫ dominium. conſi. xxviij. col. ii. in fol. viiij.
¶ Si per ſtatutum bona capta in ſolutum debent dari ſecundo creditori offerenti debitum: an alienans teneatur ad intereſſe: vel poſſit vigore dicti ſtatuti ꝯ alienantem agi ad reꝫ con. xxxii. in fol. x.
¶ Appellatio: vide in verbo probatio.

Arbiter.

¶ Quantũcunqꝫ generalis ⁊ larga ſit ptãs arbitri: an limitari dꝫ ſẽm ius cõmune. con. xviiij. co. iij. in fol. vii.
¶ Quod ſit per arbitrum de partium volũtate per partes factum eſſe vr. con. l. in fol. xv.

Approbare.

¶ An poſſim vnuꝫ ex pluribus capitulis approbare ⁊ aliud improbare. con. xxvi. col. ii. ⁊ fi. in fol. viiij.

Artificium.

¶ Si quis pluribus verſetur artificijs illi intelligitur deputatus in quo preſumitur verſare. con. xxvii. in fi. in fol. viiij.

Argumentum.

Argumentum a contrario ſenſu eſt lex. con. xvi. in fi. in fol. v.

Alimenta.

An alimenta debita naturalibus liberis debe ãt eſſe ſine onere. con. viij. per totum in fol. iiij.

Bona.

¶ Obligantur bona viri ſub ꝯditione ⁊ ea pendente alij obligantur: quis ſit potior adueniẽte condictione. conſi. xiiij. in fol. v.
¶ Bona aduenticia filij emancipati ad quem pertineant. cõſilio. xiij. in fol. v.
¶ Si dyoceſanus concedat aliquod monaſterium monachis qui proprium habere non poſſunt: quid de talibus bonis dyoceſanus facere dꝫ. con. xxij. in fol. viij.
¶ Bannitus in verbo clericus.

Cautio.

¶ Cautio de rati. in cauſa principali an duret in cauſa appellationis. con. xxv. in fol. viij.

Conſentire.

¶ An prohibitus principaliter actum facere poſſit conſentire con. xliiij. in fol. xiij.

Cauſa.

¶ Cauſa an preſumatur finalis vel impulſiua.

Clericus.

¶ Si ſtatuto cauetur ꝙ quilibet poſſit impune bãnitum offendere. Et quidam clericus ꝑ iudicem ſecularem fuerit bãnitꝰ ⁊ ab alio vigore dicti ſtatuti occiſus: An talis occidens puniatur vel excuſetur. con. liij. in fol. xvi.

Crimen.

¶ Crimina atrociora qũo deſtinguantur a non atrociorib**ꝰ**. con. xliij. in fol. xij.

Ceſſio.

¶ In ceſſione iurium a minore facta an eadem ſolẽnitas requiratur que in bonis imobilibus. con. viij. col. ij. in fol. iiij.
¶ Dolus cedentis an noceat ceſſionario. conſi. xxiiij. co. i. in fol. viij.
¶ An valeat ceſſio facta per filiumfamil. de his in quibus patri queritur vſuſfructus. con. xxiij. in fi. in fol. viij.
¶ De materia ceſſionis facte cauſa mutandi iudicium conſi. xxiiij. in fol. viij.

Compromiſſum.

¶ Verba generalia compromiſſi ad ea ſolum extenduntur ꝺ quibus erat queſtio. con. xlv. ⁊. l. in fol. xiij. ⁊. xv.

Codicillus.

¶ An diſpoſita in teſtamento poſſint in codicillis reuocari. con. xxvj. ad fi. in fol. viiij.
¶ Codicilli quando dicantur eſſe pars teſtamenti. conſi. li. in fol. xv.

Confeſſio.

¶ An confeſſio venditoris noceat emptori: ⁊ ſimiliter debitoris creditori. conſi. iij. per totum. in fol. ij.
¶ An confeſſus ſe heredem ad poſtulationem vnius: ſibi preiudicet quo ad omnes. conſi. xviij. in fi. in fol. vi.
¶ Confeſſio patris ſe habere plura debita an ſibi credatur in preiudicium legitime filiorum. con. xij. in fi. in fol. iiij.
¶ Reliqua in verbo error ⁊ inquiſitio ⁊ minor ⁊ filius.

Condemnatio.

¶ Condemnatus ad penam pecuniariam vel corporaleꝫ ſub certa condictione: ſi condictio extiterit ⁊ ſic contempſerit ꝙ pena puniatur: ⁊ an puniri poſſit per ſucceſſorem eius qui eum condemnauit. Et an dicto caſu contra dictum talem actio ſit popullaris. Et quid ſi talis ꝯdemnatus appellauit ⁊ appllõnem non fuit proſequutus an poſſit accuſari. cõſi. xxviiij. per totum. in fol. x.
¶ Quid ſi ſtatutuꝫ dicat ꝙ condemnetur arbitrio poteſtatis ibidem.

Contractus.

¶ An ita de facili impediatur contractus ſicut tranſlatio dominij. conſi. xxi. in prin. in foli. vii.
¶ Contractus factus de re perſone eccleſiaſtice ⁊ que ſubiace

bat reſtitutioni ⁊ ſperabatur lis moueri an preſumatur ſi mulatus.conſi.xxiij.col.ii.in fol.viij.
¶Quādo ex pacto iuxta contractum appoſito poſſit vnus cō trahentium obligari ⁊ alter non.con.primo co.ii.in fol.i.
¶Quid requiratur vt qs videatur ꝯtraxiſſe ꝯtemplatōe alteri⁹. conſi.xviij.co.iij.in fol.vi.

Conſuetudo.

¶Conſuetudo loci ſeruanda eſt in inſtrūorum confectōe.con. xxxi.in foli.x.

Dolus.

¶Quando preſumatur dolus.conſilio.xxiiij.poſt princi. in foli.viij.
¶Dolus cōmiſſus a cedente an nocet ceſſionario.cōſi.xxiiij. co.i.in fol.viij.
¶Dolo futuro an tacite renunciari poſſit.ꝯ.iij.co.iiij.i fol.i.
¶Contra verum dolum a minore ꝯmiſſū an deꝫ reſtitutio. cō.xxxviij.i fol.xi.
¶Reliqua in verbo falſum.

Donatio.

¶Donatio facta ſub condictione turpi ⁊ impoſſibile an tenet con.vij.col.ij.⁊.iij.in fol.iij.
¶Quando dicaꝫ donatio eſſe inter viuos vel cauſa mortis conſilio.xliiij.i fol.xiij.
¶Donatio facta ne mutetur teſtamentum an tenet ibidem.
¶Donatio vbi eſt appoſitum aliquod pactum concernēs cā mortis donatōem:an ꝑ illud dicaꝫ inter viuos vel cā mor tis.con.xlvi.in fol.xiij.

Dos.

¶Dos vxoris an poſſit a marito augeri.con.xii.poſt prin. in foli.iiij.
¶An pater teneatur reſtituere dotem quaꝫ acceperat ſi ſepa uit a ſe filiū ⁊ nurum ſuam.cōſi.xii.in fi.ii.co.i fol.iiij.
¶Titulus dotis an ſit aptus ad dñium transferendum.cōſi. primo col.iij.in fol.i.
¶Pater an poſſit augere dotem vxoris ſue in preiudicium legitime filiorum.con.xii.in fol.iiij.
¶An in dote danda pꝫ poſſit onus apponere.cōſi.xxxvi.in fol.xi.
¶An in dote mulier aliquid poſſit diſponere qñ conſtituēs eam condictōem appoſuit ibidem.

Dubium.

¶In re dubia an ſtetur proprie ſignificationi verborum .cō ſilio primo.col.ii.in fol.primo.
¶Dubia conuentio qñ interpretatur.cō.xi.col.ii.i fol.iiij.
¶An in dubio fiat interpretatio ꝓ emptore ꝯ vēditorē.ibi.
¶An ille q remiſit aliqđ ius preſumiꝫ ſciuiſſe vel ignoraſſe ſibi competere.con.vi.col.iij.in fol.ii.
¶Ratione dubij euentus ꝑmittuntur alias fieri omiſſa ſolē nitate:que alias fieri nō pñt ſolēnitate nō ſeruata: vt in ali ēatione eccle vel pupilli.con.viij.co.ii.in fol.iiij.
¶In dubio ē preſumendum qđ efficacius de iure licet.con. xviii.col.ii.in fol.xvi.

Emologatio.

¶An emologatio facta a partibus ante laudum latum noce at.conſi.xviiij.in fol.vii.

Exheredatio.

¶Quando dicatur exheredatio fieri nomiatiꝫ.cō.li.i fol.xv.
¶An teneat exheredatio ex teſtō nullo.ibi.
¶Pater promiſit filium ſub pēa nō exheredare exheredauit an in penam inciderit.con.xviiij.col.ii.⁊.iii.in fol.vii.

Eccleſia.

¶Bona eccleſie an pro debitis vendi poſſint:⁊ per quē ⁊ qđ ſi monaſterium careat abbate.con.xxii.in fi.in fol.viii.
¶Dyoceſanus concedens eccleſiam aliquibus religioſis qui proprium habere prohibentur:quid de bonis illius eccleſie facere debet.conſi.xxii.in fol.viii.

Emancipatio.

¶Pater emancipando filium an hēat poſtea vſumfructum ēt in bonis aduēticijs filij.conſi.xii.in fi.in fol.iiij.
Emancipatus qui habuit legitimam an teneaꝫ alijs fratrib⁹ in ꝑtāte remanentibus renunciare iuri ſuccedendi in bōis paternis vel maternis ibi in fi.

Error.

¶Error notarii in inſtrō an partibus noceat.con.xiii.col. ii. in fol.v.
¶Error facti proprii quando de dāno vitādo agitur an no ceat ibidem.
¶Error in computatione indictionis an noceat ibi.
¶Ea que per errorem veruꝫ vel preſumptū ꝓferunꝫ vl̄ ſcri būtur: an teneāt .con.xxvii.co.ii.⁊.iii.in fol.viiij.
¶Si reperitur mixtus error iuris ⁊ facti ⁊ iuris error habeat originem ab errore facti quid ſeruari dꝫ .con.v.ad fi.⁊.con ſi.xiij.col.ij.in fol.v.
¶Error iuris tam in iudicio ꝙ extra an noceat maxime quā do habet originem ab errore facti.con.xxx.in fol.x.

Emphyteoſis.

¶An emphyteotica predia poſſint propter debita iure pro prio concedi.con.xxij.in fol.viij.

Falſum.

¶Si in aliqua diſpoſitione reperiuntur due orationes qua rum altera falſa ⁊ altera vera: an totum vicietur conſi.xiij. in prin.in fol.v.
¶Falſum an cōmittatur ſine dolo vero.con.xxxviij.i fol.xi.
¶Quot modis committatur falſum circa monetam.conſilio xxxviij.in foil.x.

Feudum.

¶An feudum contineatur appellatione hereditatis conſi. ij. in fol.i.
¶Bona feudalia an veniant in diuiſione ibi.
¶Femine an admittantur ad feudum Ibi: ⁊ quid ſi dictum ſit ꝙ femine ⁊ maſculi admittantur quomodo hoc intelliga tur. Ibi.

Fideiuſſor.

¶Contra fideiuſſorem de ſiſtendo reum in cauſa principali ⁊ criminali poteſt per inquiſitionem procedi ad penam pro miſſam conſi.xxxix.in fol.xi.
¶An priuilegium ſecuritatis conceſſum principali proſit fi deiuſſori.con.xi. Et ibideꝫ quid de pacto de non petendo. in fol. iiij.
¶An ⁊ quando fideiuſſor teneatur vltra ꝙ promiſit con.xvi. in fol. v.
¶An ⁊ quando valeat obligatio fideiuſſoria filiiſfamil.con. xxxiii.in fol.x.

Fideicōmiſſum.

¶Ius fideicōmiſſi an intelligatur remiſſum a ſcientibus per generalem diuiſionem ⁊ quietationem ⁊ an tunc ſcientia in dubio preſumatur.con.vi.in fol.iii.

Filius.

¶Heredis appellatio: an equipolleat appellationi filiorum conſi.vi.co.iii.in fol.iii.
¶Filius naturalis an excludat ſubſtitutum maxime quando

ſubſtituens erat perſona in dignitate poſita Ibidem.
¶ Filii poſt mortem patris legitimati an preferantur agnatis con.x.in fol.iiii.
¶ Quando filiusfamil. cõmuni opi. habetur pro patrefamil. an tunc ex omnibus cauſis obligetur.con.xxxviii.in fol.x.
¶ Confeſſio filii facta in iudicio ſine ꝯſenſu patris an teneat. conſilio . xxxviii. in fol. xi.
¶ Et an poſſit ex poſtfacto per patrem ratificari ibidem.
¶ Vide multas queſtiones inter patrem ⁊ filium circa legitti mam dotem vxoris filii. Et queſita illicite tam a patre ꝙ a filio con.xii.in fol.iiii.
¶ Reliqua in verbo legitimatio.

Finis.

¶ An finis generalis porrigatur ad futura . conſilio. xviii. in fol. viiii.
¶ Reliqua in verbo quietatio.

Forenſis.

¶ Quando ſtatutum liget forenſem . conſi. xxiii. poſt princi. in fol.viii.

Forma.

¶ Quando a.l. datur certa forma an quod fit extra formã cẽ ſeatur probibitum conſilio.xxvii.co.ii.in fol.viiii.

Fratres.

¶ Fratres ordinis militie ſancte Marie an teneantur ad colle ctas datias ⁊ alia onera.conſi.lii.in fol.xv.

Guarantigia.

¶ Ad quid proſit guarantigia appoſita in inſtrumento aliq̃ in.conſi.xviiii.in fi.in fol.vii.

Grauamen.

¶ An poſt perfectũ actum inter viuos poſſit apponi graua uamen ⁊ condictio. conſilio .xxvi.i fol. viiii.

Heres.

¶ Heredis appellatio an equipolleat appellationi filiorum cõ ſi.vi.co.iii.in fol.iii.
¶ Appellatione hereditatis an veniant bona feudalia ibi.

Homicidium.

¶ Statutum loquẽs de eo qui preſtat fauorem homicidio vul nerando vel tenendo interfectum puniatur certa pena: ⁊ ſi aliter fauorem preſtitit alia puniatur pena premittitur. Si plures vulnerarunt ⁊ neſcitur cuius ictu mortuus ſit quo modo locum habet conſi.xli.in fol.xii.
Reliqua vide in verbo clericus.

Ignorantia.

¶ Ignorantia iuris quãdo tolleretur ⁊ excuſet tam minores ꝙ maiores con.v.in fol.ii.
¶ An ⁊ quando ignorantia preſumatur cõ.vi.col.iii.i fol.iii.
¶ Si eſt dubium quãdo quis remiſit aliquod ius ſcienter vel ignoranter: an ignorantia preſumatur ibidem.

Inſtrumentum.

¶ An inſtr̃m vicietur rõne loci non clare poſiti in eo. conſi. xxiii.co.ii.⁊.iii.in fol.viii.
¶ In inſtrorum confectione ſeruatur loci conſuetudo. conſi. xxxi.in fol.x.
¶ An notarius teneatur dare inſtr̃m alii ꝙ ei ad cuius inſtã tiam fuit confectum.con.xviii.in prin.in fol.vi.
¶ De ſtatuto ꝙ ꝯ inſtr̃m nulla poſſit opponi exceptio.conſi. xviiii.in fi.in fol.vii.
¶ Anni domini ⁊ inditio an ſint de ſubſtantialibus inſtri. con.xiii.⁊.xiiii.in fol.v.
¶ Quot teſtes requirũtur ad reprobandum inſtrũ.con. xlvi. in fol.xiii.

Iudex.

¶ Si a ſñia fuit appellatum ⁊ lata ſñia a qua fuit ſecũdo ap pellatum ⁊ applõ fuit deſerta: an primus iudex ordinariꝰ cognoſcet.con.xx.per totum.in fol.vii.

Infamis.

¶ An condemnatus ex iquiſitõe ex forma ſtatuti ſit ĩfamis. con.xliii.in fol.xii.

Iuramentum.

¶ An minor poſſit petere reſtõnem aduerſus ꝯctum iuratũ. con.v.per totum in fol.ii.
¶ Iuramentum non trahitur ad ea ad que non eſt veriſimile iurantem ſciuiſſe.ibidem.
¶ Minor dũ iurat an dꝫ certiorari de beneficio minoris eta tis quid ſit ⁊ quid dicat.con.v.in fol. ii.

Inquiſitio.

¶ Caſus quibus poteſt per inquiſitionem ex officio procedi. con.xxxviii.in fol.xi.
¶ Confeſſio facta a iudice inquirente in caſibus in quibus ĩ quirere non põt ex officio an teneat ibidem.
¶ Reliqua in verbo infamis.

Inditio.

¶ Si ĩ aliqua parte actorum notarii non ſit inditio ⁊ in ſerie ⁊ continuatione actorum notarii ſit appoſita an intelligat̃ repetita.conſi.xlviii.in fol.xiiii.
¶ Et ibi an omiſſio inditionis viciet inſtrumentum.

Laudum.

¶ Laudum iniquum an poſſit peti reduci ſi fuerit reductioni renunciatum.con.xviiii.co.ii.⁊.iiii.in fol.vii.
¶ Laudum an poſſit ratificari anteq̃z feratur . col.iiii. ⁊.v. in fol.vii.
¶ An dicenti laudũ iniquum incũbat probatio ibidem.
¶ An ⁊ quando p pactum poſſit fieri ꝙ laudum non reducat̃ ad arbitrium boni viri conſilio.xviiii.in fol.vii.

Locus.

¶ Si promittitur aliquẽ preſentari non expreſſo loco vbi dꝫ repreſentari.cõſi.xxxviiii.in fol.xi.

Legatum.

¶ Si fiant legata diſiunctiue quorum alterũ poſſibile eſt cede re a morte teſtatoris alterum ab adita hereditate quid expe ctari dꝫ ad electionem fiendam.cõſi.iii.co.ii.in fol.i.
¶ Si legatur dominium plenũ ⁊ vſuſfructus copulatiue an ſit in electione legatarii vtrum eorum velit ibi in fi.
¶ Legatum filio factum an ipſius vel patris contemplatione preſumatur factũ ⁊ cui acquiratur con.xii.co.ii.in fol. iiii.
¶ Si relicta ſit vxor domina ⁊ vſufructuaria quomodo intel ligat̃ tale legatum cõſi.iii.in fol.i.
¶ Si legatur vxori vſuſfructus omnium bonorum ⁊ ea mor tua legetur alii proprietas quomodo debeat̃ talis vſuſfru ctuſcũ legatũ preſtari nõ poſſit niſi hereditate adita ⁊ deõ caſu hereditas nõ poſſit adiri.con.iii.in fol.i.

Legitima.

¶ Si pater dicat habere debita que prius vult ſolui ꝙ legitĩa detrahatur: an ſibi credatur.con.xii.circa prin.in fol.iiii.

¶ An filius emancipatus qui habuit legittimam teneaꝫ alijs filijs in poteſtate renunciare hereditati.
¶ Quando pater emancipat filium ⁊ dat legitimaʒ que ſit ei⁹ legitima ⁊ quid in ea cõputetur cõſi.xij.in fol.iiij.

Legitimatio.

Legitimatio an equiparetur reſtitutioni in integrum vel iuri poſtliminij ⁊ an retrotrahatur ad bona alijs queſita ante legitimationem.cõ.x.in fol.iiij.
¶ An filij legitimari poſſint poſt mortẽ patris ⁊ an caſu quo poſſint legitimari preferantur agnatis in ſucceſſione conſi.x.in fol. iiij.
Natus ex matrimonio illicito palam contracto inter ignorantes an ſit legitimus conſi.vi.in fol. iij.

Lex.

¶ Dum lex diſpoſuit ⁊ deducit aliquid in eſſe:videtur prohibere omne id quod non eſt ſm formam legis diſpoſitioneʒ ⁊ diſpoſitio a ꝯrio ſenſu legis percepta lex eſt.conſi.xxvii.col.ii.in fol.viiij.
Lex poſterior an ⁊ quãdo tollat primã.con.vii.co.iiij.i fol. iij.

Libellus.

¶ Libellus pro parte continens verum ⁊ pro parte falſuʒ an procedat.con.viii.i.⁊.ii.col.ii.in fine.in fol.iiij.⁊.i.
¶ In libello ambiguo quomodo fiat interpretatio ibidem.
¶ Si plures eodem libello dicant rem ad ſe ſpectare ⁊ pertinere ⁊ probatur de vno ex eodem libello poteſt ſequi condemnatio conſi.viij.in fol. iiij.

Liber.

¶ Si quis ſcripſit in libro rationum ſe debere centuʒ ticio eo abſente an obliget ſcribentem ſi ticius ratum habuerit conſilio.xxvii.prima col.in fol.viiij.
¶ Si aliquis ſcribat in libro rationum ſuarum ſe debetur ticio.c.duc.ticio abſente non obligaꝫ ex dicta ſcriptura etiaʒ ſi tici⁹ i mãu fauorẽ ratũ habuit ratificauit cõ.xvij.i fol.vi.

Liberatio.

¶ Generalis liberatio ad que extendatur:⁊ an actus liberatõnis ſit fauorabilis ⁊ extenſiuus.con.xvi.co.ii.in fol.v.

Magnates.

¶ Deſcriptus in numero magnatum an dicatur ꝺ magnatibus:ſi non concurrunt qualitates requiſite ab alio ſtatuto circa magnates.conſi.xxvii.in fol.viiij.

Mandatum.

¶ Mandatum factum ad ſoluendnm ticio an reuocari poſſit ante factam ſolutionem poſt tamen ratihabitionem factaʒ per illum ticium.conſil.xvii.per totum in fol.vi.
¶ Si debitor mandat debitori ſuo vt ſoluat creditori ſuo qꝺ mandatum creditor poſtea habuit ratum:an poſſit debitor reuocare tale mandatum etiam ante ſolutionem factaʒ.cõ.xvii.in fol.vi.

Matrimonium.

¶ Matrimonium ſi de iure non teneat an confirmetur ꝑ credulitatem ⁊ bonam fidem ꝯhentium ⁊ propterea filij ex conati ſint legitimi.Et quid ſi dubitauerint de his omnib⁹.con.vi.in fol.iii.

Minor.

¶ Minor an poſſit petere reſtõnem aduerſus ꝯctum iuratuʒ ſi fuit leſus.con.v.per totũ in fol.ii.
¶ Minor an aduerſus confeſſionem factã in iudicio reſtituatur.con.xxxviij.in fol.xi.
¶ Quomodo minor dʒ certiorari de beneficio minoris etatꝭ conſi.v.in fol.ii.
¶ Reliqua in verbo dolus ⁊ confeſſio.

Moneta.

An expendens monetam prohibitam dicatur falſum cõmittere ⁊ ſit in dolo.con.xxxviii.in fol.xi.
¶ Reliqua in verbo falſum.

Monachus.

¶ An monaci male vite ⁊ fame poſſint per epiſcopum dyoceſanũ expelli ⁊ multa alia pulchra vide in cõſi.xxii.i fol.viij.

Monaſterium.

¶ Monaſterium an poſſit ꝑ epiſcopum cum alio permutari ⁊ ſimiliter bona vnius monaſterij cuʒ bonis alterius.conſi.xxii.in fol.viii.

Notarius.

¶ Notarius de materia in verbo error ⁊ in verbo inſtrumentum.conſi.

Negociorum geſtor.

¶ Jus fundi cum ſit reale an poſſit queri ꝑ negociorum geſtorem ratihabitione ſecuta.conſi.

Nepotes.

¶ Nepotes intelliguntur ꝑ lineam deſcendentem diligenter conſiderata.conſi.

Obligatio.

¶ Exiſtente condictione an videatur res obligata a die cõtractus adeo ꝙ ſi alicui pendente cõdictione eadem res obligatur non preferatur conſilio.iiij.in fol.iiij.
¶ Quando ſit in poteſtate debitoris obligantis res duobus diuerſis temporibus ne bona ex prima conuentione obligẽtur an preferatur in hypotheca ille cui poſterius res obligatur conſilio.iiij.co.iij.in prin.in fol.ij.

Pax.

¶ An per furtum vel adulterium dicatur rumpi pax conſilio iiij.in fol.ii.

Pactum.

¶ An effectus pacti cuʒ vna perſona facti extendatur ad aliã con.vi.in prin.in fol.iij.
¶ An ille in cuius fauorem pactum eſt appoſitum poſſit cõpelli ad illud obſeruandũ conſilio.i. in fol.i.
¶ Ex pacto iuxta contractum appoſito an vnus contrahentium obligari poſſit alter non conſilio.xviiij.co.iij.i fol.vij.
¶ Pactum de non petendo factum principali an proſit fideiuſſori vel eius heredibus.cõ.xi.co.iij.in fol.iiij.
¶ Pactum inductum contra id qꝺ vtilitatem publicam cõtinet an valet.con.xviiij.col.iij.in fol.vij.
¶ Pactum factum cum principali an proſit fideiuſſori cõſi.
¶ An teneat pactum ꝙ laudum non reducatur ad arbitriuʒ boni viri conſil.xviiij.in fol.vij.

Pater.

¶ Pater an teneatur reſtituere filio pecuniã quam filius per vſuram vel aliter illicito modo acquiſierit ⁊ patri in depoſitum dederat. Et quid de pecunia filij que ad patrem peruenit conſilio.xii.col.iij.in fol.iiij.
¶ An ⁊ quando pater habeat adminiſtrationem in bonis filij conſi.xliiij.in fol.xiij.
Reliqua in verbo dos ⁊ in verbo emancipatio.

Paupertas.

¶ Alleganti paupertatem incumbit onus probandi. conſilio. xx.co.ii.in fol.vij.

Pena.

¶ Pena cōpromiſſi an quādo ⁊ quomodo cōmittatur. conſi. xviiij.co.iiij.in fol.vii.
¶ An ex euentu ſententie appareat an cōmittatur pena per eum qui contra promiſſionem petit laudum reduci ibidē.
¶ An ex ſola petitione incidit in penam ille qui pmiſit non contrauenire ibidem.
¶ An promiſſio facta extrāco ſub pēa d nō petēdo reductōez valeat ⁊ pena cōmittatur ibi.
¶ Si pena promittitur ſi aliqd non fiat ⁊ illud nō eſt factum an cōmittatur ibidem.
¶ In cōmiſſione pene an inſpiciatur tēpus ꝯuentōis vel promiſſionis ibidem conſi.iiij.in fol.ii.
¶ An ꝯ fideiuſſorem deſiſtendo reum in principali ⁊ criminali cauſa poſſit ad penam per inquiſitionem procedi. conſi. xxxviij.in fol.xi.

Permutatio.

¶ In verbo monaſterium.

Publiciana.

¶ An ⁊ quando qui non poteſt vſucapere habeat publicianā conſi.xxviii.in fol.viiij.

Procurator.

¶ Procurator qui fuit factus dominus litis p litis conteſtationem ⁊ abſtinuit a cauſa: an in cauſa appellationis poſſit de calumnia iurare.con.xxiii.poſt prin.in fol. viij.
¶ An ſi procurator contrahendo non dicat procuratorio nomine: ſed dixit vice ⁊ nomine.⁊c.an tunc proprio nomine teneatur ſi ille non ratificauit.con.xviii.in fol.vi.
¶ Quid ſi talis procurator tempore contractus ignorabat ſe procuratorem: an conſtituens de tali ignorantia poſſit obiecē cauſa exonerandi ſe ab obligatione facta per ipſum procuratorem.ibidem.
¶ Procurator qui formā mādati exceſſit traditā an ex tali traditione paretur preſcriptio. conſi.xlvi.in fol.xiii.

Probatio.

¶ Qui dicit aliqd non legitime feciſſe: an illud dꝫ pbare ⁊ quō. con.xviiij.co.iiij.in fo. vii.
¶ Cui incumbat probatio de iniuſticia vel iuſticia laudi. ibidem.
¶ Si aliquis qui conuenitur eſt de illis a quibus non poteſt exigi: niſi inquantum facere poteſt: an ſi vult admitti ad h beneficium an ꝫ prius hoc probare.con.xx.in fol.vii.
An in cauſa appellationis vbi ex forma ſtatuti iudicatur ex eiſdem actis poſſit probari id quod de nouo emerſit. conſi. xxiij.in fol.viij.

Quaſi.

¶ De dictione quaſi. con .xli.in fol.xij.

Renunciare.

¶ Renunciatio generalis an ſufficiat ſicut ſpecialis ⁊ qd operatur.con.xviiij.in fol.vii.
¶ An dolo futuro tacite renunciari poſſit ibidem.
¶ Iuri quod quis ignorat an intelligatur renunciaſſe. conſi. v.co.i.in fol. iij.

Reſtitutio.

¶ Vide in verbo iuramentum.

Repetita.

¶ Quō ⁊ quando dicta in precedenti intelligantur in ſequētibus repetita.con.xlviij.co.iii.in fol.xiiij.

Satiſdatio.

¶ Satiſdatio preſtita in cauſa principali an proſit in cauſa appellōnis.con.xxv.in fol.viii.

¶ Reliqua in verbo tutor.

Subſtitutio.

¶ Subſtitutus an ⁊ quando excludatur a filio naturali.conſi. vi.col.iii.in fol.iii.
Quando condictio in ſubſtitutiōe appoſita fiat per verba pluralis numeri an equipollcat duabus cōdictionibus ſingulariter copulatiue prolatis.cō.xl.in fol.xv.
¶ Si teſtator ſubſtituerit filias feminas ⁊ eis ſubſtituerit ſi deceſſerint anteꝗ viris nubant: ⁊ vna deceſſit anteꝗ viro nupſit ⁊ alia poſtꝗ viro nupſit: an ſubſtitutio effectum habeat ibidem.

Spurius.

¶ Appellatione filiorum an veniat ſpurius. conſil. vi.col. iij. in fol. iij.

Securitas.

¶ Securitas conceſſa principali an extēdatur ad fideiuſſores ⁊ heredes.con.xi.in fol.iiij.

Solemnitas.

¶ An defectus ſolemnitatis viciet alienat. rei minoris iure dominij vel quam habet bona fide.conſi.xxviij.in fol.viiij.

Sententia.

¶ Sententia continēs plura capitula an poſſit vnū approbari aliud improbari.con.xxvi.co.ii.in fol.viiij.
¶ Sententia lata contra venditorem ⁊ an ⁊ quādo noceat emptori.con.iiij.col.pe.in fol.ii.
¶ Sententia lata contra debitorem an ⁊ quando noceat creditori. ibi.
¶ Sententia contra ſententiam an ⁊ quando ſit ipſo iure nulla conſi.ii.in fol.i.
¶ Sententia reſtringi debet ad ea que veriſimile eſt in iudiciū deueniſſe ibidem.

Simulatio.

¶ Quando preſumatur contractus ſimulatus conſi.xxiii.co. ii.in fol. viii.
¶ Et an ⁊ quando poſſit opponi in cauſa appellationis ſi per ſtatutum dicatur ꝙ ex eiſdem actis iudicari debet ibidem.

Statutum.

¶ De ſtatuto ꝙ ex eiſdem actis iudicari debet an tunc poſſit probari de his que de nouo emergunt.xxiii.in fol.viii.
¶ Statutum dans certam formam alicui rei videtur eſſe derogatorium cuiuſlibet alterius ſtatuti precedentis vel ſequētis.cō.xxvii.in fol.viiij.
¶ Quando precedit ſtatutum derogatorium ⁊ ſequitur aliud cui derogari videtur: ⁊ derogatorium ſpecialiter non derogat: videtur poſterius potius per errorem ſcriptum ⁊ obliuionem.con.xxvii.col.iii.in fol.viiij.
¶ Verba ſtatuti referūt ad caſuꝫ dubitabileꝫ.cō.xxxii.i fol.x.
¶ Statutum diſponens de ſucceſſore an intelligatur de ſucceſſore ſinguli.con.xxxv.in fol.xi.

¶ Vide in verbo homicidium. ⁊ iniquitas.

¶ Spurij nullam coniunctionem habent ex parte patris vel cognationem conſi.xvi.in fol.v.

Teſtamentum.

¶ Teſtamenti diſpoſitio an poſſit pro parte approbari ⁊ pro parte non conſi.xxvi.p totum in fol.viiij.

¶ Quando per ſecundum teſtamentum tollatur primum de rogatorium.con.vii.in fol.iij.

¶ Donatio facta ne mutetur teſtamentum an valet.ibi.

¶ Si teſtator idq͒ certum eſt cõmuni opi.referri in vno gene re ſolitus ſit ad aliud genus referre illa relatio nihil opera tur.cõ.xxvii.in fine.in fol.viiij.

¶ Si fiant duo teſtamenta ⁊ per ſecunduꝫ non poteſt heredi tas adiri an primum tollatur.con.v.i fol.ij.

Teſtes.

¶ Teſtes examinati contra venditorem an preiudicẽt empto ri qui primo emit.con.iiij.in fol.ii.

¶ Impubes an ⁊ quando poſſit eſſe teſtis ⁊ quis dicatur im pubes.con.xlvi.in fol.xiiij.

¶ An qui fuit procurator in cauſa poſſit eſſe teſtis.con.xxvi. in fol.viiij.

Tutor.

¶ Si tutor de rato promiſit an poſſit ei obici ꝙ non ſit tutor niſi de tutel a doccat.cõ.xxv.in fol. viij.

¶ An tutor teſtamentarius repertus debitor repellatur a tu tela. Item an tutor videns aliquem ex cõtutoribus male ad miniſtrare poſſit petere eos ad ſatiſdationem vel vt admi niſtratõem dimittant. Itẽ quomodo ſuccurratur tutori ha benti recipere aliquid ab hereditate de his omnibus conſi. xlii.in fol.xii.

Venditio.

¶ Si quis credens habere plenum ⁊ directuꝫ putans tantũ vtile habere vtile vendiderit ei qui dñuꝫ directo putabat: an tꝫ venditio.con.xxi.in fol.vii.

¶ Comoda ⁊ incomoda peruenientia poſt ꝯtum venditõis an tranſeant ad emptorem.con.iiij.col.pe.in fol.ii.

¶ Que requirantur in venditione rei minoris. conſi. xxviii. in fol.viiij.

Verba.

¶ Verba iſta vendidit ⁊ tradidit.⁊c.quid importent.conſilio viiij.in fol.iiij.

¶ Verba que poſſunt trahi ad varios intellectus trahi dẽbẽt ad pleniorem.con.xviij.col.ij.in fol.vi.

Vſuſfructus.

¶ Quomodo diuidatur vſuſfructus tempore emancipatõis inter patrem ⁊ filium in bonis aduenticijs.conſilio.xii. in fine.in fol.iiij.

Ypothecaria.

¶ Ypothecaria non competit in his que quis alienauit ãteꝙ inciperet eſſe debitor.con.iiij.col.iij.in fol. ii.

Finis Tabule.